

**NEMZETI TÁRSADALMI
FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIA**

Nyomonkövetési jelentés

2014.

Tartalomjegyzék

1.	Összefoglaló	3
2.	Beavatkozási területek szerinti áttekintés	12
I.	Gyermek jól-lét	13
II.	Oktatás	22
III.	Foglalkoztatás	30
IV.	Egészségügy	40
V.	Lakhatás	46
VI.	Bevonás, szemléletformálás, közbiztonság	49
VII.	A megvalósítás koordinációja	64
3.	Az intézkedések előrehaladása	68
4.	A Stratégia céljainak és az intézkedési terv beavatkozásainak megfeleltetése	70

1. Összefoglaló

A Kormány az 1430/2011. (XII. 13.) számú határozatával elfogadta a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (a továbbiakban: NTFS), valamint annak végrehajtásáról a 2012–2014. évekre szóló kormányzati intézkedési tervet. Az NTFS összhangban van az Európa 2020 Stratégiához kapcsolódó Nemzeti Reform Program szegénység csökkentését szolgáló céljaival és intézkedéseivel, valamint a Kormány és az Országos Roma Önkormányzat (a továbbiakban: ORÖ) között létrejött keretmegállapodásban foglalt célokkal és az ezek megvalósítását szolgáló, a Kormány és az ORÖ között kötött keretmegállapodásban foglalt számszerűsíthető célkitűzések elérése érdekében kidolgozott részletes intézkedési tervről szóló 1338/2011. (X. 14.) Korm. határozatban rögzített intézkedési tervvel.

Helyzetkép

A rendelkezésre álló legfrissebb, 2013. évre vonatkozó statisztikai adatok szerint (Eurostat) **Magyarországon összesen mintegy 3,28 millió ember él szegénység által veszélyeztetett helyzetben vagy társadalmi kirekesztettségben.** A szegénység vagy társadalmi kirekesztés által veszélyeztetettek száma/aránya elnevezésű összetett mutató, nem csupán a hétköznapi fogalmak szerint szegénynek, nélkülözőnek tartott emberek körét jelöli, **hanem azon népeiséget, amelyet fenyeget a szegénység.**

Az indikátor három statisztikai mutató által érintett népesség számát jelöli – azaz ha valaki a három közül bármelyik mutató szerint fenyegetett helyzetűnek minősül, számbaveszik az összetett mutató értékének számításakor. A három mutató az alacsony jövedelmet, a munkanélküliséget és az életkörülmények szűkösségét, megélhetési problémákat méri. (Anyagilag depriváltak: akik meghatározott 9 fogyasztási tétel közül legalább háromról anyagi okból lemondani kényszerültek: 1. váratlan kiadás fedezése, 2. évi egy hét üdülés, 3. részletek fizetése (lakbér, lakástörlesztés, közmuámszámlák, részletre vásárolt termékek, 4. megfelelő étkezés, 5. a lakás megfelelő fűtése, 6. mosógép, 7. színes TV, 8. telefon, 9. Személygépkocsi). **E mutatók romlásában alapvető jelentősége van a gazdasági válság, illetve a hitel és lakhatási problémáknak, melyekre reagálnak a rezsielcsúszásokat, illetve a hitelproblémákat kezelő kormányzati intézkedések.**

Magyarország az Európa 2020 Stratégiának a szegénység csökkentését szolgáló céljához kapcsolódva a gyermekes családok szegénységi rátájának, a súlyos anyagi nélkülözésben élők számának, valamint az alacsony munkaintenzitású háztartásban élők számának 20-20 %-os csökkentését vállalja 2020-ig; ez – a három indikátor által lefedett népesség közötti átfedések kiszűrésével – 450 ezer fő szegénységből való kiemelésével egyenértékű.

Az NTFS átfogó céljai – szinkronban az Európa 2020 stratégia hazai szegénység csökkentési céljaival – a következők:

- 1. A szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők arányának csökkentése, különös tekintettel a roma népeiségre.**
- 2. A szegénység, szociális kizáródás újratermelődésének megakadályozása.**
- 3. A társadalmi gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása, a társadalmi összetartozás erősítése.**

Az Európa 2020 Stratégia szegénységi mutatószámai áttekintéséből (ld. Eurostat) látható, hogy Magyarországon a kompozit **mutató három eleméből a mutató romlásáért meghatározó módon kettő felelős:** kisebb mértékben a nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásokban élők számát jellemző indikátor, **nagyobb mértékben a súlyos anyagi deprivációs mutató.** **Az anyagi deprivációs mutató romlásában – mint arra korábbi jelentésekben is utaltunk – a kölcsönökkel és lakhatási**

kiadásokkal kapcsolatos pénzügyi problémák játszanak meghatározó szerepet. Ezek enyhítését célozzák a kormányzat intézkedései a devizahitelekkel, illetve a rezsicsökkentéssel kapcsolatban. Ezen intézkedések hatásai még ugyancsak nem tükröződnek a 2012. évre vonatkozó adatokban.

A szociális transzferek utáni jövedelmi szegénységet jellemző mutató romlása – a válság ellenére is – csak kisebb mértékűnek nevezhető, ebben szerepet játszik a magyar pénzügyi és szociális ellátórendszer hatékonysága. A munkát nélkülöző háztartásokban élők helyzetének alapvető javítását célozzák a közmunka programok, amelyek hatásai – feltehetően – még nem tükröződnek teljes mértékben a 2012. évre vonatkozó adatokban.

A szegénység által veszélyeztetett helyzetben vagy társadalmi kirekesztettségben élők aránya a teljes népességhez viszonyítva (33,5 %) meghaladja az uniós átlagot, mely a válságot követően ugyancsak növekvő tendenciát mutat (2008: 23,7%, 2009: 23,2%, 2010: 23,7%, 2011: 24,3%, 2012: 24,8%), és a Magyarországhoz hasonló fejlettségű kelet-közép-európai tagállamok közül is a magasabbak közé tartozik. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a fiatalokat, a hátrányos helyzetű térségekben élőket, az alacsony iskolázottságúakat, a munkanélküli/inaktív háztartásfővel élőket, illetve a roma népességet, amelynek többsége – a mértékadó becslések szerint mintegy 750 ezresre tehető roma népességben belül hozzávetőleg 500-600 ezer fő – mélyszegénységben él.

A szegénység és mélyszegénység fokozódása mellett kiemelkedő jelentőségű az évtizedek óta tapasztalt **alacsony foglalkoztatottság.** Bár az elmúlt években nőtt a foglalkoztatottak száma, és **2013 végére átlépte a 4 milliót,** a munkajövedelmet helyettesítő társadalmi juttatásokra való jogosultsági feltételek változásai miatt csak lassan csökken az álláskeresők száma és aránya. A KSH adatai szerint Magyarországon – bár az elmúlt években nőttek – a jövedelmi különbségek továbbra sem érik el az uniós átlagot. Hazánkban a leggazdagabb jövedelmi ötöd átlagos jövedelme négyszerese a legszegényebb ötödének (Eurostat). A hatékony nyugdíjrendszernek köszönhetően a 65 év feletti korcsoportban az átlagnál kisebb mértékű az egyenlőtlenség, az ő esetükben a két szélső ötöd átlagos jövedelemtömegének aránya 2,8 (Eurostat). Az egyenlőtlenség másik gyakran használt mutatója a relatív szegénységi rés, amely a szegénységben élők távolságát mutatja a nem szegényektől. 2012-ben a szegénységi rés 21,0%-ról 21,7%-ra nőtt, a szegények medián jövedelme tovább távolodott az országos szegénységi küszöb értékétől, vagyis a relatív jövedelmi szegénységben élők jövedelme egyre jobban elmarad az országos átlagtól.

Az NTFS beavatkozásai

Az NTFS intézkedései azokra a területekre koncentrálnak, melyekben a helyzetkép alapján leginkább szükség van beavatkozásra az említett hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, köztük kiemelten a romák és a mélyszegénységben élők tekintetében. Ilyenek a gyermekszegénység, a minőségi közszolgáltatásokhoz (integrált oktatás, egészségügyi alapellátás, közösségfejlesztés) való hozzáférés, a munkaerő-piaci integráció, a lakhatási szegregáció, valamint a romákkal szembeni diszkrimináció kérdésköre. **A programok egymáshoz kapcsolódva, komplex és multidiszciplináris szemléletben, a célcsoportokra célzottan, az egyéni felelősségvállaláson és közösség részvételén alapulva valósulnak meg.** A szegénységben élők számának csökkentését a magyar Kormány – az átfogó jelentőségű gazdaság- és társadalompolitikai intézkedések mellett – elsősorban komplex programokkal, valamint a hátrányos helyzetű térségekre fókuszálva integrált területi és esélyegyenlőségi programokkal támogatja.

A szegénység és szociális kizáródás újratermelődésének megakadályozása érdekében a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia komplex megközelítést alkalmaz, s a lakhatási szegénység kezelése

mellett a szegénységet tartósan megakadályozó foglalkoztatási programokat, valamint a minőségi munkavállalást lehetővé tevő oktatási-képzési programokat indít. A szegénység családon belüli átörökítését akadályozzák az oktatási programok, melyek révén csökken az iskolai lemorzsolódás és javulnak a hátrányos helyzetű, köztük a roma fiatalok továbbtanulási esélyei. **Közel 29 milliárd Ft EU-s forrás felhasználásával az egészségügyi, preventív és egészségfejlesztési programok** a helyes egészségmagatartásra ösztönöznek, melyek hatását csak fokozzák az egyéb, nem célzott, de az egészségre nagy hatással lévő intézkedések: a közfoglalmú intézmények zárt légterében a dohányzás tiltása, a dohánytermékek adójának emelése és az ezekhez való hozzáférés és a fogyasztás korlátozása, a napi testnevelés felmenő rendszerű bevezetése az általános iskolákban, valamint az egyéb, népegészségügyileg nem hasznos élelmiszerekre kivetett különadók. A Kormány emellett jelentős **közfoglalkoztatási programokat is indított, melyek közel négyszázezer embert érintenek.** Ezen belül a romák becsült 20 %-os aránya közel háromszorosa az országosan becsült 7 %-nak. A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítását célzó, országosan legalább 117 000 embert elérő, aktív munkaerő-piaci eszközökkel (bérjellegű támogatások, képzések, munkaerő-piaci szolgáltatások) a nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedést elősegítő, illetve a többek között a közfoglalkoztatás képzési lábát is biztosító, legalább 37 000 fő alacsony iskolai végzettségű, szakképzettségrel nem, vagy elavult szakképesítéssel rendelkező, és az iskolarendszerű képzésből lemorzsolódó képzését és ezáltal alkalmazkodóképességének javítását célzó uniós társfinanszírozású kiemelt projekt mellett számos, kisebb léptékű, átfogóan a hátrányos helyzetűek foglalkoztatási helyzetének, alkalmazkodóképességének javítására irányuló foglalkoztatási konstrukció megvalósítása van folyamatban. Az intézkedések nagy része esetében nem kerül roma bevonási célérték meghatározásra, a romák száma horizontális szempontként – azaz a nyertes pályázók által a pályázat megvalósítása során célérték nélkül gyűjtendő adatként – jelenik meg. Ugyanakkor a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű célcsoportokban való felülreprezentáltságuk okán e programok hatékonyan és nagy számban érik el a roma népeiséget. A célzott foglalkoztatási támogatások és programok mellett említendő a vállalkozói szféra által is támogatott Munkahelyvédelmi Akcióterv intézkedései, melyek elsősorban a legnagyobb foglalkoztatási hátránnyal bíró fiatalok, a képzettséget nem igénylő munkát végző emberek, a gyermekgondozási szabadságról visszatérők, a tartós álláskereső, valamint az 55 éven felüliek foglalkoztatását támogatták. A 2014 márciusig beérkező bevallások alapján összesen 827 ezer dolgozó után érvényesítettek 146 milliárd forint értékben adókedvezményt a munkáltatók. 357 ezren az 55 év feletti, 268 ezren az alacsony iskolázottságú és 139 ezren a 25 év alatti munkavállalók körébe tartoztak. A segélyezési rendszer átalakítása és a rokkantsági ellátásban részesülők felülvizsgálata is növeli az álláskereső s ezzel a gazdaság számára potenciálisan rendelkezésre álló, átlagosan képzett munkaerő létszámát.

A társadalmi gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása, a társadalmi összetartozás erősítése is átfogó, több ágazatot, szakterületet érintő programokon keresztül valósul meg. A közszolgáltatásokhoz való jobb hozzáférést szolgálják a **komplex teleprekonstrukciós programok több mint 4 milliárd Ft EU-forrás felhasználásával**, mely a lakóhelyek felújításán és a szegregált lakókörnyezetek felszámolásán túlmenően a közösségi szolgáltatások elérhetőségét is biztosítják. A közoktatás és a szociális szolgáltatások, valamint a közigazgatás 2013. januárjától megvalósuló központi irányításának célja az e területeken tapasztalható térségi és minőségi egyenlőtlenségek kiküszöbölése. **A gyermek jól-lét és az oktatás területén a Biztos Kezdet Gyerekházak, az Integrált Pedagógiai Rendszer, a mentorálást is tartalmazó ösztöndíj programok szolgálják az esélyegyenlőség megvalósulását mintegy 75 milliárd Ft hazai és EU-s forrás felhasználásával.**

Ugyancsak az esélyteremtést, a társadalmi összetartozást szolgálják a **diszkrimináció-ellenes intézkedések** is. A kormányzat az elmúlt években **kiemelt figyelmet fordított a rasszizmus, a diszkrimináció ellen való fellépésre**. Ezt számos közelmúltbeli jogszabályi változtatás is alátámasztja. A jelenleg hatályos **antidiszkriminációs törvény** az európai közösségi joggal harmonizáló, egységes, átfogó és részletes antidiszkriminációs rendelkezéseket tartalmaz. A törvény az általános rendelkezéseken túl foglalkozik az egyenlő bánásmód követelményének a különböző területeken (foglalkoztatás, szociális biztonság és egészségügy, lakhatás, oktatás és képzés, áruk forgalma és szolgáltatások igénybevétele) való érvényesítésének részletszabályaival is. A törvény tiltja mind a közvetlen, mind a közvetett diszkriminációt.

Átfogó jelentőségű változás, hogy az **Alaptörvény negyedik módosítása** (Magyarország Alaptörvénye XV. cikk (4) bekezdés) a társadalmi felzárkózás fogalmát alaptörvényi szintre emelte, amely további jogalkotási lépéseket indukál.

A társadalmi összetartozást emellett számos, egyéb szakterületeken meghozott intézkedés is szolgálja, melyek közvetlenül nem részei a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiának. Ilyenek a **vállalati társadalmi felelősségvállalást szolgáló és támogató programok, az önkéntesek foglalkoztatásának egyszerűsítése és az önkéntes programok támogatása**, az önkéntesség közoktatásban való elterjesztése, s a közoktatásban 2013. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben bevezetésre **került hit- és erkölcsstan oktatása**. Szintén erősíti a társadalmi összetartozást a civil, s benne különösen a nemzetiségi (így a roma) civil szervezetek támogatása, valamint a nemzetiségi kultúra oktatásának és bemutatásának elősegítése. **A 2014. március 15-től hatályba lépett új Polgári Törvénykönyv intézkedései a generációkon átívelő szolidaritást** és a családok, mint a társadalom legkisebb és legerősebb közösségei, egységét támogatják.

Az NTFS intézkedései között a teljesség igénye nélkül kiemelendő több **úttörő kezdeményezés** is. Ilyen a **Biztos Kezdet Gyerekházak hálózata, melyek 13 milliárd Ft-ból több mint 18 000 hátrányos helyzetű gyermek és családja** számára nyújtanak komplex segítséget, és a Magyarországon 1992 óta működő **Szociális Földprogram**, mely 2013-14-ben **3 340 család megélhetését segíti és 799 fő foglalkoztatását valósítja meg**. Az **Útravaló Ösztöndíjprogramban és az Arany János Kollégiumi Programokban több mint 18 000 hátrányos helyzetű diák vesz részt**. A hátrányos helyzetű régiókban megvalósuló **óvodafejlesztések révén mintegy 15 milliárd Ft forrás felhasználásával valósul meg közel 5 000 új férőhely létrehozása**.

Az intézkedési tervidőszak eredményei

- összefoglaló -

Gyermek jól-lét

- ✓ A **Biztos Kezdet Gyerekházak hálózata, melyek 13 milliárd Ft-ból több mint 18 000 hátrányos helyzetű gyermek és családja** számára nyújtanak komplex segítséget. 2013. végén **összesen 113 helyen voltak elérhetők a Biztos Kezdet Gyerekházak szolgáltatásai**. A **Biztos Kezdet Gyerekházak törvényi szintű szabályozása** érdekében 2013. január 1-jei hatállyal módosult a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, melyben a szolgáltatás a gyermekjóléti alapellátások között külön nevesítésre került. A Biztos Kezdet Gyerekházak **szakmai feladatainak és működési feltételeinek részletes szabályait** a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet tartalmazza.

- ✓ **A bölcsődei férőhelyek bővítése keretében 2,2 milliárd Ft-os keretösszegeből részint 8 meglévő intézmény felújítása, korszerűsítése valósul meg az Észak-Magyarországi régióban (586 férőhely), másrészt 4 intézményben nyílik összesen 172 új férőhely.**
- ✓ **A nyári gyermekétkeztetés kapcsán ki kell emelni, hogy 2013. évre vonatkozóan megújított támogatási rendszer szerint került szétosztásra a rendelkezésre álló 2,4 milliárd Ft költségvetési forrás, azaz a kérelmet benyújtó település helyzetének, a rászoruló gyermekek számának és a biztosított önerőnek a figyelembe vételével történt meg a támogatási összeg megállapítása. 2013-ban az alintézkedés keretében a nyári gyermekétkeztetést biztosító települések száma 1 400 (LHH 500). Az étkezésben részt vevő gyerekek száma mintegy 110 000 (közülük 45 000 LHH településen él).**

Oktatás

- ✓ **Az Útravaló Ösztöndíjprogramban és az Arany János Kollégiumi Programokban több mint 18 000 hátrányos helyzetű diák vesz részt.**
- ✓ **A hátrányos helyzetű régiókban megvalósuló óvodafejlesztések révén mintegy 15 milliárd Ft forrás felhasználásával valósul meg közel 5 000 új férőhely létrehozása.**
- ✓ **A tanoda és második esély típusú program keretében a mintegy 7,5 milliárd forint értékű támogatási szerződések 2013-ban kerültek megkötésre, a projektek 2015 júniusáig valósulnak meg, és összesen 125 tanoda támogatására nyílik lehetőség. Ennek eredményeképpen 60-ról 300-ra nő majd a tanodák száma, és 3-4 000-rel szemben mintegy 5-6 000 diák tanul majd tanodai és 1 200 diák második esély program keretében.**
- ✓ **A roma szakkollégiumok bővítése és 2015-ig történő működtetése a TÁMOP 4.1.1D (1150 millió Ft) forrásból valósul meg, a pályázatok végrehajtása folyamatban van. A roma szakkollégiumok működésének biztonságát garantáló jogszabályi környezet megteremtése a nemzeti felsőoktatási kiválóságról szóló 24/2013. (II. 5.) Korm. rendelet elfogadásával megtörtént. Jelenleg 8 szakkollégium működik 180 diák bevonásával.**

Foglalkoztatás

- ✓ **„Roma emberek képzésbe ágyazott foglalkoztatása a szociális és gyermekjóléti ellátórendszerben” című pályázat keretében 2012 őszén indított projektben 984 fő (vállalás: 1000) támogatott képzése valósult meg 2013. I. negyedévéig, közülük eddig 579-en sikeresen elvégezték a képzést (vállalás: 750 fő). A dajka végzettséget megszerzők tényleges foglalkoztatása egyelőre alacsony mértékben valósul meg, mivel a köznevelési (óvodák) intézmények részéről csekély az érdeklődés a végzett nők foglalkoztatására. Ezt a foglalkoztatás hangsúlyosabb előkészítésével kezeljük az ORÖ-vel partnerségben.**
- ✓ **A Kormány által indított közfoglalkoztatási programok közel négyszázezer embert érintenek. Ezen belül a romák becsült 20 %-os aránya közel háromszorosa az országosan becsült 7 %-nak. A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítását célzó, országosan legalább 117 000 embert elérő – aktív munkaerő-piaci eszközökkel legalább 37 000 fő alacsony iskolai végzettségű ember képzettségét is javító – kiemelt projekt van folyamatban. Emellett számos kisebb léptékű, a hátrányos helyzetűek foglalkoztatási helyzetének, alkalmazkodóképességének javítására irányuló foglalkoztatási program megvalósítása zajlik.**
- ✓ **A Munkahelyvédelmi Akcióterv intézkedései elsősorban a fiatalok, a képzettséget nem igénylő munkát végzők, a gyermekgondozási szabadságról visszatérők, a tartós álláskeresők, valamint az 55 éven felüliek foglalkoztatását támogatják 827 ezer dolgozó esetében (2014. márciusi adat). A segélyezési rendszer átalakítása és a rokkantsági ellátásban részesülők**

felülvizsgálata is növeli az álláskeresők, s ezzel a gazdaság számára potenciálisan rendelkezésre álló, átlagosan képzett munkaerő létszámát.

- ✓ A 1992 óta működő **Szociális Földprogram** 2013-14-ben **3 340 család megélhetését segíti és 799 fő foglalkoztatását valósítja meg.**

Egészségügy

- ✓ **Az egészségügy területén a preventív és egészségfejlesztési programok közel 29 milliárd forint uniós forrás felhasználásával a helyes egészségmagatartásra ösztönöznek.** Ezek hatását fokozzák az olyan egyéb intézkedések, mint a közforgalmú intézmények zárt légterében a dohányzás tiltása, a dohánytermékek adójának emelése és az ezekhez való hozzáférés korlátozása, a napi testnevelés bevezetése, vagy a népegészségügyileg káros élelmiszerekre kivetett különadók.

Lakhatás

- ✓ A közszolgáltatásokhoz való jobb hozzáférést szolgálják a **komplex teleprekonstrukciós programok több mint 4 milliárd Ft EU-forrás felhasználásával,** melyek a közösségi szolgáltatások elérhetőségét is biztosítják. A Komplex telep programok (TÁMOP 5.3.6.) keretében megvalósuló projektek **keretében 2012-ben 22 pályázó összesen 3,1 milliárd Ft értékben kapott támogatást az első körben (a megvalósítás jelenleg is zajlik), a második körre összesen 62 pályázat érkezett be, ezek közül – a forrás keretének emelése után – 34 pályázat került támogatásra. A támogatási szerződések megkötése folyamatban van, a projektek folyamatosan indulnak.**
- ✓ A TÁMOP 5.3.6 telep program lakhatási elemének támogatására készült a TIOP 3.2.3/A. „A Lakhatási beruházások támogatása” című pályázati kiírás (forráskeret-emelés után: 2,6 milliárd Ft), melyre beadási határidőig 8 pályázat érkezett be, mintegy 1,96 milliárd Ft támogatási igénnyel. A pályázatok keretében a szociális bérlakások kialakításán túl az egyéb lakókörnyezethez kapcsolódó beruházások (pl. park, játszótér) is elérhetővé válnak a településrészen élő valamennyi lakos számára. **A programokba várhatóan 2520 főt vonunk be (aktuális érték: 1710 fő), akik 60 %-a, 1512 fő (aktuális érték: 700 fő) képzésben is részt vesz.**
- ✓ A lakáscélú állami támogatások rendszerének felülvizsgálatával, a lakhatási támogatásra való jogosultság egy fogyasztási egységre jutó jövedelemhatárának az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 250 %-ára emelésével **jelentősen bővült a támogatottak köre (2011. azonos időszakához képest több mint 80 %-kal, 2013-ban 377.398 főre).**

Bevonás, szemléletformálás, közbiztonság

- ✓ Az esélyteremtést, a társadalmi összetartozást szolgálják a **diszkrimináció-ellenes intézkedések** is. A jelenleg hatályos **antidiszkriminációs törvény** az európai közösségi joggal harmonizáló, egységes, átfogó és részletes antidiszkriminációs rendelkezéseket tartalmaz. Átfogó jelentőségű változás, hogy az **Alaptörvény negyedik módosítása** (Magyarország Alaptörvénye XV. cikk (4) bekezdés) a társadalmi felzárkózás fogalmát alaptörvényi szintre emelte, amely további jogalkotási lépéseket indukál.
- ✓ Az NTFS céljaira is figyelemmel a 2011 decemberében elfogadott 2011. évi CLXXIX. nemzetiségek jogairól szóló **új törvény pontosítja a helyi nemzetiségi önkormányzatok kötelező és önként vállalható közfeladatait.** A törvény beemeli a helyi közösség érdekképviselőit ellátó, együttdöntési jogosítványokkal rendelkező nemzetiségi

- önkormányzatok hangsúlyosabb szerepvállalását a társadalmi felzárkózás és az esélyegyenlőséget segítő programok elkészítésébe, elfogadásába és végrehajtásába.
- ✓ 2014-ben először nyílt mód a **nemzetiségek parlamenti képviselőire**, mely a 2014. évi országgyűlési választások során roma képviselői mandátum megszerzését tette lehetővé.
  - ✓ Módosult továbbá a **Nemzetiségi Tanulmányi Ösztöndíjról** szóló 44/2013. (VI. 26.) EMMI rendelet, **mely lehetővé teszi a roma nemzetiségű tanulók támogatását is.**
  - ✓ A **Roma kulturális kezdeményezések támogatása** hazai költségvetésből biztosított pályázati keretből valósult meg. 2013-ban **27,8 millió Ft támogatásból 153 romákat érintő program** (többségében kulturális program és tábor) támogatása valósult meg.
  - ✓ A **Roma civil szervezetek működési támogatása** keretében 2013-ban **117 roma civil szervezet részesült 35 millió Ft pályázati támogatásban** hazai költségvetési forrásból.

Az NTFS megvalósulásának nyomonkövetése

1. **Az NTFS intézkedési tervének programszintű nyomon követésére önálló program-monitoring rendszert építettünk ki, a munka támogatására** a Társadalmi Felzárkózási és Cigányügyi Tárcaközi Bizottság (TFCTB) kereteiben létrehoztuk a Monitoring munkacsoportot. A kialakított rendszer célja az intézkedési tervben foglalt intézkedések, programok előrehaladásának rendszeres, egységes szerkezetű, könnyen áttekinthető, a prioritásokat és végrehajtási kockázatokat tükröző nyomonkövetése és bemutatása.

A program monitoring rendszer kiépítése során lebonyolított pilot adatgyűjtést és jelentés összeállítását követően a Monitoring munkacsoport munkája nyomán készült el további három jelentés: 2013-ban a kormánynak szóló beszámoló mellett egy belső, évközi jelentés az NTFS intézkedési tervének végrehajtásáról, valamint e 2014. évi beszámoló a Kormány részére.

2. **A monitoring rendszer részeként, a stratégia indikátor rendszere a társadalmi változások nyomonkövetésének alapvető eszköze.** Az indikátor rendszer, a társadalmi környezet változásainak nyomon követésére kialakításra került a TÁRKI által, melynek adatokkal való feltöltése folyamatos **E statisztikai mutató-rendszer** – az NTFS szempontjából fontos egyéb statisztikai mutatókkal együtt – **elérhető az ágazati információs rendszer oldalain a Társadalmi Felzárkózási Információs Rendszerben, mely a Szociális Ágazati Információs Rendszer része.**

Program-monitoring rendszer; Az intézkedések előrehaladását az államtitkárságoktól kapott információk alapján jelöltük. Az alábbi táblázatok az intézkedések főbb jellemzőit, leginkább meghatározó megoszlásait mutatják be.

Az NTFS intézkedési előrehaladása

	M	T	K	V	Össz.
I. Gyermekek jól-lét területét érintő feladatok	2	7	1		10
II. Az oktatás területét érintő feladatok		8	3		11
III. A foglalkoztatással, képzéssel összefüggő feladatok		7		1	8
IV. Az egészségügy területére vonatkozó feladatok	1	5			6
V. A lakhatással összefüggő feladatok	1	2	1		4
VI. A bevonással, szemléletformálással és a közbiztonság javításával kapcsolatos feladatok	5	7	1	2	15
VII. A stratégia megvalósításának koordinációját szolgáló intézkedések	1	4	2		7

Összesen	10	41	7	3	61
-----------------	-----------	-----------	----------	----------	-----------

M: Megvalósult; T: Terv szerint halad; K: Késik; V: Vezetői intézkedést igényel

Intézkedések a beavatkozások eszközei szerint

	Szabályozási	Tervezés-fin.	Közpolitikai	Infrastruktúra	"Szoft" fejl.	Összesen
I. Gyermek jól-lét területét érintő feladatok	3	2	1	2	2	10
II. Az oktatás területét érintő feladatok	2	5	1	1	2	11
III. A foglalkoztatással, képzéssel összefüggő feladatok	1	1	1	1	4	8
IV. Az egészségügy területére vonatkozó feladatok		2			4	6
V. A lakhatással összefüggő feladatok	2			1	1	4
VI. A bevonással, szemléletformálással és a közbiztonság javításával kapcsolatos feladatok	1	1	11	1	1	15
VII. A stratégia megvalósításának koordinációját szolgáló intézkedések			6		1	7
Összesen	9	11	20	6	15	61

Magyarázat:

Szabályozás: jogszabály-alkotás, módosítás

Tervezési-fin: tervezési - finanszírozási eszközök

Közpolitikai: jogi, szervezési, bürokratikus módszerek

Infrastruktúra: infrastrukturális fejlesztések

"Szoft" fejl.: tájékoztatás, kommunikáció, szolgáltatások szervezése, fejlesztése

Intézkedések ágazatok szerint

	M	T	K	V	Össz.
Fejlesztéspolitika/nyomonkövetési módszertan	2		1		3
Egészségügy	1	5			6
Egyház		1			1
Foglalkoztatás		5		1	6
Komplex		1	1		2
Közigazgatás	2	4			6
Kultúra		2		1	3
Lakhatás	1	2	1		4
Oktatás		10	2		12
Rendvédelem	3	6	0	1	10
Sport			1		1
Szociális	1	5	1		7
Összesen	10	41	7	3	61

M: Megvalósult; T: terv szerint halad; K: Késik; V: Vezetői intézkedést igényel

Intézkedések a felhasznált források jellege szerint

	M	T	K	V	Össz.
Hazai finanszírozás	4	9		1	14
EU-forrás	2	23	4	2	31
Vegyes (hazai + EU) finanszírozás	1	4	3		8

Nem releváns	3	5			8
Összesen	10	41	7	3	61

M: Megvalósult; T: terv szerint halad; K: Késik; V: Vezetői intézkedést igényel

A Jelentés a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia már megvalósult intézkedéseit, valamint – alapszabály szerint – a folyamatban lévő intézkedések **2014. március 10-i állapotát** mutatja be, tekintettel arra, hogy az érintett tárcáknak évente március 15-ig kell az intézkedési tervben foglalt feladatok végrehajtásáról tájékoztatót készíteni. A Jelentés elkészítésével egyben összevontan **teljesülnek a Legyen jobb a gyermekeknek! Nemzeti Stratégia és a Roma Integráció Évtizede Program (RIÉP) éves jelentési kötelezettségei** is. A Jelentés megfelel a kormányzati stratégiai irányításról szóló 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet 20.§ – 23.§ rendelkezéseinek.

2. Beavatkozási területek szerinti áttekintés

A következőkben bemutatásra kerülnek az intézkedések a különböző beavatkozási területek szerint. Az egyes intézkedések címében (beleértve a felelősségre és forrásokra vonatkozó hivatkozásokat is) a jobb beazonosíthatóság érdekében a Korm. határozat eredeti szövegét változtatás nélkül közöljük. A gyermek jól-lét területén 10, az oktatásban 11, a foglalkoztatás és a hozzá kötődő képzések terén 8, az egészségügyben 6, a lakhatásban 4, a bevonás - szemléletformálás - közbiztonság terén 15, az NTFS megvalósításának koordinációját tekintve 7 intézkedés, tehát összesen 61 nevesített intézkedés valósítja meg a kormányhatározatban szereplő célokat. Több esetben az intézkedések alintézkedésekre bontása is megtörtént az egyes felelősök által. A nevesített intézkedéseken felül számos olyan kormányzati intézkedés is született a jelentés készítésének időpontjáig, melyek hozzájárulnak az NTFS céljai megvalósításához.

I. Gyermek jól-lét

A NTFS intézkedési terve 10, a gyermekek jól-létét szolgáló intézkedést tartalmaz, melyek a Biztos Kezdet Gyerekházak és a hozzájuk kötődő szolgáltatások elterjesztését, a bölcsődei férőhelyek bővítését, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők támogatásai kiterjesztését, a helyettes szülői hálózat elterjesztését a romák körében, valamint a fiatalok bünelkövetők szocializációjának elterjesztését szolgálják. Az illetékes államtitkárság kérésére nem kerül végrehajtásra az iskolai szociális munka rendszerének megalkotása. Az NTFS intézkedési tervében nevesített konkrét intézkedéseken kívül további intézkedések is szolgálják e célok megvalósítását. Az intézkedések előrehaladását a következő táblázat tartalmazza:

Intézkedés kód	Intézkedés rövid cím	Előre-haladás
I.1.	Gyerekházak létesítése	T
I.2.	Gyerekesély programok kiterjesztése	T
I.3.	Bölcsődei férőhely bővítése	T
I.4.	Nyári étkeztetés bővítése, ingyenes étkeztetés kiterjesztése	T
I.5.	RGyK felülvizsgálata	M
I.6.	Szociális szolgáltatások elérhetővé tétele szegregátumokban	K
I.8.	Roma helyettes és nevelő szülők	T
I.9.	Megelőző pártfogás kidolgozása és bevezetése a gyermekvédelemben	T
I.10.	Javítóintézeti tevékenység sztenderdizálása és új férőhelyek létrehozása	T
I.11.	Gyermekszegénység mérésére alkalmas indikátorrendszer	M

M: Megvalósult

T: Terv szerint halad

K: Késik

V: Vezetői intézkedést igényel

I.1. A hátrányok korai felismerése, a 0-3 éves korú gyermekek testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésének segítése és családjaik támogatása érdekében, a fenntarthatóság biztosításával új Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásokat kell létrehozni az integrált térségi gyermekesély programokat megvalósító leghátrányosabb helyzetű kistérségekben, elsősorban a gettósodó, illetve a szegregátummal rendelkező településeken.

Felelős:	Határidő:
közigazgatási és igazságügyi miniszter nemzeti fejlesztési miniszter	2012. január 1-jétől folyamatosan

Forrás:

TÁMOP 5.2.1. (1 411 millió Ft),

TÁMOP 5.2.3/A-11/1. (LHH zsűri által megítélt kör 6 kistérsége 3 400 millió Ft, LHH nyílt pályázati kör 7 210 millió Ft).

Költségvetési törvények (A 2012. évi költségvetési törvény 5. melléklet 11. pont e) alpontja szerint 293 millió Ft. A további években fenntartható módon, a költségvetési lehetőség függvényében.)

Az intézkedés során létrejövő projektekben komplex módon valósulnak meg a gyermekek és családjaik egészségét szolgáló tevékenységek az egészség előfeltételeinek biztosítása érdekében: alapszolgáltatások, koragyermekkori szolgáltatások, szabadidős és iskolai felzárkózást segítő tevékenységek, telepeken végzett szociális munka, nyári táborok, közösségfejlesztés, illetve a családok számára nyújtott szolgáltatások (gazdálkodási ismeretek, szülői szerepek erősítése, családtervezés). A Gyerekházak létesítése korábban a TÁMOP 5.2.2 és 5.1.1 konstrukciókon belül történt, 2010-től azonban a kistérségi komplex Gyerekesély programok tartalmazzák a Gyerekházakat is. A TÁMOP-5.2.3-A-11/1 2011. évi felhívása alapján 2012 őszén kezdte meg további 6 térség a gyerekesély program megvalósítását közel 3 milliárd Ft-ból. Ezekben a projektekben összesen 11 Gyerekház jött létre. A 2012. évi pályázati kör alapján a 12 leghátrányosabb helyzetű kistérség kapott támogatást közel 6,988 milliárd Ft összeggel, melyből legalább térségenként 3-3 Gyerekház (összesen 36) jön létre. Emellett az LHH TÁMOP 5.1.1. kistérségek projektjei összesen 3 új Gyerekházat tartalmaznak a TÁMOP-5.1.1-11/1/A-2012 (a kiírás teljes kerete: 1 214 millió Ft) és a TÁMOP-5.1.1-11/1/B-2012 (a kiírás teljes kerete: 771,3 millió Ft) kiírásokon belül. 2013. végén **összesen 113 helyen voltak elérhetőek a Biztos Kezdet Gyerekházak szolgáltatásai.**

I.1.0.

A családot, mint egységet megcélzó, ezért a roma családokat a korábbi kezdeményezéseknél eredményesebben megszólító Biztos Kezdet Gyerekházak törvényi szintű szabályozása érdekében 2013. január 1-jei hatállyal módosult a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, melyben a szolgáltatás a gyermekjóléti alapellátások között külön nevesítésre került. A Biztos Kezdet Gyerekházak szakmai feladatainak és működési feltételeinek részletes szabályait a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet tartalmazza.

I.2. Ki kell terjeszteni az integrált térségi gyermekesély programokat további leghátrányosabb helyzetű kistérségekre - különösen a gyermekes családok helyzete szempontjából meghatározó mutatókkal (szegénység, kiugróan magas gyerekszám, munkanélküliség stb.) rendelkező területeken.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. január 1-jétől folyamatosan

Forrás:

TÁMOP 5.2.1. (1 411 millió Ft),

TÁMOP 5.2.3. (LHH zsűri által megítélt kör 6 kistérsége 3 400 millió Ft, LHH nyílt pályázati kör 7 210 millió Ft.)

Céljuk a gyerekek jól-létének biztosítása és a hátrányos helyzetű családok szegénységi ciklusának megtörése LHH térségekben megvalósuló integrált kistérségi programok keretében. A komplex program legfontosabb területei: szolgáltatások koordinációja, egészségügyi prevenció, Biztos Kezdet Gyerekházak indítása, közösségi, szabadidős és sportprogramok, iskolai felzárkózást segítő programok, iskolai szociális munka, ifjúsági információs pontok, a fiatalok pályaaorientációja.

Az intézkedéshez kapcsolódó források a következők szerint módosultak. A TÁMOP 5.2.3. esetében a bírálatot követően: TÁMOP-5.2.3-A-11/1 (LHH zsűri által megítélt kör 6 kistérsége 2 992 103 423 Ft – keret: 3 400 millió Ft volt –), TÁMOP-5.2.3.A-12/1 nyílt pályázati kör 6 987 832 752 Ft (a keret 7 210 millió Ft volt, de 3 pályázó forráshiány miatt nem kaphatott támogatást).

A program legfontosabb eredményeként olyan 10 évre szóló kistérségi szintű gyerek- és ifjúsági stratégiát, valamint annak végrehajtására rövidebb távú cselekvési tervet alakítanak ki, amelyek alapján a gyerekek felzárkozási esélyeinek növelése tudatosan, a közösség tagjai és a helyi szereplők bevonásával tervezhető. A helyi/térségi programok, valamint a Biztos Kezdet Gyerekházak előkészítését és szakmai, módszertani folyamattámogatását kiemelt projekt segíti (TÁMOP 5.2.1.). **Az intézkedés eredményeképp továbbá immár 23-ra nőtt a működő integrált kistérségi gyermekesély programok száma.** A helyi/térségi programok, valamint a Biztos Kezdet Gyerekházak előkészítését és szakmai, módszertani folyamattámogatását kiemelt projekt segíti, melynek 2012-2015 közti kerete 1,86 Mrd Ft. (TÁMOP 5.2.1.)

I.2.0.

Össességében az ország leghátrányosabb helyzetű, cigány emberek által sűrűn lakott kistérségeiben élő gyermekek felzárkózását több mint 13 milliárd Ft uniós forrás segíti, lehetővé téve a felzárkózás lehetőségét olyan helyben hiányzó szolgáltatások biztosításával, amelyek a koragyermekkorai fejlődést, az iskolai hátrányok leküzdését, a szabadidő hasznos eltöltését támogatják. A három hullámban megvalósuló fejlesztés a jelenlegi LHH kistérségekből **23-ban valósul meg. 2014 februárjáig több mint 32 ezer gyerek vett részt a programok esélyteremtő szolgáltatásaiban, 60 %-uk hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű. A programok az LHH térségekben 1500 szakembernek is munkát adtak.**

I.3. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű kisgyermek jó minőségű kora gyermekkori szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek növelése és szocializációjuk érdekében feladattervet kell készíteni, annak megfelelően bővíteni kell a bölcsődei és az egyéb napközbeni kisgyermek ellátást szolgáló férőhelyeket a szolgáltatás-, illetve a férőhelyhiányos településeken.

Feladatterv készítésére:

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

2012. január 1-jétől folyamatosan

Férőhelyek bővítésére:

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter

nemzetgazdasági miniszter

nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2014. december 31.

Forrás:

Regionális Operatív Programok

Bölcsődei férőhely kibővítése, feladatterv: A gyermekek életésélyei javításához és a szülés utáni gyermekgondozási szabadságról visszatérők mielőbbi munkába állását segítő szükséges a gyermekek napközbeni ellátásainak bővítése a leginkább hátrányos helyzetű térségekben is. Problémát jelentett, hogy nem volt adatgyűjtés arra vonatkozóan, hogy hány hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek ellátása történik az egyes szolgáltatási formákban. A hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet fogalma 2013. szeptember 1-jei hatálybalépéssel bekerült a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénybe (a továbbiakban: Gyvt.) a szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények Magyar Egyszerűsítési Programmal összefüggő módosításáról, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2013. évi XXVII. törvénnyel (45. §). Miután meghatározásra került a fogalom a Gyvt.-ben, immár lehetségessé vált egy egységes adatgyűjtés mind a köznevelési mind a gyermekjóléti, gyermekvédelmi és szociális intézményekben. A KSH 2014. évi adatgyűjtésében már szerepel az új fogalomhasználat és az erre vonatkozó adatgyűjtés is (pl. bölcsőde, biztos kezdet gyerekház). 2014. január elsejétől a Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény III/3. pontja értelmében a bölcsődében a hátrányos helyzetű (a fajlagos összeg 105 %-a), és a halmozottan hátrányos helyzetű (a fajlagos összeg 110 %-a) gyermekek ellátása után differenciált finanszírozás valósul meg.

I.3.1.

Bölcsődei férőhelyek bővítése: Az ország egyik leginkább hátrányos helyzetű, jelentős részben romák által lakott régiójában 2012-ben ismételt pályázati kiírást követően elkezdődött a bölcsődei férőhelyek bővítése. Ehhez kapcsolódik, hogy az ORÖ a TÁMOP 5.3.1-B-1-11/1 „Nő az esély!” (Id. III.4.) nevű projektjében többek között kisgyermek gondozó- és nevelő (OKJ) végzettséget szerezhettek a résztvevők. A bölcsődékben roma gondozónők alkalmazása nemcsak a munkalehetőség biztosítása miatt fontos, hanem egyben csökkenti a roma édesanyáknál oly sokszor jellemző bizalmatlanságot is az intézmények irányában. **Az alintézkedés keretében 2,2 milliárd Ft-os keretösszegeből részint 8 meglévő intézmény felújítása, korszerűsítése valósul meg az Észak-Magyarországi régióban (586 férőhely), másrészt 4 intézményben nyílik összesen 172 új férőhely.** A pályázatok megvalósítása folyamatban van.

I.3.2.

Össességében a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátásainak, különösen a bölcsődei férőhelyek, hozzáféréseinek javítása érdekében Uniós forrásból 2010-2014 között 7 régióban 211 szervezet több mint 28 Mrd forintból 107 új intézményt hoz létre több mint 6 000 új férőhellyel és több mint 4 800 meglévő férőhely is korszerűsödhet, továbbá mintegy 1 000 új munkahely is

megvalósul (ezen számadatokban a már említett Észak-Magyarországi Régió fejlesztése is szerepel).

I.4. A költségvetési törvény előkészítése során meg kell vizsgálni a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők nyári étkeztetésére fordított források bővítésének lehetőségeit. A költségvetési lehetőségek függvényében ki kell terjeszteni a középiskolára is a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók számára az ingyenes étkeztetést

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

2013. január 1-jétől

Forrás:

költségvetési törvények (A 2012. évi tervezetében: a bővítés nélkül nyári gyermek étkeztetésre: 5. melléklet 12. pont szerint 2 400 millió Ft;

bölcsődei kedvezményes étkezésre: 8. melléklet II. rész 3. pontja szerint 243 millió Ft;

kedvezményes óvodai, iskolai, kollégiumi étkeztetésre: 8. melléklet I. rész 4. pont a) alpontja szerint 29 580,4 millió Ft. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

Gyakorlati tapasztalat, hogy a mélyszegénységben élő családok gyermekei többen csak az iskolában esznek főtt ételt, illetve időnként a teljes táplálékukat az iskolai étkezések jelentik. Ez nagyban befolyásolja a gyerekek iskolai teljesítményét, visszafordíthatatlan károkat okozhat fejlődő szervezetükben, felnőttkori krónikus betegség megjelenését predesztinálva. Az ezek miatt is kiemelkedő jelentőségű fejlesztési célt két alintézkedés valósítja meg. Egyrészt megvalósul a nyári étkeztetés bővítése, másrészt előkészületek történnek a középiskolai étkeztetés megteremtésére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők nyári étkeztetésének bővítése: A 2013. évre vonatkozóan megújított támogatási rendszer szerint került szétosztásra a rendelkezésre álló 2,4 milliárd Ft költségvetési forrás, azaz a kérelmet benyújtó település helyzetének, a rászoruló gyermekek számának és a biztosított önerőnek a figyelembe vételével történt meg a támogatási összeg megállapítása. A Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény 3. melléklet 9. pontja alapján 2 640,0 millió forint – a tavalyi évhez képest 10%-kal nagyobb összegű – előirányzat áll rendelkezésre, tekintettel arra, hogy 2013-ban az igényelt támogatási összeg mintegy 10%-kal meghaladta a rendelkezésre álló keretet, és nem lehetett minden igényt teljes egészében kielégíteni. A 2014. évre vonatkozó miniszteri rendelet is a célzottabb támogatást fogja szem előtt tartani, azaz a települések az eddigi gyakorlatnak megfelelően három kategóriába kerülnek besorolásra, és támogatási igényeik mértéke hátrányos helyzetük figyelembe vételével emelkedhet. A támogatás 20 %-át kapcsolódó költségekre is el lehet számolni, továbbá az esetlegesen megmaradt/visszafizetett támogatási összeg is felosztásra fog kerülni előre látható szempontok (önerő, LHH státusz) alapján. A miniszteri rendelet kihirdetése 2014. március hónapban várható. 2013-ban **az alintézkedés keretében a nyári gyermekétkeztetést biztosító települések száma 1 400 (LHH 500). Az étkezésben részt vevő gyerekek száma mintegy 110 000 (közülük 45 000 LHH településen él).**

I.4.1.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók ingyenes étkeztetésének kiterjesztése a középiskolára: A költségvetési lehetőségek függvényében ki kell terjeszteni a középiskolára is a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók számára az ingyenes étkeztetést. A 2013. évben az ingyenes vagy kedvezményes étkezésre jogosultak (bölcsődés, óvodás, általános iskola 1-8 évfolyamain) ellátásához az étkeztetést nyújtó intézményt fenntartók részére biztosított költségvetési előirányzat jelentősen növekedett 29 764,4 millió Ft-ról 44.799,3 millió Ft-ra. A fajlagos összeg 68 000 Ft/fő/évről 102 000 Ft-ra nőtt, így a költségvetési támogatás az ingyenes és kedvezményes étkeztetés biztosításához nagyobb arányban járult hozzá. **2014-től a gyermekétkeztetés finanszírozása tekintetében jelentős változás történt, hiszen a gyermekétkeztetést biztosító önkormányzatok (fenntartók) számára feladat alapú bér és**

I.4.2.

üzemeltetési támogatás valósul meg, amely lényegesen kiszámíthatóbb, stabilabb működtetést jelent. 2010-2014 között a központi költségvetésben mintegy 83%-os (közel 24 milliárd forint) emelés valósult meg a gyermekétkeztetésre fordítható támogatás tekintetében.

Az ingyenes és kedvezményes étkeztetés kiterjesztése a középiskolai tanulók részére szakmai koncepciója várhatóan 2014 nyarára elkészül, a forrás – az egyeztetések után – szerepelhet a 2015. évi központi költségvetésben. Amennyiben a középfokú oktatásban résztvevők számára megtörténne az ingyenes étkeztetés lehetőségének kiterjesztése, az közel 10 Milliárd forint többletforrást igényelne, és mintegy 96 000 tanulót érintene.

I.5. A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszerének áttekintése során felül kell vizsgálni a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény intézményét is.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

2013. január 1-jétől folyamatosan

Forrás:

Nincs forrásigénye

Az intézkedés keretében megtörténik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény intézményének felülvizsgálata. A Gyvt. 2012. október 1-jén hatályba lépett módosítása alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli támogatást 2012 novemberétől természetbeni támogatásként kell nyújtani. **A módosítás eredményeként a kedvezményben részesülő közel 600.000 gyermek a korábbi pénzbeli ellátást természetben, tanszer, ruhanemű és készétel vásárlására alkalmas Erzsébet-utalványban kapja, mellyel a támogatás felhasználása célzottabbá vált.** A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény intézményének további részletes felülvizsgálata a Jogszabályok és folyamatok egyszerűsítése (ÁROP-2011-1.2.6/A) projekt keretében történt meg 2012 év folyamán. Ennek eredményeként előkészítésre és elfogadásra került az eljárás egyszerűsítését célzó javaslatcsomag, ami 2013. április 1-jén lépett hatályba.

I.5.0.

I.6. A családsegítő és gyerekjóléti szolgáltatások megerősítésével biztosítani kell a közvetlen hozzáférést a szegregátumokban, gettósodó településeken

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

az elkészített feladatterv ütemezésének megfelelően

Forrás:

TÁMOP 5.3.1B (a B1 alkomponens keretösszege: 1,52 Milliárd Ft, a B2 alkomponens keretösszege: 1,4 Milliárd Ft)

TÁMOP 5.4.9. (A teljes keret: 3 008 millió Ft - a célokat e keret része szolgálja közvetlenül.)

A 3,008 milliárd Ft-os keretösszegű TÁMOP 5.4.9. (a szociális alapszolgáltatások funkcióinak kiegészítésére, a hatékonyság javítására, a különböző szociális szolgáltatások kapcsolatainak erősítésére kiírt) pályázati program alapvető célja a szociális és gyermekjóléti alapellátások fejlesztése, működési hatékonyságának javítása a konvergencia régiókban olyan szolgáltatás, szolgáltatás-koordináció kialakításával, mely a lakosság problémáira komplex megoldást nyújt, a felmerülő igényeknek megfelelően működő, problémacentrikus, rövid reakcióidejű szolgáltatások kialakításával. A pályázat keretében szintén megtörténik a szociális alapszolgáltatások funkcióinak kiegészítése, a hatékonyság javítása, a különböző szociális szolgáltatások kapcsolatának erősítése 10 000 fős településeken, illetve ezek konzorciumában. A legfrissebb adatok alapján a pályázó szám alacsony (46), ami mellett a teljes keret várhatóan nem kerül felhasználásra. Az eddig megítélt támogatási összeg: 1,327 milliárd Ft. Bár a pályázati döntések megszülettek és egyes projektek már

I.6.0.

elindultak, a szerződés-kötések elhúzódnak, így a projektek megvalósítása is csúszik, és a 2013-2014 évek egészét felöleli.

A TÁMOP 5.4.1-12/1 kiemelt programon keresztül történik a **megvalósulás monitorozása**: a hatékony szolgáltatási koordináció, szolgáltatásszervezés és szolgáltatási tartalom fenntartásának vizsgálata, a szociális alapszolgáltatások funkcióinak kiegészítésére, hatékonyság javítására, a különböző szociális szolgáltatások kapcsolatának erősítésére tett javaslatok kidolgozása. Mivel a TÁMOP 5.4.9. programról szóló pályázati döntés csak 2013 márciusában született meg, így a hozzá kapcsolódó program még nem indulhatott el.

I.7. Ki kell dolgozni az iskolai szociális munka rendszerének formáját, valamint be kell vezetni a gyermekjóléti alapszolgáltatások rendszerébe.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. december 31.

Forrás:

TÁMOP 5.4.1. (A teljes keret: 1 640 millió Ft – a célokat e keret egy része szolgálja közvetlenül.)

Az intézkedés kikerült az intézkedési tervből.

I.7.0.

I.8. Roma helyettes szülők és nevelő szülők képzésével biztosítani kell az ellátásra szoruló roma gyermekek megfelelő elhelyezését.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2014. december 31.

Forrás:

TÁMOP 5. prioritás

A konstrukció célja az ellátásra szoruló roma gyermekek és fiatalok megfelelő elhelyezése és az ehhez szükséges képzések megvalósítása. A támogatásról szóló döntés megszületett, az akciótervi nevesítés megtörtént a TÁMOP-5.4.10-12/1 „Szociális képzések modernizációja” projekt kiemelt projektként történő nevesítéséről is szóló 1014/2013. (I. 16.) kormányhatározattal. A támogatási szerződés aláírására 2013. március 14-én került sor. A célcsoport toborzása megtörtént a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok és működő nevelőszülői hálózatok bevonásával 2013. II. negyedévében, és 2013. szeptember 13-tól vált lehetővé a képzésre való jelentkezés. A jelentkezők közel 5%-a roma, akik részvételét a programban a Belügyminisztérium romaügyi referense segítette. 2013 októberében 1800 fő részvételével megkezdődött az OKJ-s nevelőszülő szakképzés 73 csoportban, 47 helyszínen. Az 1800 fő közül 200 fő új, a nevelőszülői tevékenység iránt érdeklődő (közülük 35 roma), 1600 fő már működő, azonban nevelőszülő szakképzettséggel nem rendelkező személy. A helyettes szülői és, nevelőszülői képzésen részt vevők várható száma a projekt zárásáig, 2015-ig, összesen 1 643 fő.

I.8.0.

I.9. Ki kell dolgozni a megelőző pártfogás rendszerét, és be kell illeszteni a fiatalkorúak pártfogásának intézményét a gyermekvédelem rendszerébe a gyermekkorú és fiatalkorú szabálysértést, bűncselekményt elkövetők szocializációjának és reszocializációjának elősegítése érdekében.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

2013. január 1.

Forrás:

nincs forrásigénye

Az elhúzódó büntetőeljárások során a fiatalkorú terheltek nem kapják meg a szükséges segítséget és támogatást a visszaesés megakadályozása, a társadalomba való beilleszkedés érdekében, és a gyermekkorú elkövetőkkel sem történik bűnmegelőzési szempontú foglalkozás a gyermekjóléti alap- és szakellátás részéről. A megelőző pártfogás célja a bűnisméltés megelőzése, és ezen keresztül a további bűnelkövetés megelőzése. A fiatalkorúak esetében alkalmazandó megelőző pártfogás egy következő lépés a bűnmegelőzés területén. A megelőző pártfogás irányainak, részletszabályainak tekintetében megegyezés született az érintett két tárca között. Az EMMI és KIM általi közös elkészítést követően a Gyermekbarát Igazságszolgáltatásért Munkacsoport megtárgyalta és elfogadta a megelőző pártfogás intézményének bevezetését, és elkészült a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek és kapcsolódó törvényeknek a nevelőszülői jogviszony és a speciális ellátás átalakításával, valamint a megelőző pártfogás bevezetésével összefüggő módosításáról szóló előterjesztés. Az egyéb módosítási igényekre (foglalkozástól eltiltás, gyermekbarát internet) tekintettel az előterjesztés koordinációját átvette a KIM, és a gyermekek védelmének további erősítését célzó módosító csomagban egységesen kezelte a három irányú módosítást. Ennek alapján kidolgozásra került az új jogintézmény koncepciója.

A jogrendszerbe illeszthetőség vizsgálatát követően döntés született arról, hogy a törvényi szabályozás a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) kerül elhelyezésre, valamint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosítása is szükséges. Az új törvényi szabályozás 2013. december 23. napján jelent meg a Magyar Közlönyben 2013. évi CCXLV. törvényként. A megelőző pártfogásra vonatkozó szabályok 2015. január 1. napján fognak hatályba lépni. A kihirdetett törvénymódosításnak megfelelően szükséges a Gyvt. végrehajtási rendeleteinek módosítása (Gyer, Gyár, NM rendeletek), melynek várható időpontja 2014. október. Az intézkedés eredményeképp a fiatalkorú bűnisméltők száma (2011-ben 1 520) 2016-ra várhatóan 1 300 főre csökken, és a közel 14 000 fiatalkorú bűnelkövető szám is csökkenésnek indulhat (2016: várhatóan 12 800). A megelőző pártfogás bevezetése plusz feladatként jelentkezik a pártfogó felügyelők tevékenységében, és új feladatot jelent a járási gyámhivatal számára.

I.10. Létre kell hozni a javítóintézetben működő előzetes fogva tartást biztosító és javító intézeti nevelést foganatosító férőhelyeket a Nyugat-dunántúli régióban a fiatalkorú bűncselekményt elkövetők szocializációjának és reszocializációjának, egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, elősegítése érdekében. Sztenderdizálni kell az ellátás fejlesztése érdekében a javítóintézeti ellátás tevékenységeit.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2014. december 31.

Forrás:

TIOP 3. prioritás

I.9.1.

A célt két alintézkedés szolgálja.

A javítóintézeteki ellátás tevékenység sztenderdizálása alintézkedésben megtörténik a javítóintézeteki ellátás szakmai tevékenységeinek sztenderdizálása, a javítóintézeteki nevelésre vonatkozó szakirodalmi bibliográfia összegyűjtése, a hazai javítóintézetekben a bűnmegelőzés és bűnisméltés megelőzését szolgáló bevált jó gyakorlatok összegyűjtése és tanulmányban történő bemutató elemzése, kidolgozásra kerül a szakmai program egyéni szintű lebontásához, megvalósításához és értékeléséhez szükséges tevékenységrendszer. Mindezen módszertani tevékenységeket a TIOP 3.4.3/11/1-2012-0001 (forrás: 2,248 milliárd Ft) azonosító számú projekt keretében az EMMI Debreceni Javítóintézete végzi. Az akciótervi nevesítés megtörtént a TIOP 3.4.3/11/1-2012-0001 azonosító számú („Javítóintézeteki ellátás biztosítása fiúk részére a Dunántúlon” című) és a TÁMOP 5.6.3-12/1-2012-0001 azonosító számú („A fogvatartottak többszakaszos, társadalmi és munkaerőpiaci reintegrációja és az intenzív utógondozás modellje” című) kiemelt projekt akciótervi nevesítéséről és támogatásának jóváhagyásáról szóló 1607/2012. (XII. 17.) Korm. határozattal (a továbbiakban: 1607/2012. (XII. 17.) Korm. határozat), a megvalósítást a projektgazda saját felelősségére megkezdte 2012. december 12-én. 2013. március 8-án, az EMMI Debreceni Javítóintézetében megrendezésre került a Kiemelt Projekt nyitókonferenciája. Emellett 2013 III. negyedévében kezdődött meg a sztenderdizálást szolgáló tevékenységek előkészítése a megvalósíthatósági tanulmányban foglaltaknak megfelelően. 2013. december hónapban a projekt vezetése együttműködési megállapodást kötött valamennyi hazai javítóintézettel a sztenderdizálási tevékenység megvalósítása érdekében. A megvalósítás során, 2015. június 30-ig megtörténik a javítóintézeteki ellátás szakmai tevékenységeinek sztenderdizálása és a hozzá kapcsolódó szakmai tevékenységek felülvizsgálata.

I.10.1.

Az ingatlan biztosítása érdekében a Nagykanizsai Önkormányzat határozata értelmében a szerződés elkészült. A beruházáshoz az engedélyes tervek elkészültek, jogerőre emelkedtek. Az előkészítői szakasz pontos és tervszerű végrehajtása és a projekt napi szintű menedzselése eredményeként tarthatónak tűnnek a megvalósíthatósági tanulmányban vállalt céldátumok. -A kivitelezővel történő szerződéskötésre 2014. február 7-én került sor, a munkaterület átadására pedig 2014. február 12-én. Az ünnepélyes alapkövetelre tervezetten 2014. március 31-én kerül sor. A megvalósítás során megtörténik egy 108 férőhelyes új javítóintézet kialakítása Nagykanizsán, és annak hat hónapon át tartó mentorált működtetése.

I.10.2.

I.11. Be kell vezetni, és folyamatosan karban kell tartani a gyermekszegénység mérésére alkalmas indikátorrendszert.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

2012. június 30.

Forrás:

költségvetési törvények (2012. évi tervezetében:

X. fejezet 20/9 Társadalmi felzárkózást segítő programok 900 millió Ft. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

A megvalósulást Id. az NTFS monitoring rendszere kialakítása intézkedésnél (VII. fejezet).

I.11.0.

II. Oktatás

Az NTFS 11 oktatási intézkedést tartalmaz, melyek a minőségi oktatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést, a hátrányos helyzetű tanulók iskolai előmenetelének támogatását és a fejlesztési programok nyomonkövetési rendszerének kidolgozását tűzik ki célul. Az NTFS nevesített intézkedésein kívül további intézkedések is szolgálják e célokat.

Az intézkedések előrehaladását a következő táblázat tartalmazza:

Intézkedés kód	Intézkedés rövid cím	Előre-haladás
II.1.	Gyermekjóléti szolgáltatások elérhetővé tétele	T
II.2.	IPR felkészítés, kiegészítő illetmény	T
II.3.	Tanodák létrehozása	T
II.4.	Iskolai lemorzsolódás csökkentése	T
II.5.	Roma ösztöndíjak működtetése, értékelése	T
II.6.	Ösztöndíj - IPR összehangolás	K
II.7.	Pedagógus képzési követelmények fejlesztése	T
II.8.	Roma szakkollégiumok működtetése és fejlesztése	T
II.9.	Felsőoktatási mentori szolgáltatás	T
II.10.	Felzárkózási pedagógiai programok	K
II.11.	Sport-terek fejlesztése	K

M: Megvalósult

T: Terv szerint halad

K: Késik

V: Vezetői intézkedést igényel

II.1. A hátrányos helyzetű gyerekek 3 éves korban történő óvodai ellátásának kiszélesítése érdekében feladattervet kell készíteni, amely alapján minden olyan településen elérhetőnek kell lennie az óvodai ellátásnak, ahol a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma ezt indokolja, illetve azok számára is hozzáférhetővé kell tenni az ellátást, ahol óvodai feladat-ellátási hely nem működtethető.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

2012. március 31.

Férőhelyek

bővítésére:

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter

nemzetgazdasági miniszter

nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2013. december 31.

Forrás:

Regionális Operatív Programok

Az óvodai nevelés, az iskolára való felkészítés az első lépcsőfok a későbbi iskolai lemorzsolódás megakadályozásában. Az intézményes nevelés „első bástyájaként” kiemelt szerepet tölt be a szülők

hozzáállításának formálásában is. A hátrányos helyzetű gyerekek 3 éves korban történő óvodai ellátásának kiszélesítése mint cél két alintézkedésben valósul meg. Az „*óvodai ellátás elérhetőségének biztosítására minden olyan településen, ahol a hátrányos helyzetű gyerekek száma ezt indokolja*” című alintézkedéssel kapcsolatban a feladatterv, az óvodai férőhely-igény település-szintű összesítése, 2011 novemberében elkészült. A feladattervhez kapcsolódó infrastrukturális beruházás, a nevelési intézmények fejlesztése új óvodai csoportszobákkal „*Az ellátás hozzáférhetővé tétele azokon a településeken is, ahol óvodai feladat-ellátási hely nem működtethető*” című alintézkedésben valósul meg.

II.1.1.

II.1.2.

A férőhelybővítés aktuális adatai a következők:

OP	Konstrukció száma, keretösszeg	Férőhelybővítés (fő) célérték*	Projekt várható befejezése
DAOP	4.2.1-11 2.350 mFt	689	2013.10.01-2014.12.01
DDOP	3.1.2-12 4.990 mFt	347	2014.02.01-2015.03.01
ÉAOP	4.1.1/A-11 2.000 mFt	743	2013.09.30-2014.12.31
ÉMOP	4.3.1/A-11 2.000 mFt	440	2013.06.30-2014.12.31
KMOP	4.6.1-11 3.040 mFt	2561	2013.06.01-2014.12.31
NYDOP	5.3.1/B-12 880 mFt	219	2014.02.01-2015.03.01
Összes		4999	

II.2. Támogatni kell az óvodai fejlesztő program szerinti foglalkozásban, illetve az alap- és középfokú oktatásban az integrációs és a képesség-kibontakoztató felkészítés megszervezését. Biztosítani kell a rendszerben részt vevő intézményekben dolgozó pedagógusok kiegészítő illetményének biztosítását.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter
nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

költségvetési törvények (2012. évi tervezetében: 5. melléklet 11. pont a) és b) alpontja szerint IPR 6 837 millió Ft. A további években fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

Az esélyteremtő támogatások célja, hogy a gyermek iskolai eredményeiben kevésbé legyen meghatározó a család társadalmi-gazdasági státusza, ösztönözze az eredményes, innovatív pedagógiai módszerek alkalmazását, támogassa a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai részvételét és iskolai sikerességét. További célja, hogy csökkentse a szegregáció mértékét, erősítse az együttműködést más ágazatokkal és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleivel, valamint anyagi támogatással ösztönözze a résztvevő pedagógusokat.

II.2.0.

2013-ban létrejött a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, mely az állami fenntartású köznevelési intézmények fenntartásáért felelős, így az állami intézmények és a nem állami, nem önkormányzati köznevelési intézmények integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítés programjának szabályozása különvált egymástól. A nem állami, nem önkormányzati köznevelési intézményekre 2013-ban az 54/2013. (VII. 26.) EMMI rendelet, az állami fenntartású iskolákra pedig a 24/2013. (VIII.1.) EMMI utasítás vonatkozott. Az IPR támogatására a nem állami, nem

önkormányzati fenntartású intézményekben 396 millió Ft, az állami és önkormányzati fenntartású intézményekben 3 608 millió Ft, az önkormányzati fenntartású óvodák részére pedig 500 millió Ft került kifizetésre összesen 1 763 intézményben. 2013-ban a pedagógus életpálya-modell bevezetésével a pedagógusok többlettevékenységének honorálása átkerült a területi alapú rendszer-szemléletbe (LHH-s kistérségek pedagógusai támogatottak).

II.3. A halmozottan hátrányos helyzetű, köztük roma tanulók tanulmányi sikerességének támogatása, továbbá a lemorzsolódás csökkentése vagy az oktatási rendszerből idő előtt kimaradt fiatalok iskolarendszerű képzésbe való visszavezetése érdekében folytatni kell a tanoda és „második esély” típusú programokat.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti erőforrás miniszter
vidékfejlesztési miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

TÁMOP 3.3.9. (7 590 millió Ft)

A TÁMOP 3.3.9 konstrukció tanoda és második esély típusú programjai támogatási kiírásai 2012. III. negyedévében megjelentek a Közép-Magyarországi Régió (a továbbiakban: KMR) és konvergencia régiókban, és külön kiírások jelentek meg a programok támogatására a hátrányos helyzetű kistérségekben. A mintegy 7,5 milliárd forint értékű támogatási szerződések 2013-ban kerültek megkötésre, a projektek 2015 júniusáig valósulnak meg. A TÁMOP 3.3.9 projekt keretében összesen 125 tanodát támogatott a kiíró. **A konstrukció keretében 60-ról 300-ra nő majd a tanodák száma, és 3-4 000-rel szemben mintegy 5-6 000 diák tanul majd tanodai és 1 200 diák második esély program keretében.**

II.3.0.

II.4. Célzott programokat kell indítania az iskolai lemorzsolódás csökkentésére (különös tekintettel a sajátos nevelési igényű gyermekekre).

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2013. szeptember 30.

Forrás:

TÁMOP 3. prioritás

A feladat teljesítéséhez kapcsolódóan ld. a II. 5. pontban foglalt intézkedéseket.

A korai iskolaelhagyás csökkentését célzó nemzeti stratégia kidolgozása, a stratégia megalapozása érdekében a tárca háttérintézménye, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, a Tempus Közalapítvány és a Budapesti Corvinus Egyetem a 2012 LLP KA1 Specific Call for proposals EACEA/20/2012 "Implementation of the European strategic objectives in Education and Training (ET 2020)" elnevezésű felhívás keretében pályázatot nyújtott be az EU Bizottsághoz. A projekt fő célja, hogy szakpolitikai ajánlásokat fogalmazzon meg a korai iskolaelhagyáshoz kapcsolódó nemzeti stratégia elkészítéséhez, annak hátterét és alapját képezze. A projekt megvalósítása 2013 márciusában kezdődött.

II.4.0.

Az Európa 2020 stratégiában kiemelt célként szerepel a korai iskolaelhagyás csökkentése a 2009. évi 14,4 %-ról 2020-ra 10 % alá. Magyarország vállalása, hogy a korai iskolaelhagyók arányát 2020-ra

10%-ra csökkenti (2010: 10,5%, 2011: 11,2%, 2012: 11,5%). A vállalás teljesítése érdekében 2013. végére elkészült a korai iskolaelhagyás elleni középtávú stratégia, elfogadása folyamatban van. A Stratégia a fenti célkitűzések érdekében kiterjed a kora gyermekkori ellátásoktól kezdődően a felső középfokú oktatásig; a tanköteles tanulóktól a tankötelezettségi korhatáron túli fiatalok oktatási, képzési rendszerbe történő bevonására irányuló intézkedéseket egyaránt tartalmaz a megelőzést, intervenciót és kompenzációt szolgáló beavatkozási területek szerinti megközelítésben. A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulói csoportok – hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, sajátos nevelési igényű tanulók – támogatása kiemelt hangsúllyal szerepel a dokumentumban.

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai sikerességének elősegítését szolgáló intézkedések keretében elindult a szakszolgálatok fejlesztése TÁMOP-3.4.2-11-B konstrukció (2.300.000.000 Ft), melyet az Educatio Kft. bonyolít. A projekt folyamatosan zajlik, 2014-ben zárul. Célja, hogy feltérképezze mindazon szolgáltatásokat, amelyekben a sajátos nevelési igényű gyermekek részesülnek, illetve hogy az egyes megyékben hogyan találkozik a továbbtanulási, pályaválasztási ellátó rendszer a célcsoporttal.

II.5. Folytatni és lehetőség szerint az oktatás minden szintjén erősíteni kell a hátrányos helyzetű, köztük roma fiatalok iskolai sikerességét előmozdító programokat, ösztöndíj-programokat, azok működtetését. A programok hatékonyságát folyamatosan nyomon kell követni.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti erőforrás miniszter
nemzetgazdasági miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

költségvetési törvények [2012. évi tervezetében:

X. fejezet 20/9/7 Roma ösztöndíjprogramok Útravaló ösztöndíj program 2023,1 millió Ft

X. fejezet 20/9 Társadalmi felzárkózást segítő programok 900 millió Ft

Arany János Programok támogatására

5. melléklet 11. pont c) alpontja szerint 2700 millió Ft. A további években fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.

Az Útravaló Ösztöndíjprogram keretében az "Út a középiskolába", "Út az érettségihez", "Út a szakmához", összesen 2,201 milliárd Ft-os támogatási összegű alprogramok 2013-as pályázatainak megjelentetése 2013 júniusában megtörtént, a miniszteri döntések 2013 októberében megszülettek. A 2014-re szóló, hasonló keretösszegű pályázatok megjelentetése a tanévhez igazodóan 2014 szeptemberében várható. A 200 mFt előirányzatú "Út a felsőoktatásba" alprogram esetében a miniszteri döntés 2013 októberében megtörtént, s a jelentés készítésének időpontjában a 321 szerződésből 225 hallgató első félévi ösztöndíjának utalása is megvalósult. Az "Út a felsőoktatásba" alprogram kibővítéseként a 2013. évi „Út a diplomához” esélyteremtő pályázat a nehéz szociális körülmények között élő – kiemelten roma – hallgatók felsőoktatási tanulmányainak támogatását szolgálja a 2013/2014. év őszi és tavaszi félévében. A 133,5 millió Ft-os keretösszezből 429 hallgató támogatására nyílt lehetőség, közülük 112 diák roma származású.

II.5.1.

Az esélyteremtő- és ösztöndíj-programok hatékonyságának folyamatos nyomonkövetése alintézkedés megvalósítása a tervek szerint halad, s két részből áll. Az Útravaló Ösztöndíjprogramról szóló, a 2011-12-es évek eredményeit összefoglaló jelentés elkészült, a szükséges időközbeni egyeztetések lefolytatását követően a beszámoló a kért tartalmakkal kiegészült. A jelentést a 2013. április 24-i miniszteri értekezlet tárgyalta, majd a 2013. május 29-i ülésén a Kormány elfogadta. A 2013/2014-es tanév eredményeit bemutató jelentést a Kormány 2014. január 8-án fogadta el.

II.5.2.

Az Arany János Tehetséggondozó Program (AJTP) a hátrányos helyzetű tanulók érettségihez jutását és felsőfokú továbbtanulásuk támogatását célozza egyéni fejlesztéssel, tehetséggondozással. **A programban a 2011/2012. tanévtől 2013/2014. tanévig terjedő időszakban megközelítőleg 3000 diák vett részt, a túljelentkezés 150-170 %-os volt, a diákok 80 %-a nyert felvételt felsőoktatási intézménybe, a lemorzsolódás 10 % volt.** Az Arany János Kollégiumi Program a halmozottan hátrányos helyzetű és rászorulóknak minősülő tanulók érettségihez jutását és felsőfokú továbbtanulásuk ösztönzését, sikeres munkaerő-piaci beilleszkedését célozza egyéni fejlesztéssel, pályaorientációval, szociális támogatással. **Az AJKP-ban a 2011/2012 – 2013/2014. tanévek időszakában 890 tanuló vett részt, a lemorzsolódás 10 % volt,** s a programban résztvevő évfolyamok tanulmányi átlagai az adott intézmény átlagainál jobbak vagy azoknak megfelelőek voltak. Az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program a halmozottan hátrányos helyzetű és rászorulóknak minősülő tanulók szakmához jutását támogató, a lemorzsolódás csökkentését, a szociális hátrányok kompenzálását szolgálja a résztvevő intézmények közti együttműködések elősegítésével, egyéni fejlesztési tervek kialakításával, a tanulók egyéni haladásáról szóló folyamatos visszajelzésekkel, pályaorientációval. **A programban a 2011/2012 – 2013/2014. tanévekben átlagosan 600 diák vett részt, a lemorzsolódási arány a programban jóval az országos átlag (30 %) alatti, négy év alatt 13 %.** Az Arany János Programok megvalósításáról évente monitoring jelentést készített a szakmai lebonyolítást végző Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet.

A mindhárom Arany János programot érintő, 2012-ben és 2013-ban zajlott tartalmi fejlesztés eredményeképpen a 2013/2014. tanévtől kezdődően a programok szakmai, tartalmi kereteit a kerettantervi rendelet (51/2012. (XII. 21.) EMMI rend.), valamint a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendeletben rögzített követelmények adják.

II.6. A programok hatékonyságának növelése érdekében össze kell hangolni a hátrányos helyzetű gyermekeket célzó ösztöndíj programokat, az iskolai sikeresség javítását célzó uniós fejlesztéseket és az integrációs pedagógiai rendszert.

Felelős:

**közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti erőforrás miniszter**

Határidő:

2012. szeptember 1

Forrás:

nem releváns

A hatékonyság növelése érdekében össze kell hangolni a hátrányos helyzetű gyermekeket célzó ösztöndíj programokat, az iskolai sikeresség javítását célzó uniós fejlesztéseket és az Integrációs Pedagógiai Rendszert. Az erről szóló munkacsoportülések 2013-ban is folyamatosan zajlottak, mindegyiken képviseltette magát a Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság (a továbbiakban TFFÁT) és az Oktatásért Felelős Államtitkárság. Az Útravaló Ösztöndíjprogram aktuális állapotáról szóló 2012. és 2013. évi jelentésben megvizsgáltuk a programok összehangolásának lehetőségét. Ennek során megállapítottuk, hogy a felzárkózási programok rendszert alkotnak, egymást kiegészítve működnek hasonló céllal, de eltérő eszközökkel és célzással. Az erről készült jelentéseket a Kormány 2013. május 29-én és 2014. január 8-án elfogadta. Az ORÖ részt vett az Útravaló Ösztöndíjprogram pályázati felhívásainak és jogszabályi háttérének elkészítésében és az uniós programok kidolgozásában.

II.6.0.

II.7. A pedagógusok képzési, kimeneti követelményei között, valamint az akkreditált pedagógus-továbbképzések ismeretanyagában szerepeltetni kell olyan - elméleti és hangsúlyosan gyakorlati - ismereteket és kompetenciákat, amelyek elő tudják segíteni a hátrányos helyzetű, köztük roma gyerekek és fiatalok integrált nevelését, személyiségfejlesztését, képességeik, tehetségük kibontakoztatását.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

2013. december 31.

Forrás:

nem releváns

Az intézkedés megvalósulását több pályázat szolgálta. Az összesen 20,02 milliárd Ft forrású *Innovatív iskolák fejlesztése* (TÁMOP 3.1.4, határidő 2012. október 18.) kiírásra érkezett pályázatok értékelése lezárult, a projektek 2013-ban indulhattak el. **A 10 milliárd Ft-os forrású *Pedagógusképzés támogatása* (TÁMOP 3.1.5.) pályázat támogatási szerződés megkötésével a projekt megvalósítása elkezdődött, a konstrukció keretében 1,5 milliárd Ft előleg kifizetésére került sor.** A projektben időközben szükségessé vált (jogszabályváltozás miatti) többletfeladatok megvalósítása: további 2000 fő Minősítő Bizottsági tag képzése, valamint a szaktanácsadói rendszer országos szintű kiterjesztése. A többletfeladatokhoz szükséges 1,25 milliárd Ft forrást a 1111/2014 (III.6.) számú Kormányhatározat a projekt rendelkezésére bocsátotta. A megvalósítás új végdátuma 2015. szeptember 30. Az 5 milliárd Ft keretösszeggel meghirdetett *Óvodafejlesztés* (TÁMOP 3.1.11.) kiírás esetében a támogatási szerződések megkötése lezárult, a projektek 2013-ban indultak meg. Óvodafejlesztési konstrukció pályázataiban a jogszabály-változások miatt felmerült, hogy a projektek nem tudják felhasználni az elnyert forrásokat teljes körűen, ezért az abszorpciós célok figyelembe vételével és a teljes körű szakmai tartalom megvalósítása érdekében – a projektek áttekintése után – tevékenységek kerültek összevonásra. **A projektek eredményeképp 300 pedagógus tesz minősítő vizsgát, 3000 pedagógus vesz részt e-tanulás alapú továbbképzésben, 400 tanácsadó kiképzése válik lehetővé, 4000 szakiskolai pedagógus továbbképzése valósul meg, s 450 iskola és 800 óvoda fejlesztése válik lehetővé.**

II.7.0.

II.8. A felsőoktatásban tanuló roma fiatalok tehetséggondozása, tanulmányi sikerességének biztosítása érdekében bővíteni kell a roma szakkollégiumokat, és meg kell teremteni a működés biztonságát garantáló jogszabályi környezetet. A szakkollégiumok bővítése, működtetése:

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

költségvetési törvények (2012. évi tervezetében: X. fejezet 20/9 Társadalmi felzárkózást segítő programok 120 millió Ft. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.), TÁMOP 4.1.1D (1150 millió Ft)

A roma szakkollégiumok bővítése és 2015-ig történő működtetése a TÁMOP 4.1.1D (1150 millió Ft) forrásból valósul meg, a pályázatok végrehajtása folyamatban van. A Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat működését az EMMI-TFFÁT a 2011/12-es és a 2012/13-as tanévben is támogatta 115,3 illetve 129 mFt-tal, tekintettel a Magyarország Kormánya és az ORÖ között létrejött Keretmegállapodásban és az ahhoz kapcsolódó kormányhatározatokban megállapított feladatok végrehajtásáról szóló jelentésben foglaltakra. **A roma szakkollégiumok működésének biztonságát garantáló jogszabályi környezet megteremtése a nemzeti felsőoktatási kiválóságról szóló 24/2013. (II. 5.) Korm. rendelet elfogadásával megtörtént.** Indokolt jól működő partnerséget kialakítani a szakkollégiumok és a roma emberek érdekképviselői között a roma fiatalok megszólítása és együttműködés érdekében.

II.8.0.

II.9. A felsőoktatásban részt vevő halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok beilleszkedésének elősegítése, felzárkózása, felsőoktatási tanulmányaik elvégzésének támogatása érdekében bővíteni kell a felsőoktatási intézmények mentori, koordinátori, tanácsadói szolgáltatásait.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

2014. június 30.

Forrás:

TÁMOP 4. prioritás

Az intézkedés megvalósulását a TÁMOP 4.1.1/C „Regionális és ágazati felsőoktatási együttműködés támogatása, vidéki felsőoktatási integráció elősegítése” című pályázat szolgálja, mely az ilyen szolgáltatások támogatását is lehetővé teszi a felsőoktatási intézmények és a civil szféra partnerségében. A kiírásra 19 pályázat érkezett be összesen 21,958 milliárd Ft igénnyel, ezek elbírálása nyomán 15 nyertes pályázat 16,923 milliárd Ft támogatásban részesült 2013 márciusában (2 db pályázat tartaléklistán volt, 3,893 Mrd Ft értékben). A szolgáltatások kialakítása (határidő: 2014. június 30.) után **évente várhatóan 1200 hátrányos helyzetű hallgató részesül egyéni szükségletekre alapozott mentor- és tanácsadói, valamint tréning szolgáltatásokban.**

II.9.0.

II.10. Felzárkózást segítő pedagógiai programokat kell kidolgozni, különösen az egész napos iskolák, kollégiumok fejlesztésére, a segítő szakemberek alkalmazására a nevelési-oktatási intézményekben - különös tekintettel a települési szegregátumokra és a hátrányos helyzetű térségekre.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. szeptember 1.

Forrás:

**TÁMOP 3.3.8. („A” komponens 3000 millió Ft, „B” komponens 1 100 millió Ft),
TÁMOP 3.3.11. („A” komponens 1 280 millió Ft, „B” komponens 16 860 millió Ft)**

Az intézkedés a TÁMOP 3.3.8. („A” komponens 3000 millió Ft, „B” komponens 1100 millió Ft), TÁMOP 3.3.11. pályázat kidolgozásával és megvalósításával valósul meg. A pályázat bírálata folyamatban van, szerződéskötés 2013 májusában várható.

II.10.0.

Az egész napos iskolákra vonatkozóan az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet a TÁMOP-3.1.1-11/1–2012-0001 (II. szakasz) projekt keretében a nevelési-oktatási programok fejlesztésének keretrendszerét tartalmazó szakmai anyagot dolgozott ki. A keretrendszer alkalmazásának módjáról, feltételeiről 2014. első félévében zajlanak az egyeztetések.

II.11. Elő kell segíteni a hátrányos helyzetű fiatalok diák- és szabadidősportban való részvételét. Támogatni szükséges a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, valamint a romák aktív sporttevékenységét. Szabadon használható, sportolásra alkalmas terek létrehozásával és meglévő sportlétesítmények, iskolai sportpályák délutáni és hétvégi nyitva tartásának támogatásával kell biztosítani a hétvégi és szünidei sportolási lehetőségeket, a fiatalok szabadidejének hasznos eltöltését.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

**költségvetési törvények (2012. évi tervezetében:
XX. fejezet 20/23/23 Szabadidősport támogatása,
XX. fejezet 20/23/24 Diák- és hallgatói sport támogatása,
XX. fejezet 20/23/6/8 Fogyatékosok sportjának támogatása. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)**

Az ORÖ 2013-ban indította el Szolnokon a fenntartásában működő Dr. Hegedűs T. András Szakiskola, Szakközépiskola, Általános iskola és Kollégiumban Boksza Akadémiáját. Ennek célja, hogy a tanulmányi előmenetel és a sportági elemek elsajátítása, az egészséges életmód beidegződése egy időben fejlődjön.

Az adott LHH kistérségeken belül az alintézkedés céljára legmegfelelőbb helyszínek azonosítása jelenleg is folyik. Előzetes kalkuláció készült a program végrehajtásának várható költségeiről, de ezt a kiválasztott helyszínek részletes igényei szerint még pontosítani kell. Az államtitkárság megkezdte az alintézkedés költségeinek fedezésére igénybe vehető források azonosítását. Az egyik alapkezelővel megkezdődött az egyeztetés. A megvalósítás a megvalósíthatósági tanulmány és a források ismeretében lehetséges. **A kezdeményezés eredményeképp 33 sportlétesítmény nyílik meg a hátrányos helyzetű és roma fiatalok számára.**

II.11.0.

III. Foglalkoztatás

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia intézkedési terve 8 foglalkoztatási intézkedést tartalmaz, melyek a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok foglalkoztatását célozzák a munkavállalók készségfejlesztését és tényleges foglalkoztatását megvalósító programok, valamint közvetve, a munkaadók erre való ösztönzésén keresztül. A foglalkoztatási intézkedések egyben szolgálják a Kormány és az ORÖ között megkötött Keretmegállapodásban foglalt, számszerűsített foglalkoztatási célok megvalósulását is.

Az intézkedések előrehaladását a következő táblázat tartalmazza:

Intézkedés kód	Intézkedés rövid cím	Előre-haladás
III.1.	Hátrányos helyzetű csoportok számára képzések és szolgáltatások	T
III.2.	Munkaerő-piaci programok hátrányos helyzetűek számára	T
III.3.	Képzéssel egybekötött közfoglalkoztatás	T
III.4.	Roma nők-program	V
III.5.	Hátrányos helyzetű térségek munkahelyteremtő beruházásai, alacsony képzettségűek foglalkoztatása	T
III.6.	Szociális gazdaság típusú, helyi programok támogatása	T
III.7.	Szakképzés, felnőttképzés fejlesztése	T
III.8.	Alapvető végzettség megszerzése	T

M: Megvalósult

T: Terv szerint halad

K: Késik

V: Vezetői intézkedést igényel

III.1. A leghátrányosabb helyzetű csoportok munkaerő-piaci esélyeinek növelése érdekében a foglalkoztathatóságot javító képzések és támogató szolgáltatásokat kell biztosítani.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzetgazdasági miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. június 30-tól folyamatosan

Forrás:

TÁMOP 5.3.

Ezen intézkedés megvalósulását a TÁMOP 5.3.8/B „A leghátrányosabb helyzetű csoportok munkaerő-piaci esélyeinek növelése érdekében motiváló képzések és támogató szolgáltatások” című, 7,31 milliárd Ft keretösszegű kiemelt program szolgálja, amelynek a TKKI a projektgazdája. **A támogatási szerződést 2012-ben írták alá. A projekt elvárt eredménye a bevont 30.000 fő; 2014. február végéig 14330 fő bevonása történt meg.** A toborzási folyamatba mások mellett bevonták az ORÖ-t is.

A projekthez szorosan kapcsolódik a TÁMOP 5.3.10 *A leghátrányosabb helyzetű csoportok életviteli kompetenciájának fejlesztése* kiemelt projekt, melynek támogatási szerződése aláírása 2013. márciusában megtörtént. A két kiemelt projekt szinergikus kapcsolódásának alapfilozófiája, hogy nem mondunk le senkiről, aki bizonyos standard normákat nem képes teljesíteni, hanem személyre szabott megoldásokat keresünk a számára. Így a TÁMOP 5.3.8/B kiemelt projektben a

III.1.0.

kompetenciamérések eredményei alapján képzésbe nem bevont személyek további lehetőséget kapnak. Ezért a TÁMOP 5.3.10 projekt nem norma-orientált, hanem kritérium-orientált eszközökkel éri el az eredményeit. **A tervek szerint a programmal elért személyek száma 13 000, képzésben résztvevők száma 6 000 fő (jelenlegi adat: 1 611 fő), a képzést eredményesen elvégzők száma 4 500 fő (jelenleg: 1 323 fő), a képzési és foglalkoztatási programba bevontak száma 1 800 fő (jelenleg: 69 fő).**

III.2. A munkaerő-piacon hátrányos helyzetű, köztük roma munkanélküliek, szegregátumokban élők munkaerő-piacra való belépésének elősegítésére munkaerő-piaci programokat kell működtetni.

Felelős:

nemzetgazdasági miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

TÁMOP 1.1.2. (60 000 millió Ft)
TÁMOP 1.1.4. (5 000 millió Ft),
TÁMOP 1.4.1. (4 490 millió Ft),
TÁMOP 1.4.3. (A teljes keret: 4 000 millió Ft - a célokat e keret egy része szolgálja közvetlenül.),
TÁMOP 1.4.6. (4 150 millió Ft),
TÁMOP 5.5.2. (860 millió Ft)

A célnak megfelelő intézkedés elsősorban uniós támogatású programokkal valósul meg, melyek a hátrányos helyzetű emberek foglalkoztathatóságának javítását, sikeres álláskeresését és nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedését támogatják az állami, civil és a versenyszféra szereplőin keresztül összesen 121,8 milliárd Ft-tal.

A TÁMOP 1.1.2 *“A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)”* konstrukció hátrányos helyzetű álláskeresők munkaerő-piacra való belépését segíti elő komplex, személyre szabott támogatások és szolgáltatások nyújtásával. A kiemelt projekt 2011. május 1-jével indult meg az ország konvergencia régióiban az NGM és a megyei Kormányhivatalok munkaügyi központjai megvalósításában. A rendelkezésre álló keret 2012 júniusában Kormányhatározattal 106 milliárd Ft-ra emelkedett. A megnövelt indikátorokat tartalmazó szerződés módosítására 2013 áprilisában került sor. **A megnövelt keret terhére bevonandó összesen 110 000 fő közül 16 500 roma álláskereső bevonását vállalták a munkaügyi központok. Emellett a projekt keretében 57 980 fő kerül képzésbe, és 88 000 fő zárja sikeresen egyéni programját. A tervek szerint a sikeres egyéni programzárást követő 180. napon legalább 32 000 fő áll majd foglalkoztatásban.**

III.2.1.

A megyei munkaügyi központoknak időarányosan sikerül tartaniuk a vállalatokat: a 2014. február végéig bevont 108 152 fő közül 15 326 roma álláskereső van. A képzésbe 50 325 fő került bevonásra, míg 48 488-an sikeresen befejezték egyéni programjukat. Azon egyéni programbefejezők közül, akik esetében a zárást követően lehetővé vált a 6 hónapos hatásvizsgálat, 15 411 fő állt foglalkoztatásban.

A roma bevonási célszámok elérésének biztosítása érdekében **megyéenként 2-2 fő roma referenst kötelező alkalmazniuk a megyei munkaügyi központoknak** és további 40 fő (megyéenként 2 fő) romák bevonását támogató roma referens 3 hónapos, foglalkoztatási koordinátor munkakörben való munkapasztalat-szerzését is támogatták 2012. szeptembertől novemberig az OFA nKft. bevonásával.

A TÁMOP 1.1.4 *kiemelt konstrukció* – a TÁMOP 1.1.2 tükörprojektjeként – szintén a hátrányos helyzetű álláskeresők munkaerő-piacra való belépését segíti a Közép-Magyarországi Régióban, és 2011. május 1-től valósul meg fővárosi és Pest megyei részprojektre bontva a kormányhivatalokba integrált munkaügyi központokban. A projekt 2013. első félévében megvalósult

szerezésmódosítása nyomán a Keretmegállapodásban foglaltakhoz képest a megvalósításra rendelkezésre álló forrás 7 milliárd Ft-ra emelkedett, továbbá egy évvel – szerződés módosítással – összesen 3 évre nőtt a megvalósításra rendelkezésre álló idő (a projekt zárása: 2014. április 30.). **A vállalatokat eddig időarányosan sikerül tartani: 2014. február végéig sikerült bevonni 10 012 (cél: 7000) főt, a képzésbe bevont 5654 (4200) fő közül 4496 (3500) sikeresen elvégezte azt, 4536-an (5950) zárták sikeresen egyéni programjukat. Azon egyéni programbefejezők közül, akik esetében a zárást követően lehetővé vált a 6 hónapos foglalkoztatás, 2139 (2250) fő állt foglalkoztatásban.** A bevonandó romák számára vonatkozóan sem a projekt, sem az intézkedési terv nem tartalmaz számszerűsített elvárást.

A TÁMOP 1.4.1 *Közösségi feladatokhoz kapcsolódó munkaerő-piaci programok támogatása* konstrukció célja nem állami szervezetek közreműködésével olyan helyi kezdeményezések támogatása összesen 2,86 milliárd Ft-tal, amelyekben megvalósul a hátrányos helyzetű álláskeresők felkészítése, alkalmazkodó képességük fejlesztése, valamint átmeneti foglalkoztatása, annak érdekében, hogy később – akár a versenyszféra vállalkozásainál – tartósan is foglalkoztathatóak legyenek. A konstrukcióban a bevont romák száma horizontális szempontként jelenik meg, a projektek megvalósítása folyamatban van.

III.2.2.

A TÁMOP 1.4.3 *„Innovatív, kísérleti foglalkoztatási programok támogatása”* című pályázati kiírás összesen 5,1 milliárd Ft-tal támogatja innovatív foglalkoztatási módszerek kipróbálását. A pályázat egyik fő célja, hogy eddig az érintett célcsoportnál vagy szervezetnél még nem alkalmazott foglalkoztatási, munkaszervezési módszert a pályázó kipróbálja, valamint tevékenységének és eredményeinek pontos rögzítésével a szakpolitika és más szervezet által adaptálható modellt hozzon létre. A pályázat aktív korú, álláskereső vagy inaktív munkanélküliek nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedését segíti elő az innovatív foglalkoztatási programokon keresztül. A társadalmi csoportok munkaerő-piaci helyzetének javítása miatt kiemelten fontos a fiatal munkanélküliek, és a megváltozott munkaképességűek nyílt munkaerő-piacon történő foglalkoztatását biztosító, modell értékű programok támogatása. A „zöld munkahelyek” és a munkavégzéshez szükséges digitális eszközök és kompetenciák fejlesztése az EU2020 Stratégia által is beazonosított, fontos kitörési pont, így e területek is támogatásra kerülnek. A projektek megvalósítása folyamatban van. A konstrukcióban a bevont romák száma horizontális szempontként jelenik meg.

2012 júniusában jelent meg a TÁMOP 1.4.6/12 *„Tranzitfoglalkoztatás az építőiparban”* című pályázati felhívás 3 milliárd Ft-os keretösszeggel. A cél hátrányos helyzetű emberek munkaerő-piaci elhelyezkedésének elősegítése tranzitfoglalkoztatási programokon keresztül. Szakképzetlen, illetve elavult, nem piacképes szakképzettséggel rendelkező hátrányos helyzetű munkanélküliek foglalkoztatással összekapcsolt szakképzése. Építőipari, épületkorszerűsítéshez kapcsolódó, illetve a program céljainak megfelelő további szakmákban, foglalkoztatással egybekötött képzés, tranzitfoglalkoztatás útján. A munkanélküli személyek szakmához, munkához, rendszeres munkajövedelemhez jutása, saját maguk, családjuk és környezetükben élők életkörülményeinek javításával, a nyílt munkaerő-piac és a gazdaság stabil és aktív szereplőivé válásuk segítése a foglalkoztatási program célja. A romák megfelelő mértékű bevonása érdekében kötelező konzorciumi partnerként a bevonni a helyi roma nemzetiségi önkormányzatot. A 2012 novemberi benyújtási határidőig 10 pályázat érkezett be, így 2013 áprilisában újabb meghirdetésre került sor a fennmaradt 2 milliárd Ft-os kerettel. A módosított kiírás az első pályázati tapasztalatok alapján, az ORÖ-vel folytatott konzultációk során alakult ki. A támogatási szerződések megkötése folyamatban van.

III.3. Szakmai képzésekkel egybekötött közfoglalkoztatási programokat kell indítani a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű munkanélküliek, köztük romák munkaerő-piaci integrációja érdekében.

Felelős:

**belügyminiszter közigazgatási és igazságügyi
miniszter
nemzetgazdasági miniszter**

Határidő:

folyamatos

**költségvetési törvények (2012. évi tervezetében: a Nemzeti Foglalkoztatási Alap közfoglalkoztatás támogatására felhasználható előirányzata. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.),
TÁMOP 2.1.6. (19 800 millió Ft)**

Az új típusú közfoglalkoztatás keretében az **állam maga szervezi a közfoglalkoztatást, felelősen nyújt segítséget és biztosít lehetőséget értékteremtő, a köz számára hasznos tevékenységhez.** A közfoglalkoztatás nem cél, hanem eszköz az elsődleges munkaerőpiacra történő belépéshez, tehát a közfoglalkoztatást átmeneti állapotnak kell tekinteni.

III.3.0.

Közfoglalkoztatásban 2013. január-december közötti időszakban 387 069 fő vett részt egy vagy több programban. Az érintett személyek közül 210 126 fő rendelkezett legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel. A belépő személyek közül 39 256 pályakezdő volt, akiknek a közfoglalkoztatás jelentette az első legális foglalkoztatási lehetőséget. 2013-ban a közfoglalkoztatásban érintett személyek közül 20 620 fő nyilatkozott úgy, hogy roma nemzetiségű. A nemzetiségi nyilatkozat megtétele önkéntes. A Belügyminisztérium becslése alapján a közfoglalkoztatásba bevont romák száma 2013. december 20. napjáig a közfoglalkoztatásban érintett személyek számának 20 %-a, azaz eléri a 77 000 főt. A 2013. évre vonatkozó adatok alapján a közfoglalkoztatásban résztvevők 6 hónappal a program befejezése után 10,8%-ban az elsődleges munkaerőpiacon, 26%-ban támogatott állásban, a másodlagos munkaerőpiacon helyezkedtek el. Összesen 36,8 százalékuknak sikerült a közfoglalkoztatásból kilépve munkát találnia a közfoglalkoztatást követő 180. napig.

2013 őszén a Kormány döntött arról, hogy a novemberben induló téli közfoglalkoztatási programba bevont 200 000 fő közül 100 000 embert kell képzésbe vonni a TÁMOP 2.1.6 keretében 2013 decembere és 2014 márciusa között. OKJ-s, betanító, az alapkompenciák fejlesztésére irányuló, valamint felzárkóztató képzések támogathatók ennek keretében. 2013. december végéig 92 500 fő került bevonásra a téli közfoglalkoztatás képzéseibe, akik közül 17 904 fő vallotta magát romának.

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal a programban 37 000 fő célindikátorból 10 000 fő roma képzésbe történő bevonását vállalta. A roma nemzetiséghez tartozásról a képzésbe bevonáskor kell nyilatkozni. A 2014. február 28-i adatok szerint a programba összesen bevont 125.016 fő közül 26.409 fő vallotta magát romának.

A Kormány és az Országos Roma Önkormányzat közötti Keretmegállapodásban rögzített 100 ezer munkahely biztosításában döntő szerepe van a Startmunka programoknak, mint azonnali intézkedéseknek. Ugyanakkor szem előtt kell tartani, hogy a hosszú távú cél a roma emberek elsődleges munkaerőpiacon történő foglalkoztatása. A Közfoglalkoztatás Középtávú Konceptiója (2012-2014) a romák bevonását kiemelten kezeli a roma népesség Startmunka programokba történő bevonásán keresztül.

Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. tv. LXIII. fejezet Nemzeti Foglalkoztatási Alap 8. cím „Start-munkaprogram” kiemelt előirányzat 2013. évi kiadási előirányzatából a 2013. évi közfoglalkoztatási programokba a Belügyminisztérium 30 ezer roma álláskereső bevonását tervezte. A roma közfoglalkoztatottakat a munkaügyi központok és a helyi nemzetiségi önkormányzatok együttes döntése alapján választják ki. A kistérségi startmunka mintaprogramok a 2013. évben folytatódtak, ezáltal biztosított volt a mezőgazdasági képzés folytonossága. A mezőgazdasági programelemben a képzésben történő részvétel kötelező, ebből következően a foglalkoztatás is kötelező a képzés időtartama alatt. A mezőgazdasági programelemhez kapcsolatosan a TÁMOP 2.1.6 program keretében a résztvevők 1 éves háztáji állattartás, 1,5 éves háztáji növénytermesztés és tartósítás, vagy 2 éves időtartamú háztáji növénytermesztés és állattartás ismereteket biztosító képzésben részesülnek. Az akkreditált képzési program alapján a képzési időtartamot heti képzési napokra bontva, ez 2 napos gyakorlati és 1 napos elméleti képzést jelent. A kistérségi mintaprogramok mezőgazdasági projektjeibe a települési igények alapján 19 418 fő került bevonásra.

2012-ben országos közfoglalkoztatási program indult, melynek keretein belül az ORÖ 2013. március végéig 360 fő roma koordinátor alkalmazásával segítette a közfoglalkoztatásba bevonható emberek felkutatását, továbbá segítette az elhelyezkedettek munkában maradását. A közfoglalkoztatás keretében létrejött segítő rendszer egy olyan hálózat kiépítését jelentette, amely 19 megyében és Budapesten képes volt az emberek aktivizálására, programokkal kapcsolatos tájékoztatására. Az országos közfoglalkoztatók általában rövid időtartamú, egy munkafázis elvégzésére betanító képzéseibe 6 880 fő került bevonásra.

Az ORÖ beszámolója alapján a program számszerűsíthető eredményei: kapcsolatfelvétel valósult meg 58 390 fővel, 6 836 intézménnyel és munkáltatóval 5 634 személyt sikerült a foglalkoztatásba, közfoglalkoztatásba bevonni. További eredmény, hogy 2 896 fő – eddig nem regisztrált – jelent meg az ellátórendszerben. A segítő hálózat által megkeresett romák közül 22 166 fő adatlapon nyilatkozott arról, hogy milyen segítségre lenne szüksége ahhoz, hogy munkába állhasson. A programra alapozva az ORÖ javasolta egy új országos közfoglalkoztatási program indítását 2013. második félévében. A javaslat alapján a 2013. november 1. – 2014. április 30. közötti időszakra a Belügyminisztérium támogatásával az ORÖ olyan országos közfoglalkoztatási programot indított 125 fővel, amely roma utógondozói hálózatot működtet.

Az álláskereső adatai között a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat 2013. év májusáig nem tarthatta nyilván a nemzetiséghez való tartozást. Az állami foglalkoztatási szerv és a munkaügyi hatóság 2013. május 3-tól a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 57/A. § (2) bekezdésének k) pontja alapján nyilvántarthatja a nemzetiséghez való tartozásra vonatkozó adatokat.

A közfoglalkoztatás rendszeréből a munkaerőpiacra történő visszakkerülés egyik meghatározó feltétele, hogy a közfoglalkoztatottak a közfoglalkoztatási, továbbá a piaci igényeknek megfelelő alap-, illetve továbbképzésben részesüljenek. Az egyik legfontosabb feladat a mezőgazdasági mintaprogramokban és az országos közfoglalkoztatási programokban résztvevő közfoglalkoztatottak képzése, melynek forrását a TÁMOP 2.1.6. „Újra tanulok” program biztosítja.

A 2013. évben hangsúlyos szerepet töltött be a közfoglalkoztatáson belül a munkaerő-piaci képzés. Az év folyamán 107 024 fő képzését biztosítottuk, akik közül 4 570 fő sikeresen be is fejezte a képzését (a képzések jelentős része még folyamatban van), a lemorzsolódók száma mindössze 592 fő országosan, míg a nyilatkozatok alapján a képzésbe vont romák száma 20 620 fő. A kistérségi startmunka mintaprogramok esetében a mezőgazdasági programokhoz kapcsolódó 1-1,5-2 éves képzések folyamatosan futnak ki, így a 2012-ben bevont 9 903 főből már 8 496 fő sikeres vizsgát tett. Az országos közfoglalkoztatási programokban a 2012. évben 2 576 fő került bevonásra, a 2013. évben ez a szám már 4 304 főre emelkedett. A képzések időtartama jellemzően rövid időtartamú volt, 1-2 hónap alatt befejeződtek.

A 2013. évben a leghátrányosabb helyzetű kistérségekből és településeikről 703 fő álláskereső került bevonásra munkaerő-piaci képzésbe.

Az eddigi gyakorlat folytatásaként a forrásokat a 2013. évben is az egyes megyék munkaerő-piaci helyzete alapján allokáltuk, biztosítva ezáltal, hogy **a hátrányos helyzetű kistérségekbe jusson a legtöbb forrás**, de egyben a lehető legtöbb hátrányos helyzetű álláskereső – döntően foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, illetve ellátásban nem részesülő számára – biztosított legyen a közfoglalkoztatás.

Lényeges, hogy a térségek számára a forrásokat **az egyéb aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel összehangoltan kell biztosítani** annak érdekében, hogy az ilyen típusú fejlesztések kiegészítő jelleggel vállaljanak szerepet az elsődleges munkaerő-piaci integráció lehetősége mellett.

III.4. A roma nők szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatást nyújtó intézményekben való foglalkoztatásának elősegítésére programokat kell indítani.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. január 31.

Forrás:

TÁMOP 5.3.1.B (a B1 alkomponens keretösszege: 1,52 Milliárd Ft, a B2 alkomponens keretösszege: 1,4 Milliárd Ft)

Az intézkedés a 2012. június 28-án megjelent TÁMOP 5.3.1.-B-2 „Roma emberek képzésbe ágyazott foglalkoztatása a szociális és gyermekjóléti ellátórendszerben” című pályázattal valósul meg, melynek alapvető célja a társadalmi előítéllettel és munkaerő-piaci diszkriminációval küzdő munkanélküli romák (elsősorban roma nők) társadalmi felzárkózásának és foglalkoztatásának javítása a szociális és gyermekjóléti ellátórendszer intézményeiben történő foglalkoztatásuk támogatásával. A megvalósítás alatt lévő pályázat keretében szociális és gyermekjóléti alap-, valamint szociális és gyermekvédelmi szakellátást végző intézmények pályázhatnak roma emberek 12 hónapos bértámogatására. A fejlesztés hatására várhatóan 750 roma nő továbbfoglalkoztatással együtt minimum 15 hónapnyi alkalmazása válik lehetővé mintegy 350 intézményben, és így javulnak a roma nők foglalkoztatási mutatói. A pályázat keretösszege 1,4 milliárd Ft. A foglalkoztatást megelőzően az érintettek képzése valósul meg a szociális és gyermekvédelmi területen. A projektet az ORÖ valósítja meg konzorciumban a TKKI-val. **A 2012 őszén indított projektben 984 fő (vállalás: 1000) támogatott képzése valósult meg 2013. I. negyedévéig, közülük eddig 579-en sikeresen elvégezték a képzést (vállalás: 750 fő).** A dajka végzettséget megszerzők tényleges foglalkoztatása egyelőre alacsony mértékben valósul meg, mivel a köznevelési (óvodák) intézmények részéről csekély az érdeklődés a végzett nők foglalkoztatására. Ezt a foglalkoztatás hangsúlyosabb előkészítésével kezeljük az ORÖ-vel partnerségben.

III.4.0.

III.5. A gazdaság-, vállalkozás- és vidékfejlesztési intézkedésekben kiemelten támogatni kell a kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetű térségek kis- és közepes vállalkozásainak munkahelyteremtő beruházásait és komplex technológia-fejlesztését. Egyes feltételes támogatások kapcsán előnyben kell részesíteni az alacsony iskolai végzettségűek - ezen belül különösen a nők, romák - foglalkoztatását és képzésükben való együttműködést vállaló vállalkozásokat, valamint a magas élőlétszámú kezdeményezéseket és atipikus foglalkoztatási formák alkalmazását.

Felelős:

nemzetgazdasági miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter
vidékfejlesztési miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

GOP ÚMVP

A kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetű térségekben a KKV-k munkahelyteremtő beruházásainak támogatása: a Nemzetgazdasági Minisztérium 2010 óta minden évben meghirdette a mikro-, kis- és középvállalkozások munkahelyteremtő beruházásainak támogatását segítő pályázatot. A programban kiemelt hangsúlyt fordítottak a hátrányos helyzetű kistérségekben, településeken a vállalkozások által megvalósítandó beruházások támogatásának ösztönzésére, és arra, hogy az új munkahelyeken minél nagyobb számú álláskereső foglalkoztatására kerüljön sor a beruházás befejezését követően.

III.5.1.

2013. február hónapban meghirdetett pályázatra a fővárosi/megyei kormányhivatalok munkaügyi központjaihoz – a 2013. április 5-ig tartó beadási határidőig – 1700 pályázat érkezett 22 milliárd Ft támogatási igény megjelölésével. A miniszteri döntés alapján a 13 milliárd Ft keretösszegeből 1139

vállalkozás részesült támogatásban. A keretösszeg 80%-ából az ország hátrányos helyzetű négy régiójának vállalkozásai részesültek. A keretösszeg felhasználásával a vállalkozások 6456 új munkahely kialakításához, és ezeken a munkahelyeken 5028 álláskereső (78%) legalább két év időtartamú foglalkoztatásához nyertek el támogatást. A támogatással egyúttal 12 529 munkahely megőrzéséhez is hozzájárultak, mivel a szerződésben vállalt foglalkoztatási kötelezettség teljesítése a pályázat benyújtása előtti időszak létszámára is vonatkozik. Az álláskeresők köréből a roma foglalkoztatottak száma 400 fő. Nagyszámú pályázat érkezett a leghátrányosabb helyzetű megyékből (Borsod, Szabolcs, Békés, Bács-Kiskun, Csongrád, Baranya). A roma munkavállalók alkalmazását támogató pályázatok utókövetése ugyanakkor nem megoldott.

Alacsony iskolai végzettségűek - ezen belül különösen a nők, romák - foglalkoztatását és képzésükben való együttműködést vállaló vállalkozások előnyben részesítése a támogatások feltételeinek kialakításakor: az intézkedést szolgálja a Munkahelyvédelmi Akcióterv, melyet a munkahelyek megőrzése, a foglalkoztatás bővítése érdekében a Kormány 2012. július 4-én fogadott el. A Munkahelyvédelmi Akcióterv elsődleges célja a munkahelyek megőrzése és a hátrányos helyzetben lévő munkavállalók foglalkoztatásának védelme. Ennek érdekében a foglalkoztatás költségeinek csökkentésén keresztül növeli hátrányos helyzetű, a kevésbé versenyképes munkaerőt alkalmazó munkáltatók versenyképességét. Az Akcióterv a 25 év alatti és 55 év feletti munkavállalók, a pályakezdők, a tartósan munkanélküliek, a GYES/GYED-ről visszatérők és a képzettséget nem igénylő (egyszerű) munkakörben alkalmazottak foglalkoztatását segíti a munkáltatói teher (szociális hozzájárulási adó és szakképzési hozzájárulás) mérséklésével. **A 2014 márciusig beérkező bevallások alapján a korábbinál jelentősen több, összesen 827 ezer dolgozó után érvényesítettek 146 milliárd forint értékben adókedvezményt a munkáltatók.**

III.5.2.

A TÁMOP 2.3.6. *Fiatalok vállalkozóvá válásának támogatása* c. konstrukció közel 7 milliárd Ft keretösszeggel támogatja a fiatalok vállalkozásainak létrejöttét képzéssel, mentorálással és a jóváhagyott üzleti tervvel rendelkező vállalkozások induló költségeinek két lépcsős támogatásával. A pályázatban előírás a roma fiatalok bevonása érdekében a roma érdekvédelmi szervezettel, kiemelten az ORÖ-vel való együttműködés, amely együttműködést az NGM FÁT részéről ösztönözzük.

III.6. A helyi lehetőségekre építve az álláskeresők és inaktívak foglalkoztatását átmenetileg biztosító, társadalmi integrációjukat támogató szociális földprogramokat és egyéb szociális gazdaság típusú programokat, valamint mikrohitel programokat kell indítani. A programokban résztvevők számára biztosítani kell a megfelelő szakismeretek megszerzésére vonatkozó, valamint a foglalkoztathatóságot javító képzési programokhoz való hozzáférést. A helyi piac védelmét, a helyi termelést, felhasználást és fogyasztást ösztönző komplex programokat kell indítani.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
belügyminiszter
vidékfejlesztési miniszter
nemzetgazdasági miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

TÁMOP 5.3.10. (3 300 millió Ft)

A szociális szövetkezeti és földprogramok a társadalmi felzárkózás egyik legfontosabb területének tekinthető, mely a szegregációs és foglalkoztatási problémák megoldását az azt sújtók aktív, munka által történő bevonásával segíti. Ezt a célt négy alintézkedés valósítja meg.

Az álláskeresők és inaktívak foglalkoztatását biztosító programok támogatása a **szociális szövetkezetek kialakításával** valósul meg. A Startmunka mintaprogramok mezőgazdasági és téli és egyéb értékteremtő programelemeiben résztvevők számára a közfoglalkoztatást követően preferált

kimeneti lehetőség a szociális szövetkezet alakítása, mely – a szociális gazdaság részeként – továbblépést biztosíthat a közfoglalkoztatottak számára is, akik önfoglalkoztatóvá, szövetkezeti taggá vagy szövetkezeti alkalmazottakká válva kiléphetnek a munkaerőpiacra. Az új típusú szociális szövetkezeti működést segítő jogi háttérrel a szociális szövetkezetekkel összefüggésben egyes törvények, továbbá a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi XLI. törvény, valamint egyéb törvények (illetéktörvény, szociális törvény, személyi jövedelemadóról szóló törvény) módosítása megteremtette. A szociális szövetkezetek kezdeti működését részben megalapozzák a közfoglalkoztatás keretében beszerzett eszközök, valamint a képzéssel megszerzett elméleti és gyakorlati tudás. A szociális szövetkezet fejlesztése komplex megközelítést igényel: szükség van elérhető tőkére, kiszámítható támogatásokra, megfelelő jogi és adókönyvetre, monitoringra, folyamatos információ nyújtására, hálózatépítésre, megfelelő képzésre, és a nemzetközi gyakorlat megismerésére. Tekintettel arra, hogy a legtöbb korai szakaszú elképzelés sok kockázatot hordoz, ezért a fejlettebb vállalkozói kultúrával rendelkező országokhoz hasonlóan a hazai, induló szociális szövetkezeteket is professzionális inkubációs programokkal, folyamatokkal kell segíteni. A Kormány 2009/2012. határozata alapján 2012. december 19-én a Belügyminisztérium keretei között létrejött az új típusú szociális szövetkezetek működési és jogi támogatási feltételeinek kialakítását, javítását célzó – elsősorban minisztériumok közötti koordinációs feladatokat ellátó – Szociális Szövetkezetek Programkoordinációs Iroda (Iroda). A közfoglalkoztatás bázisán szociális szövetkezetté alakítható programok feltérképezése folyamatosan zajlik. A jelentős számú egyeztetés, tájékoztató megtartásának eredménye képpen jelenleg mintegy 150 település esetében tűnik reálisnak a szociális szövetkezet alapítása a közfoglalkoztatás bázisán, ebből 90 szociális szövetkezet cégbírósági bejegyzése már megtörtént.

A szociális szövetkezetek megalakítását megelőzően 2013. évben a kistérségi startmunka mintaprogramok fejlesztéséhez kapcsolódóan 37 település részére kiegészítő támogatást biztosított a Belügyminisztérium arra, hogy a szociális szövetkezet működéséhez nélkülözhetetlen további beruházások még a közfoglalkoztatási programok ideje alatt megvalósuljanak. Az Iroda részéről kiemelt figyelmet kapott a TÁMOP 2.4.3./D „Szociális gazdaság fejlesztése” konstrukcióval kapcsolatos koordinációs tevékenység, mivel a megalakuló szociális szövetkezetek kezdeti finanszírozására elsősorban a TÁMOP pályázat nyújt lehetőséget. Az Iroda segítségével elkészült a tagi munkavégzésre irányuló jogviszonyban („sui generis” tagok) lévő tagok foglalkoztatását elősegítő pályázat, s közreműködésével – a Magyar Fejlesztési Bank Agrár Divíziója mellett – további támogatási lehetőséget jelenthet az Agrár-vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány, illetve a Takarékbank kapcsolódó, tervezett egyedi konstrukciója.

Szociális földprogramok indítása: a 2013. évi Szociális földprogram (SZOC-FP-13, a rendelkezésre álló hazai forrás 250 millió Ft) célja a szociálisan hátrányos helyzetű emberek megélhetésének elősegítése, életminőségének javítása, önálló egzisztenciateremtési esélyeinek növelése. A program 2013 júliusától 2014. június 30-ig tart, a nyertes pályázatok száma 150, a felhasznált költségvetési forrás 216,5 millió Ft. A 3 alprojektre (A, B, C komponens) potenciálisan pályázók köre kibővült a szociális szövetkezetekkel, s a piacra jutást elősegítő eszköztámogatásra is igényelhetek támogatást. A futó programok **3340 család megélhetését segítik, és 799 a részvevő közfoglalkoztatottak száma.** A részvevők közel fele roma származású, egytizedük aktív korú megváltozott munkaképességű. A célcsoport jellemző összetétele: tartósan munkanélküliek, alacsony jövedelmű háztartások, sokgyermekes családok, idősek, megváltozott munkaképességűek, romák. Az idei Szociális földprogram kiírása – hasonló keretösszeggel – már megjelent.

A Belügyminisztérium közreműködik a szociális földprogram szakmai kidolgozásában és közfoglalkoztatás keretében a program társfinanszírozásában. A BM által vállalt támogatás fedezi: a közfoglalkoztatási bért és az azt terhelő szociális hozzájárulási adót (50 %), valamint a foglalkoztatásból eredő közvetlen költségek közül azokat, amelyekhez az EMMI nem nyújt támogatást (munkaruha, utazási költség).

Szociális gazdaság típusú programok indítása: 2013. április 11-én megjelent a TÁMOP 2.4.3. D-3-13/1 *Szociális gazdaság támogatása – Foglalkoztatási szövetkezet létrehozásának támogatása* címmel a Nemzetgazdasági Minisztérium által megtervezett pályázat 4,995 milliárd forint

keretösszeggel a foglalkoztatási szövetkezet hálózatának kialakítása, a leendő szövetkezeti tagok munkaerő-piaci felkészítésének támogatására.

Az Országos Roma Önkormányzat kezdeményezésére az iskolaszövetkezet mellett és ahhoz hasonló céllal létrehozásra kerül egy új szociális szövetkezeti forma, a foglalkoztatási szövetkezet.

A pályázati konstrukció célja a foglalkoztatási szövetkezet megalapításához és működésének megkezdéséhez szükséges előfeltételek kialakítása, a szervezet-, és képesség-fejlesztést támogatása, mely lehetővé teszi a felkészített célcsoport számára a fenntartható társadalmi vállalkozás megalapítását, és biztosítja a létrehozott foglalkoztatási szövetkezethez tagként történő csatlakozást elősegítő ismeretek megszerzését. Továbbá támogatja a foglalkoztatási szövetkezethez való csatlakozás és szövetkezet alapítás előkészítését, valamint elősegíti, hogy az alakuló foglalkoztatási szövetkezeteknek a tevékenységük megkezdéséhez megfelelő humán erőforrás álljon rendelkezésre, és felkészíti a célcsoportot a szövetkezetben történő együttműködésre, a működő szövetkezethez történő csatlakozásra.

A foglalkoztatási szövetkezet létrehozását előkészítő fejlesztési program eredménye **minimum 1000 hátrányos helyzetű munkanélküli személy képzése, 1800 célcsoporttag szociális gazdaság működésével összefüggő kompetenciafejlesztésben való részesítése, valamint legalább egy foglalkoztatási szövetkezet létrehozása. Az ORÖ által alapított foglalkoztatási szövetkezet 2014 márciusában elindult. A projekt az ORÖ, a Nemzeti Munkaügyi Hivatal és a Türr István Képző- és Kutató Intézet konzorciális együttműködésének keretében kerül megvalósításra.**

III.7. Biztosítani kell az átalakuló szakképzés, illetve a felnőttképzés rendszerében a hátrányos helyzetű emberek, elsősorban romák számára a képzéshez való hozzáférést és a piacképes szakma megszerzését.

Felelős:

**nemzetgazdasági miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter**

Határidő:

folyamatos

Forrás:

TÁMOP 2. prioritás

Az új szakképzésről szóló törvényt az Országgyűlés a 2011. december 19-i ülésnapon fogadta el. A törvény 2012. január 1-jén lépett hatályba. A szakiskolai tanulmányi ösztöndíj a 2010. évben került bevezetésre. A bevezetés óta eltelt időszak tapasztalatai indokolták, hogy 2012-ben a rendszer egyes elemei módosításra kerüljenek.

Az új szakképzési törvényi szabályozás társadalmi felzárkózást segítő intézkedései: az új szakképzési törvényben előírt változások fokozatosan léptek életbe a 2012-2013 években. 2013. szeptember 1-jétől már kizárólagosan az új szakképzési törvény szerint indulhattak mind az iskolai rendszerben, mind a felnőttképzésben a képzések. A szakiskolai képzés szakutcsás jellegének megszüntetése és az átjárhatóság biztosítása érdekében lehetőséget ad a képzéstípusok közötti váltásra, továbbá a szakiskolai képzés folytatásaként érettségire felkészítő képzésbe való bekapcsolódásra. 2012. szeptember 1-től minden szakiskolás tanuló köthet már az első (azaz a kilencedik) szakképzési évfolyamtól tanulószereződést, de csak ún. kizárólag gyakorlati képzési célt szolgáló tanműhelyben folytathatja ilyen formában a gyakorlati képzését. Az intézkedés erősíti a tanulószereződés intézményét, elősegíti a szakiskolai tanulók képzésének gyakorlati jellegét, amely hozzájárulhat foglalkoztathatóságuk növeléséhez.

III.7.1.

A felnőttképzésről szóló új törvényt az Országgyűlés 2013. I. félévében elfogadta, melynek valamennyi rendelkezése 2013. szeptember 1-jével hatályba lépett.

Szakiskolai tanulmányi ösztöndíj

A szakiskolai tanulmányi ösztöndíj 2010. évben került bevezetésre. Fő célja a szakmunkás presztízs növelése, a gazdaság által igényelt szakmák iránti érdeklődés felkeltése és a lemorzsolódás csökkentése volt. Az intézkedés célja a Kormány rendeletében meghatározott hiány-szakképesítések körébe tartozó, első szakképesítés megszerzésére irányuló, nappali rendszerű képzésben részt vevő tanulók, köztük a hátrányos helyzetű tanulók támogatása. A szakiskolai tanulmányi ösztöndíjra fordított forrás összege 2013. évben a beszámolás idejéig 2,9 Mrd Ft volt.

III.7.2.

A szakiskolai tanulmányi ösztöndíj-programra irányadó szabályokat meghatározó kormányrendelet 2012-ben módosításra került. A módosítás lehetővé teszi a szülő, gyám számára történő utalást is. A rendelet értelmében elégtelen év végi osztályzat esetén kompetenciafejlesztésben kell részesíteni a tanulót. A módosítás pontosította a tanulmányi átlag számításának módját, és javító vizsga esetén a számítás időpontját.

A szakiskolai tanulmányi ösztöndíjra jogosult tanulók száma 2013-ban 21 656 fő volt, a ténylegesen ösztöndíjban részesülők száma 19 094. A kompetencia fejlesztő oktatásra jogosult tanulók száma 5 109 fő, az ebben résztvevő tanulók száma 4 768.

III.8. Programokat kell indítani annak érdekében, hogy az alacsony iskolai végzettségű, illetve szakképzetlen felnőttek, a középfokú végzettséggel vagy versenyképes szakmával nem rendelkező, az iskolarendszertől lemorzsolódott, tanköteles koron túli fiatalok, a szakképzésben való részvétel feltételeként megszerezhessék az alapfokú végzettséget, illetve a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakképzettséget szerezzenek. A program során nyomon kell követni a résztvevő roma felnőttek számarányát.

Felelős:

nemzetgazdasági miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

TÁMOP 2.1.6. (19 800 millió Ft)

Az intézkedés korábban már ismertetett (ld. III.3.) TÁMOP 2.1.6. „Újra tanulók” kiemelt projektben valósul meg, melynek célja, hogy az alacsony iskolai végzettségű, illetve szakképzetlen felnőttek számára lehetővé tegye, hogy képzésben vegyenek részt, és ez által javuljon a munkaerő-piaci helyzetük. A program célja továbbá olyan szakképzettséggel rendelkező munkavállalók képzése, akiknek a szakképzettsége elavulttá vált vagy alapul szolgál olyan egyéb új képesség, végzettség megszerzésére, amely valós munkaerő-piaci igényekre épül. A program kiemelten támogatja a közfoglalkoztatással összefüggő képzéseket. 2013 őszén a Kormány döntött arról, hogy a novemberben induló téli közfoglalkoztatási programba bevont 200 000 fő közül 100 000 egyént képzésbe kell vonni a TÁMOP 2.1.6 keretében 2013 decembere és 2014 márciusa között. OKJ-s, betanító, az alapkompenciák fejlesztésére irányuló, valamint felzárkóztató képzések támogathatók ennek keretében. A képzésbe vontak száma jelenleg 127 206 (cél: 137 000) fő, a képzést eredményesen elvégzők száma 28 083 (91 450) fő, míg a képzésbe bevont romák száma 26 457 (cél: 10 000) fő.

III.8.0.

IV. Egészségügy

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia intézkedési terve 6 egészségügyi intézkedést tartalmaz, amelyek az egészségi állapotban megmutatkozó egyenlőtlenségek csökkentését, a betegségek megelőzését és gyógyítását célozzák a hatékony egészségfejlesztés, egészségvédelem eszközeivel és a betegellátás fejlesztésével. A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia intézkedési tervében nevesített intézkedéseken kívül további intézkedések is szolgálják a célok megvalósítását.

Az intézkedések előrehaladását a következő táblázat tartalmazza:

Intézkedés kód	Intézkedés rövid cím	Előrehaladás
IV.1.	Koragyermekkorai szűrővizsgálatok módszertani és infrastrukturális fejlesztése	T
IV.2.	Gyermekkorai mentális problémák kezelése, szolgáltatásfejlesztés	T
IV.3.	Gyermek-egészségügyi ismeretek hátrányos helyzetű szülőknek	T
IV.4.	Egészségfejlesztési ismeretek és szűrések hátrányos helyzetű térségekben	T
IV.5.	Betöltetlen egészségügyi állások betöltése	M
IV.6.	Közoktatásban egészségfejlesztési programok	T

M: Megvalósult

T: Terv szerint halad

K: Késik

V: Vezetői intézkedést igényel

IV.1. Programot kell indítani a területi különbségekből fakadó hátrányok csökkentése céljával, a koragyermekkorai fejlődés megalapozása érdekében bővíteni kell a korai felismerés, szűrés kapacitását a fejlődési szűrővizsgálatok módszertani fejlesztésével.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. január 1-jétől folyamatos

Forrás:

TÁMOP 6.1.4.

A TÁMOP 6.1.4 megvalósítása megkezdődött. A közel 2,5 milliárd Ft támogatású TÁMOP 6.1.4. kora gyermekkorai program *koragyermekkorai fejlődési szűrővizsgálatok módszertani fejlesztése* alintézkedése átfogó célja különösen a speciális támogatást igénylő 0-7 éves korú gyermekek egészséges életkezdetének és sikeres iskolakezdésének támogatása a gyermekek fejlődésének nyomon követésével, a bennük rejlő készségek kibontakoztatásával, a fejlődési rizikótényezők feltárásával, valamint az eltérő fejlődést mutató gyermekek kiszűrésével, melyhez új, egységes, hazai szűrőeljárást fejleszt ki. A projekt azoknak a problémáknak az enyhítésére törekszik, amelyek a jelenlegi intézményrendszer hiányosságaiból fakadnak, illetve olyan újszerű, kísérleti jellegű fejlesztéseket tervez, melyek javítják a jelenlegi szolgáltatások minőségét. Célja egységes, korszerű ismeretek és módszerek kidolgozása, kipróbálása és átadása a gyermek-egészségügyi alapellátás szakemberei (védőnő, házi gyermekorvos, vegyes praxist ellátó házi orvos) számára a munkájuk hatékonyságának növelése érdekében, valamint a szülők számára támogatást nyújtása gyermekük fejlődésének kibontakoztatásához és a felmerülő nevelési problémák megoldásához, szülői kompetenciáik megerősítéséhez. A projekt és az alintézkedés is 2012. október 1-én indult el. 2015

IV.1.1.

végéig várható eredményei: a szülői megfigyelésen alapuló kérdőív kifejlesztése és célcsoporton történő kipróbálása; 6, már kifejlesztett, bio-pszicho-szociális szemléletű, módszertani útmutató az egészségügyi alapellátást végzők számára; 8 (elfogadásra már benyújtott) szakmai irányelv; gyermek alapellátási útmutató elkészítése; javaslatétel a gyermek-alapellátás számára való bevezetésre; a tájékoztató/támogató anyagok elérhetővé tétele.

Koragyermekkorai program kiírás másik alintézkedése a *korai felismerést és a szűrőkapacitás bővítését* valósítja meg a gyermek alapellátásban dolgozók ismeretének, szemléletének és gyakorlati tudásának elősegítésével alap- (védőnőknél graduális, orvosoknál posztgraduális) és továbbképzések keretében. A módszertani szakemberek által kifejlesztett anyagok tananyag-modulok formájában kerülnek átadásra a képző intézmények részére. Különösen figyel a projekt a munkába visszatérő vagy újrakezdő – pl. GYES-ről visszatérő, hosszabb kórházi munka után körzetben dolgozó – kollégák tudása felfrissítésére, az oktató szakemberek minősítési rendszerének kidolgozására, valamint a képző intézmények együttműködési lehetőségeinek kialakítására, elképzeléseik összehangolására. 2013. szeptember és 2014. február között 40 csoportban 334 védőnővel indult el a szupervízió, havi egy alkalommal üléseznek a 7-9 fős csoportok, és forrását csoportosítással 2014. márciustól további 3 csoport indult a túljelentkezés kezelése érdekében. 2014 februárjában indult el a védőnői tananyagfejlesztés, melynek célja a módszertani alprojekt fejlesztéseire épülő tananyagok összeállítása a graduális képzés és a szakorvosképzés, azaz a posztgraduális oktatás számára. Lezajlott a védőnői komplex továbbképzés, a tananyag fejlesztése, a képzési program akkreditálása folyamatban van. A továbbképzés 2014. év őszi indulással 200 csoportban zajlik majd. Szintén megtörtént a kórházi és iskolai védőnőknek szánt egy-egy továbbképzési tananyag fejlesztése, a házi gyermekorvosi komplex továbbképzés tananyagának fejlesztése. Mindezen képzési programok akkreditálása folyamatban van. A megvalósult tananyagfejlesztések után a képzések keretében közel 6100 fő szakember felkészítése valósul meg.

IV.1.2.

IV.2. Az iskolai eredményességet nagymértékben akadályozó gyermek- és serdülőkorú mentális problémák kezelésére célzott, az egész ország egész területét lefedő szolgáltatásokat kell kialakítani.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

2013. december 31.

Forrás:

költségvetési törvények (A költségvetési lehetőségek függvényében, legkorábban 2013-tól: XX. fejezet 20/22/2 Egészségügyi ellátási és fejlesztési feladatok. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

Az intézkedés célja a gyermek- és serdülőkorú mentális problémák kezelésére célzott szolgáltatások (gyermek-addiktológia és gyermek-pszichiátria) létrehozása, valamint az ezek működéséhez szükséges jogszabály-alkotás. Az intézkedés megvalósítása során módosult az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X. 20.) ESZCSM rendelet és az egészségügyi szolgáltatók és működési engedélyük nyilvántartásáról, valamint az egészségügyi szakmai jegyzékről szóló 2/2004. (XI. 17.) EüM rendelet. Sor került a gyermek- és ifjúság addiktológiai ellátások számára szakmakód és szakmai minimumfeltétel kialakítására, a gyermek- és ifjúságpszichiátria esetében a személyi és tárgyi feltételek revíziójára. A jogszabály módosításokon túlmenően a miniszter tájékoztatójában a 2012. évre vonatkozóan hiányszakmának minősítette a gyermekpszichiátriát. Az Országos Addiktológiai Centrum, az Egészségügyi Szakmai Kollégium érintett tagozatai és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár bevonásával továbbá megkezdődött a szükséglet alapú kapacitásbecslés és ennek alapján új gyermek-addiktológiai férőhelyek (38) és megerősített gyermek-pszichiátriai ellátóhelyek (3) kialakítása.

IV.2.0.

A gyermek-addiktológia esetében az infrastrukturális beruházások a DAOP-4.1.2/B-11 és a KDOP-5.2.1/C-11 keretében valósulnak meg együttesen 596,3 millió Ft támogatással). A gyermek-pszichiátria esetében az infrastrukturális beruházások forrása a DDOP-3.1.3/C-11 és a NYDOP-5.2.1/C-11 keretében megvalósuló projektek összesen 365 millió Ft támogatással. 2013. szeptember

1-től kötelesek az intézmények iskola- illetve óvodapszichológust alkalmazni. 2014-ben a gyermekpszichiátriai és gyermekaddiktológiai egészségügyi ellátórendszer kapacitásbecslése és infrastrukturális fejlesztése céljából a Norvég Alap keretében egy ún. módszertani pre-defined projekt támogatási szerződésének megkötésére kerül sor. A projekt keretében elkészül a gyermekaddiktológiai ellátások szükséglet-alapú kapacitásbecslése és az ellátások finanszírozására vonatkozó szabályozás is. A járóbeteg ellátóhelyek indításához, infrastrukturális feltételeinek megteremtéséhez a Norvég Alap Népegészségügyi kezdeményezések programterület keretében lehet majd pályázni, a kiírások legkésőbb 2014. I. negyedév végéig megjelennek.

IV.3. A hátrányos helyzetű szülők számára is elérhető formában biztosítani kell a gyermekek egészségügyi helyzetének javítása érdekében a korszerű gyermek-egészségügyi ismeretek átadását tájékoztatással, oktatással, szemléletváltoztatás elősegítésével.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. december 31.

Forrás:

TÁMOP 6.1.4.

A TÁMOP 6.1.4. projekt keretében megvalósuló intézkedés célja a gyermekek egészségügyi helyzetének javítása érdekében a hátrányos helyzetű szülők számára is elérhető formában biztosítani a korszerű gyermek-egészségügyi ismereteket tájékoztatással, oktatással, a szemléletváltoztatás elősegítésével. A projekt kapcsolódik a TÁMOP 3.1.1. „21. századi közoktatás – fejlesztés, koordináció”, a TÁMOP 5.2.1. „Gyerekesély program országos kiterjesztésének szakmai-módszertani megalapozása és a program kísérése” és a TÁMOP 5.4.1. „A szociális szolgáltatások modernizációja, központi és területi stratégiai tervezési kapacitások megerősítése, szociálpolitikai döntések megalapozása” projektekhez. A projekt 2012. október 1-én indult. Az eddig eltelt időszak alatt a kommunikációs alprojektben tervezett feladatok a tervezetteknek megfelelően haladtak. Megrendezésre került egy három ágazatot érintő szakmai konferencia, valamint egy sajtótájékoztató a kapcsolódó háttérbeszélgetésekkel. A médiában nagy figyelmet kapott a szülői megfigyelésen alapuló kérdőív. Megkezdődött a szülőknek, kiemelten a hátrányos helyzetű szülőknek szóló tájékoztató anyagok (szülői portál, szülői tájékoztató füzet, plakátok, szórólapok) kialakítását. A módszertani alprojekt keretében elkészültek a 15 szűrési életkorra vonatkozó szülői tájékoztatók és a hírlevelek. Jól halad a szülői portál tartalmának kialakítása. A szakmai célcsoportoknak, illetve a döntéshozóknak negyedévente egy elektronikus kiadványt juttatnak el. A szakmai és szülői oktatófilmek immár az utómunkálati fázisban tartanak.

IV.3.0.

IV.4. Népegészségügyi és egészségfejlesztési kampányok támogatásával a legfontosabb egészségfejlesztéssel kapcsolatos üzeneteket el kell juttatni a hátrányos helyzetű lakosság részére. A leghátrányosabb helyzetű kistérségekben található településeken a roma személyek bevonásával programokat kell indítani a népegészségügyi szűréseken való részvétel ösztönzésére, különös tekintettel a szegregált lakókörnyezetben élőkre.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

**TÁMOP 6.1.2., TÁMOP 6.1.2./LHH (A teljes keret 6.1.2: 10 660 millió Ft, 6.1.2/LHH: 3 168 millió Ft - a célokat e keretek egy része szolgálja közvetlenül),
TÁMOP 6.1.3. (A teljes keret: „A” komponens 1000 millió Ft)**

A cél két alintézkedés keretében valósul meg.

A legfontosabb egészségfejlesztéssel kapcsolatos üzenetek eljuttatása a hátrányos helyzetű emberek részére keretében megjelent a TÁMOP 6.1.3/B/12/1 Népegészségügyi kommunikáció fejlesztése című, 1,85 milliárd Ft-os keretösszegű kiemelt projekt megvalósítása. **A projekt keretében 2013-tól az újonnan megalakult Egészségkommunikációs Központ lebonyolításában országos kommunikációs események és helyi kommunikációs akciók (célérték: 700) megvalósítása kezdődött el** többféle eszköz felhasználásával, figyelembe véve a beavatkozások fő dimenzióit: miért fontos és milyen tényezők befolyásolják az egészséget? Mit tehetünk a saját és mások egészsége védelme érdekében? A kommunikációs tartalmak: dohányzás, táplálkozás, fizikai aktivitás, alkoholfogyasztás, felelős gyógyszer használat, orvos-beteg kapcsolat, lelki egészség, szűrés. Az intézkedések hatására az állam meghatározó kommunikációs szereplővé válik, és az állami egészségkommunikáció hitelessége és elfogadottsága is növekszik.

IV.4.1.

Európai uniós támogatással (TÁMOP 6.1.2/11/3, és TÁMOP 6.1.2/LHH/11/B) az egészségügyi ellátórendszer prevenciós kapacitásának támogatására, az egészségügyi ellátórendszerhez integráltan egészségfejlesztési irodák jönnek létre, amelyek koordinálják a járás egészségfejlesztési programjait, összekötő kapocsként működnek az egészségügyi alapellátás, a járóbeteg szakellátás (önálló és fekvőbeteg szakellátáshoz integrált) és az egészségfejlesztési programokat megvalósító szervezetek között. A háziorvosi szolgálatoktól, a járóbeteg szakrendeléstől vagy fekvőbeteg szakellátást követően az egészségfejlesztési irodákba irányított életmódváltásra szorulókat, vagy saját elhatározásukból életmódváltást kezdeményezőket – elsősorban a keringési betegségek kockázata prevenciójára irányuló szűrésbe, kockázatbecslés alapján életmódváltó programokba vonják be és követik a programokban való részvételüket.

A 2013 áprilisában megjelent döntések alapján 58 kedvezményezett (18 LHH + 40 konvergencia régió) kapott támogató döntést. Az EFI-k lakossági programjai megvalósítása 2014. I. negyedévben megkezdődött.

A projekt eredményeként hatékony, egészségfejlesztéshez szükséges követelményeknek megfelelő, a partneri együttműködésekben rugalmas, korszerű szemléletmódot érvényesítő szervezetek hálózata jön létre.

Keretösszeg: a leghátrányosabb helyzetű térségekben (TÁMOP 6.1.2/LHH/11/B) 2 182 586 370 Ft, valamint a konvergencia régiókban (TÁMOP 6.1.2/11/3): 5 milliárd Ft.

A népegészségügyi szűréseken való részvétel ösztönzésére programok indítása az LHH településeken és szegregátumokban alintézkedés megvalósítása során az „Egészségre nevelő és szemléletformáló életmódprogramok a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben” című TÁMOP 6.1.2/11/LHH/A számú pályázati kiírásra (keretösszeg 1,033 milliárd Ft) beérkezett pályázatok megvalósítása folyamatban van. A konstrukció keretében színtér-specifikus egészségtervek kidolgozása (27 db) szinte teljes egészében megtörtént (az eredeti cél: 30 db). A programokba bevont személyek száma jelenleg a tervezettnél (több mint 60 000) mintegy egyharmada, 23 000 fő. A védőnői méhnyakszűrést és háziorvosi vastagbélűrést támogató TÁMOP 6.1.3/A kiemelt projekt (támogatási összeg 1 milliárd Ft) támogatási szerződése 2014. február 26-án aláírásra került, a program megvalósítása folyamatos.

IV.4.2.

IV.5. Az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés javítása érdekében ösztönző, támogató programokkal csökkenteni kell a tartósan betöltetlen körzetek számát. Meg kell erősíteni a csecsemő- és gyermekszakorvosi, valamint a védőnői ellátást, kiemelt figyelemmel a hátrányos helyzetű térségekre. Ennek megalapozása érdekében feladattervet kell készíteni.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

2012. június 30. a feladatterv elkészítésére
2014. december 31. a kapacitások fejlesztésére

Forrás:

Elkészült a feladatterv a tartósan betöltetlen körzeti orvosi, a csecsemő- és gyermekszakorvosi, valamint a védőnői ellátás megoldására, a tartósan betöltetlen körzetek ismeretében – melyek elsősorban a leghátrányosabb helyzetű térségekben vannak. Megtörtént a helyzetfelmérés, a beavatkozási pontok megjelölése az OEP adatbázisa alapján, valamint a lehetséges irányok és forгатókönyvek azonosítása, a prioritások meghatározása, a beavatkozási alternatívák kidolgozása, részletezése és a célok kibontása. Mindezek eredményeképp módosult a Praxis I, Praxis II és létrejött a Praxisváltás program, módosításra került a vonatkozó Korm. rendelet, s így az alintézkedés határidőre, 2012. június 30-ára megvalósult.

IV.5.1.

A feladatterv alapján – 2014. december 31-i határidővel – folyamatban van a csecsemő- és gyermekszakorvosi, valamint a védőnői ellátás megerősítése a betöltetlen körzetekben. Az alintézkedés három programmal valósul meg. A *Praxis I. Programban* az Országos Alapellátási Intézet (OALI) a tartósan betöltetlen háziiorvosi körzetek ellátását vállalja megfelelő feltételekkel rendelkező, háziiorvosi szakvizsgával még nem rendelkező orvosok közalkalmazottként történő alkalmazásával. A körzetek finanszírozása az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet alapján az országos havi átlagfinanszírozás 140 %-ával történik az OALI-n mint a praxisok működtetőjén keresztül úgy, hogy a finanszírozás egy részét az önkormányzatoknak adja át a rendelők fenntartására. Eddig 92 orvos lépett a rendszerbe, akik közül 29-an dolgoznak olyan vegyes és 4-en dolgoznak olyan felnőtt körzetben, amely tartósan betöltetlen volt LHH-s kistérségben van.

IV.5.2.

A *Praxis II. Programban* a felsorolt klinikai szakképesítéssel rendelkező orvosok jogosulttá válnak háziiorvosi tevékenység végzésére. A háziiorvosi tevékenységet területi ellátási kötelezettséggel rendelkező felnőtt vagy vegyes típusú háziiorvosi körzetben lehet végezni. Az orvosnak a jogszabályok szerint a tevékenység megkezdését követően öt év áll a rendelkezésére, hogy a képzési tervét teljesítse, és ezt követően sikeres szakvizsgát tegyen háziiorvostanból. Eddig 145 orvos lépett be a rendszerbe, 27 orvos dolgozik LHH-s kistérségekben, s közülük nyolcan tartósan betöltetlen körzeteket töltöttek be. Mindkét praxis program 2013-ban is futott, finanszírozásuk az egészségügyi alap háziiorvosi kasszájából történik. A *Praxisváltás Program* keretében az egészségügyért felelős államtitkár egyedi döntése alapján egyszeri vissza nem térítendő támogatással segíti a Kormány a fiatal pályakezdő háziiorvosok pályára állítását, valamint az idős kollégák nyugdíjba vonulását. Az OALI vállalta a program lebonyolítását, vagyis a praxisjog vásárlását, és eszközfejlesztését segítő pályázat kiírását. A pályázók 300 millió Ft keretösszeghez juthattak, a rendelkezésre álló keretből 215 millió Ft került kiosztásra, pályázónként legfeljebb 4 millió Ft, jelenleg a pénzügyi elszámolás történik. Összesen 78 pályázat érkezett. A bíráló bizottság 67 pályázatot ítelt támogatásra érdemesnek, amelyek közül 6 (3 felnőtt és 3 vegyes) LHH-s kistérségben található. A program 2012-ben lezárult, de a háziiorvosok generációváltásához a program változatlan formában történő fenntartása elengedhetetlen.

IV.6. A Teljeskörű Egészségfejlesztés kiépítésének érdekében programokat kell indítani a közoktatási intézményekben, különös tekintettel a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokat veszélyeztető egészségügyi rizikófaktorokra, problémákra, így a szenvedélybetegségek megelőzésére is.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2013. szeptember 1.

Forrás:

**TÁMOP 6.1.2. (A teljes keret: 10 660 millió Ft - a célokat e keret egy része szolgálja közvetlenül),
TÁMOP 3. prioritás keretében közoktatás fejlesztési források**

„Az innovatív iskolák fejlesztése” című, TÁMOP 3.1.4 számú pályázati felhívás keretében támogatott projektek megvalósítása folyamatban van, mintegy 200 nevelési-oktatási intézmény részesült közel 20 milliárd Ft összegű európai uniós támogatásban. A „Komplex egészségfejlesztési és mozgás programok, valamint a kapcsolódó egészségfejlesztési programok megvalósítása” című TÁMOP 6.1.2/13 megvalósulását elősegítő kiemelt projekt és nyílt pályázati felhívás pályázati kiírásának előkészítése folyamatban van.

IV.6.0.

V. Lakhatás

Az NTFS intézkedési terve 4 lakhatással összefüggő konkrét intézkedést tartalmaz, melyek a lakáscélú állami támogatások a minőségi oktatás és a szabadidő hasznos eltöltésének, egyenlő esélyű hozzáférését, a hátrányos helyzetű tanulók iskolai előmenetelének támogatását és a fejlesztési programok nyomonkövetési rendszerének kidolgozását tűzik ki célul. A nevesített intézkedéseken kívül további intézkedések is szolgálják e célok megvalósítását.

Az intézkedések előrehaladását a következő táblázat tartalmazza:

Intézkedés kód	Intézkedés rövid cím	Előrehaladás
V.1.	Lakáscélú támogatások felülvizsgálata	M
V.2.	Városfejlesztési programok	T
V.3.	Komplex telepprogramok	T
V.4.	Bérlakások kialakításának szabályozása	K

M: Megvalósult

T: Terv szerint halad

K: Késik

V: Vezetői intézkedést igényel

V.1. A szociális bérlakás és lakhatási támogatások átalakításával elő kell segíteni az egészséges, biztonságos, szegregációmentes lakhatást. A lakásvesztés kockázatának, a családok lakásfenntartási terheinek csökkentése érdekében felül kell vizsgálni a lakáscélú állami támogatások rendszerét.

Felelős:

**nemzetgazdasági miniszter
nemzeti erőforrás miniszter**

Határidő:

2012. december 31.

Forrás:

nem releváns

Az intézkedés keretében megtörtént a lakáscélú állami támogatások rendszerének felülvizsgálata. A lakhatási támogatásra való jogosultság egy fogyasztási egységre jutó jövedelemhatárának az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 250 %-ára emelésével **jelentősen bővült a támogatottak köre (2011. azonos időszakához képest több mint 80 %-kal, 2013-ban 377.398 főre)**. A lakásfenntartási költségek jövedelmen belüli arányára vonatkozó előírás eltörlése szintén hozzájárult a támogatotti kör kibővítéséhez. Emellett a vagyonvizsgálat bevezetése megteremtette annak lehetőségét, hogy a támogatásban a leginkább rászoruló, az öngondoskodásra legkevésbé képes háztartások részesülhessenek. A támogatás természetbeni formában történő nyújtásának erősítése révén biztosítottá vált annak célhoz kötött, „rendeltetésszerű” felhasználása, s a támogatás megállapításának eljárása is egyszerűbbé vált. 2013-ban az adatok alapján lakásfenntartási támogatás jogcímén 19,5 milliárd Ft központi költségvetési forrás került kifizetésre.

V.1.0.

V.2. Programokat kell indítani a szegregálódott, kiterjedtsége miatt nem felszámolható, alacsony infrastruktúrájú városi lakótelepek, településrészek lakásállományának és lakókörnyezetének rehabilitációjára, valamint az ott élők foglalkoztatási és társadalmi integrációjának elősegítésére.

Felelős:

nemzeti fejlesztési miniszter
nemzetgazdasági miniszter
belügyminiszter
nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

Regionális Operatív Programok

Az intézkedés egyik célterülete az ipari technológiával épült lakótelepek, ahol a cél elkerülni a gettósodást. A másik célterület a nagyobb kiterjedésű, városi szövetbe ágyazott, hagyományos építésű, vegyes lakosság összetételű, leromlott városrészek, ahol a cél a további szegregációs folyamatok megállítása, tehát a heterogénebb, integrációra alkalmasabb környezet és társadalom kialakítása. A lakóterületek infrastrukturális fejlesztése mellett olyan munkaerő-piaci fejlesztéseket lehet indítani, amelyek az ezeken a területeken élő leszakadó rétegek munkahelyen történő elhelyezkedését segíthetik. A célok megvalósulását szolgáló szociális városrehabilitációs pályázatok: DAOP-5.1.1.-12, ÉAOP-5.1.1./A-12, ÉMOP-3.1.1.-12 (összesen 5,016 milliárd Ft-os keretösszeg); KMOP-5.1.1/B-12 kiemelt projekt felhívás (7 510 millió Ft), a KDOP-3.1.1/D2-12 kiemelt projekt felhívás (keretösszege 4620 millió Ft); DDOP-4.1.2/B-12 (360 millió Ft), ÉAOP-5.1.1/C-12 (500 millió Ft), ÉMOP-3.1.1/B-12 (500 millió Ft); NYDOP-3.1.1/B2-12 kiemelt projekt felhívás (1 650 millió Ft-os keretösszeg). A bírálati folyamat során összesen 37 pályázat részesült **közel 26 milliárd Ft támogatásban, mely összeg az alacsony infrastruktúrájú városi telepek rehabilitációját, valamint az ott élők foglalkoztatási és társadalmi integrációjának elősegítését szolgálja.** A „Lakhatási integrációt modellező szociális célú településrehabilitációs kísérleti projektek megvalósítása” (DDOP-4.1.2/B-13) kiírás keretében az országban összesen 6 pályázat került kiválasztásra és projektfejlesztési szakaszba helyezésre, s így összesen 1596 millió Ft értékben történt projektek benyújtása a 2014. 02. 28-i határidőre.

V.2.0.

V.3. A telepeken, telepszerű lakókörnyezetben élők társadalmi felzárkózásának érdekében komplex - a szociális, közösségi, oktatási, egészségügyi, foglalkoztatási és lakhatási feltételek javítását célzó - programokat kell végrehajtani.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter
nemzetgazdasági miniszter
nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

2012. március 31-től folyamatosan

Forrás:

**TÁMOP 5.3.6. (4 680 millió Ft),
TIOP 3.2.3. (A teljes keret: 10 400 millió Ft - a célokat e keret egy része szolgálja közvetlenül.)**

A *Komplex telep programok* (TÁMOP 5.3.6.) keretében megvalósuló projektek a hátrányok felszámolása, enyhítése érdekében szociális, közösség-fejlesztési, oktatási, egészségügyi, képzési és foglalkoztatási elemeket tartalmaznak. Az egyéni és a közösségi fejlesztéseken keresztül a településrészen élő teljes lakosság bevonásra kerül. **A konstrukció keretében 2012-ben 22 pályázó összesen 3,1 milliárd Ft értékben kapott támogatást az első körben (a megvalósítás jelenleg is zajlik), a második körre összesen 62 pályázat érkezett be, ezek közül – a forrás keretének emelése után – 34 pályázat került támogatásra. A támogatási szerződések megkötése folyamatban van, a projektek folyamatosan indulnak.**

V.3.0.

A TÁMOP 5.3.6 telep program lakhatási elemének támogatására készült a TIOP 3.2.3/A. „A Lakhatási beruházások támogatása” című pályázati kiírás (forráskeret-emelés után: 2,6 milliárd Ft), melyre beadási határidőig 8 pályázat érkezett be, mintegy 1,96 milliárd Ft támogatási igénnyel. A pályázatok keretében a szociális bérlakások kialakításán túl az egyéb lakókörnyezethez kapcsolódó beruházások (pl. park, játszótér) is elérhetővé válnak a településrészen élő valamennyi lakos számára. **A programokba várhatóan 2520 főt vonunk be (aktuális érték: 1710 fő), akik 60 %-a, 1512 fő (aktuális érték: 700 fő) képzésben is részt vesz.**

A programokhoz kapcsolódóan a teleszerű lakhatás kezelésére az ÁROP 1.1.19. projekt keretében 2013 októberére munkaanyagként elkészült a *lakhatási stratégia tervezete*.

V.4. Szükséges meghatározni a programok hazai elindításához a szociális bérlakások kialakítására vonatkozó keretfeltételeket.

Felelős:

nemzeti fejlesztési miniszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter
belügyminiszter
nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

2012. május 31.

Forrás:

nem releváns

Az intézkedés eredeti határideje 2012. május 31. volt, de a megvalósítás előfeltétele volt az V.3. intézkedésben is szereplő, az ÁROP 1.1.19. projekt, melynek keretében 2013. októberében munkaanyagként elkészült, a komplex telepprogramhoz kapcsolódó *lakhatási stratégia*.

V.4.0.

VI. Bevonás, szemléletformálás, közbiztonság

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia intézkedési terve 15, az érintettek bevonására, a társadalom szemléletformálására és a közbiztonság javítására szolgáló intézkedést tartalmaz, melyek az érintettek önérvényesítő képességét erősítő képzését, a roma kultúra támogatását, az esélyegyenlőség horizontális célként történő elterjesztését, a romák rendvédelmi munkába történő bevonását, a romák elleni diszkrimináció és az ellenük elkövetett speciális bűncselekmények visszaszorítását, valamint az áldozatsegítést szolgálják. A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia intézkedési tervében nevesített konkrét intézkedéseken kívül további intézkedések is szolgálják a célokat.

Az intézkedések előrehaladását a következő táblázat tartalmazza:

Intézkedés kód	Intézkedés rövid cím	Előrehaladás
VI.1.	Képzések roma önkormányzatoknak	K
VI.2.	Antidiszkriminációs médiakampányok	M
VI.3.	Roma kultúra támogatása	T
VI.4.	Egyházi roma programok	T
VI.5.	Világsátor	V
VI.6.	Kulturális felzárkózási programok	T
VI.7.	Helyi esélyegyenlőségi programok pályázatokban	M
VI.8.	Romák a rend-, és honvédelemben	T
VI.9.	Közbiztonsági tervek	T
VI.10.	Helyi bűnmegelőzési programok	M
VI.11.	Uzsora, emberkereskedelem visszaszorítása	T
VI.12.	Jogkövető magatartás segítése	T
VI.13.	Roma önkéntesek az áldozatsegítésben	M
VI.14.	Áldozatsegítés-képzések	V
VI.15.	Áldozatsegítés az interneten	M

M: Megvalósult

T: Terv szerint halad

K: Késik

V: Vezetői intézkedést igényel

VI.1. A cigány kisebbségi önkormányzatok számára képzéseket kell indítani a felzárkózási programokban való sikeres és eredményes részvétel érdekében.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. december 31.

Forrás:

ÁROP 2.2.15. (1 000 millió Ft)

A megvalósítás több szakterületet érint.

A helyi roma nemzetiségi önkormányzatok részére szervezett képzése a megyei kormányhivatalok keretében a tárca szakterületének együttműködésével megvalósuló folyamatos feladat, melynek során a helyi és területi önkormányzatok számára előadást tartanak, illetve körlevelek formájában tájékoztatják az önkormányzatokat az aktuális feladatokról. Az előadás témája: Nemzetiségek képvisellete 2014-ben (Nemzetiségi választások jogszabályi háttere, általános szabályai) és a nemzetiségi feladatok költségvetési támogatása.

Emellett a feladatban említett cigány kisebbségi önkormányzatokat érintő legfontosabb változások a beszámolási időszakban

Az NTFS céljaira is figyelemmel a 2011 decemberében elfogadott 2011. évi CLXXIX. nemzetiségek jogairól szóló új törvény (Njtv.) a korábbiakhoz képest pontosítja a helyi nemzetiségi önkormányzatok kötelező és önként vállalható közfeladatait. Fontos változás, hogy a törvény beemeli a helyi közösség érdekképviselőjét ellátó, együttdöntési jogosítványokkal rendelkező nemzetiségi önkormányzatok hangsúlyosabb szerepvállalását a társadalmi felzárkózás és az esélyegyenlőséget segítő programok (a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint a település-üzemeltetési és településrendezési feladatok) elkészítésébe, elfogadásába és végrehajtásába. A törvény lehetővé teszi a nemzetiségi önkormányzatok társulásait, gazdálkodó szervek alapítását, feladatok átvételét más (pl.: települési) önkormányzatoktól. Az állam az Njtv. értelmében az általános működési támogatáson felül – feladatfinanszírozás keretében – támogatást nyújt a nemzetiségi önkormányzatok részére kulturális autonómia fejlesztéséhez, közfeladataik ellátásához és projektjeik megvalósításához. Az Njtv. 156. § alapján a Kormány rendeletben szabályozza a nemzetiségi önkormányzatoknak, intézményeiknek és egyéb nemzetiségi szervezeteknek a központi költségvetésből nyújtott támogatások feltételrendszerét és elszámolásának rendjét, és felhatalmazást kap a nemzetiségpolitikáért felelős miniszter, hogy rendeletben szabályozza a nemzetiségi köznevelésben, közoktatásban részt vevő tanulók számára nyújtható ösztöndíj mértékét, az ösztöndíjban részesíthető személyek körét, az ösztöndíj nyújtásának módját és feltételeit, továbbá a jogosulatlanul kifizetett ösztöndíj visszafizetésének szabályait.

A jogszabályi változások során 2014-ben először nyílt mód a nemzetiségek parlamenti képviselőire, mely a 2014. évi országgyűlési választások során roma képviselői mandátum megszerzését tette lehetővé. Az őszi helyi önkormányzati választások során a helyi roma önkormányzati képviselők megválasztása mellett újra lesz lehetőség kedvezményes mandátum megszerzésére. Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény értelmében a nemzetiségi listáról mandátumot szerző képviselő, valamint a nemzetiségi szószóló tagja a nemzetiségeket képviselő állandó országgyűlési bizottságnak. A bizottság a nemzetiségeket érintően az Országgyűlés kezdeményező, javaslattevő, véleményező és a kormányzati munka ellenőrzésében közreműködő szerve.

Az Országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről szóló 2013. évi LXXXVII. törvény rendelkezik a nemzetiségi országgyűlési képviselők választásának

kampányköltségeiről, továbbá az országgyűlési képviselők általános választásán nemzetiségi listát állító országos nemzetiségi önkormányzatok támogatásáról.

A Választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény végrehajtási jogszabályai: a központi névjegyzék, valamint egyéb választási nyilvántartások vezetéséről szóló 17/2013. (VII. 17.) KIM rendelet, és a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a területi és országos nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választása költségeinek normatíváiról, tételeiről, elszámolási és belső ellenőrzési rendjéről szóló 18/2013. (VII. 17.) KIM rendelet.

Módosult továbbá a Nemzetiségi Tanulmányi Ösztöndíjról szóló 44/2013. (VI. 26.) EMMI rendelet, **mely lehetővé teszi a roma nemzetiségű tanulók támogatását is.**

A roma önkormányzatokat érintő legfontosabb fejlesztések, projektek

A helyi és területi szinten működő roma nemzetiségi önkormányzatok támogatása: a nemzetiségi célú előirányzatokból nyújtott támogatások feltételrendszeréről és elszámolásának rendjéről szóló 28/2012. (III. 6.) Korm. rendelet módosítása megtörtént, 2013. január 1-jén pedig hatályba lépett a nemzetiségi célú előirányzatokból nyújtott támogatások feltételrendszeréről és elszámolásának rendjéről szóló 428/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet.

A *Működési és feladatvállaláshoz kötődő támogatás* a roma önkormányzatok működését és feladatvállalását segíti. 2013-ban 1122 működő roma önkormányzat volt, akik összesen: 253,3 millió Ft normatív támogatásban részesültek. 861 roma önkormányzat kapott 340,7 millió Ft feladatalapú támogatást. A 2014. évi támogatások a 2011. évi népszámlálási adatok arányában változnak: 1077 települési (helyi), 20 területi (megyei) roma nemzetiségi önkormányzat 257,2 millió Ft működési támogatást, továbbá 838 települési, és 20 területi roma önkormányzat 310,4 millió Ft feladatalapú támogatást kapott.

Az Országos Roma Önkormányzat ÁROP 2.2.15 „Roma felzárkózás módszertani támogatása” című programja kiemelt projekt célja, hogy az ORÖ mint ernyőszervezet megfelelő szakmai, módszertani, adminisztratív alapot és monitoring rendszert tudjon biztosítani a cigány kisebbségi önkormányzatoknak a felzárkózási programokban való sikeres részvételhez.

A *Közhasznú munkaerő-kölcsönző hálózat* (a Munka Törvénykönyve szabályai szerinti munkaerő-kölcsönzés) az ÁROP 2.2.15 „Roma felzárkózás módszertani támogatása” című, az ORÖ által 1 milliárd Ft-ból megvalósított kiemelt projekt keretén belül jön létre. Cél a roma nemzetiségi önkormányzatokon keresztül a településeken élő roma emberek munkaerő-piaci integrációjának elősegítése. A fővárosban és 19 megyében 2-2 fővel kialakításra kerülő hálózat előkészületi munkálatai megkezdődtek, a képzési tematika elkészült, a kiválasztás folyamatban van.

A *Roma Oktatási Integrációs Hálózat létrehozása* is az ÁROP 2.2.15 kiemelt projekt keretén belül valósul meg. Célja a kisgyermekkorai szolgáltatások és a szakképzési intézmények szakmai-pedagógiai-módszertani támogatása, a közoktatási-köznevelési intézmények szakmai pedagógiai, szakpedagógiai támogatása, szolgáltatás-koordináció a területi, intézményi, minőségi különbségek felszámolása érdekében, valamint részvétel a Roma Oktatási Integrációs Hálózat által támogatott Integrált Pedagógiai Rendszer (IPR 11) átdolgozásában. 2012-ben az ORÖ fenntartásába került 3 db közoktatási-köznevelési intézmény, amelyek általános és szakiskolai képzést folytatnak. Az intézmények Jász-Nagykun-Szolnok és Nógrád megyében található (Tiszapüspöki, Szolnok, Szirák). A hálózat létrehozásával kapcsolatos előkészületek folyamatban vannak (kiválasztás, képzési tematika kialakítása).

A *Közigazgatási képzési hálózat létrehozása* szintén az ÁROP 2.2.15 kiemelt projekt keretén belül valósul meg. A projekt e modulja célul tűzi ki az önkormányzati képviselők közigazgatási ismereteinek bővítését, melynek keretében szakmai képzésben és mentorálásban vesznek részt. Az ORÖ Hivatala területi pontokat hoz létre a további szakmai támogatás érdekében. 2012-ben a hálózat előkészületei megkezdődtek, a képzési tematika elkészült, a résztvevők kiválasztása folyamatban van.

VI.1.0.

Adatbázis létrehozása: A nemzetiségi önkormányzatokra vonatkozó adatbázis létrehozása is az ÁROP 2.2.15 projekt keretén belül valósult meg, célja a Kormány-ORÖ megállapodásban előírt, ill. az azt alátámasztó adattípusok gyűjtése, rendszerezése, feldolgozása, publikálása, javaslatok kidolgozása a társadalmi felzárkózással összefüggő statisztikai rendszerek fejlesztésére, az ezzel összefüggő ágazati normatív támogatások és a projekthalapon megvalósuló fejlesztések hatékonyságának, hatásosságának és eredményességének mérése.

Összességében az ÁROP 2.2.15 kiemelt projektben megvalósuló tevékenységek késésben vannak, ennek oka, hogy a támogatói szerződést 5 hónapos csúszással kötötték meg. A projektgazda szerződésmódosítást nyújtott be annak érdekében, hogy a projekt 5 hónappal kerüljön meghosszabbításra.

VI.2. Támogatni kell a hátrányos helyzetű emberek, különösen a mélyszegénységben élők és a romák médiában történő, sztereotípiákat mellőző ábrázolását.

Felelős:

**közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter**

Határidő:

folyamatos

Forrás:

TÁMOP 5.5.4. (1,5 milliárd Ft)

Az Európai Bizottság Magyarországi Képviselő, az Európai Parlament Tájékoztatási Irodája és a Külügyminisztérium együttműködésében az Európai Bizottság finanszírozásában az ún. Igazgatási Partnerség (Management Partnership) keretében 2012 márciusától októberig **10 fiatal roma újságíró** vett részt abban a programban, melynek során a Független Médiaközpont segítségével az Európai Unióról és a társadalmi integrációról bővítették ismereteiket, s közben fél évig mértékadó országos médiumokban folytattak szakmai gyakorlatot. A projekt eredményeként az újságíróknak közel 200 cikke/beszámolója jelent meg a hazai sajtóban. A képzést követően a résztvevők közül egy-egy fő a Magyar Televíziónál, a hír24-nél, a HVG-nél és a TFFÁT sajtóirodájában kapott munkát.

VI.2.0.

VI.3. Támogatni kell a már működő roma kulturális intézmények és szervezetek működését, fejlesztését, illetve létrehozását és biztosítani kell azok folyamatos működésének feltételeit.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

költségvetési törvények (2012. évi tervezetében:

X. fejezet 20/4/3 Nemzetpolitikai tevékenység támogatása,

X. fejezet 20/7 Országos nemzetiségi önkormányzatok és média támogatása,

X. fejezet 20/8 Országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatása - a célokat e keretek egy része szolgálja közvetlenül. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

A fenti feladat 2013. évi forrásaként megjelölt X. fejezet 20/4/3 a „nemzetpolitikai” azaz a „határontúli” feladatokhoz rendelt; a hazai nemzetiségpolitikai feladatokra rendelt forrásokat a költségvetési törvények, így a 2013. évi költségvetés Nemzetiségi támogatások (XX/20/56) sora tartalmazza.

2013-ban az ORÖ 4 országos intézményt működtetett 78,6 millió Ft költségvetési támogatásból. 2012. évtől az ORÖ átvett 3 közoktatási intézményt (költségvetésüket a közoktatás támogatási

alrendszerein keresztül kapják), valamint 2013. szeptember 14-ei határozatai alapján alapított 3 új intézményt.

A *Roma kulturális kezdeményezések támogatása* hazai költségvetésből biztosított pályázati keretből valósult meg. 2013-ban **27,8 millió Ft támogatásból 153 romákat érintő program** (többségében kulturális program és tábor) támogatása valósult meg, míg 2014-ben 173 rendezvény kap összesen 33,4 millió Ft megítélt támogatást.

A *Roma civil szervezetek működési támogatása* keretében 2013-ban **117 roma civil szervezet részesült 35 millió Ft pályázati támogatásban** hazai költségvetési forrásból. A 2014. évi pályázatok bírálati eredményei alapján 87 roma civil szervezet részesül 32,5 millió Ft pályázati támogatásban.

Egyedi támogatási döntésként 6 projekt részesült összesen 167 millió Ft támogatásban 2013-ban, míg 2014-ben egy pályázó, az Oktatási és Továbbképzési Központ (OTKA) kap 120 mFt működési és felhalmozási támogatást.

VI.3.0.

VI.4. Támogatni kell az egyházakat a roma közösségek körében végzett missziós és pasztorációs tevékenységükben, különösen az erkölcsi értékrendet megalapozó és szemléletformáló programjaik beindításában és működtetésében.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

költségvetési törvények (2012. évi tervezetében:

X. fejezet 20/5/5/2 Egyházi szórványprogramok támogatása,

X. fejezet 20/5/5/3 Hátrányos helyzetű kistelepülések felzárkózása egyházi komplex programjainak támogatása (Testi és lelki kenyér)

- a célokat e keretek egy része szolgálja közvetlenül. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

Az *Egyházi épített örökség védelme és egyéb beruházások 2014* és az *Egyházak közösségi célú programjainak és beruházásainak támogatása 2014* kiírásokra érkezett egyedi kérelmek elbírálása, az államtitkári döntés, 2014 január végével megszületett, a projektek (3, illetve 17) megvalósítása, szakmai és pénzügyi elszámolása 2015. I. félév végéig történik meg. A programok támogatására 2013-ban összesen 76,3 millió Ft költségvetési forrás volt igénybe vehető. 2014-ben az egyházi célú központi költségvetési hozzájárulások keretén belül ismét államtitkári döntés alapján lesznek támogatási lehetőségek.

VI.4.0.

VI.5. A roma kultúra széles körű, méltó bemutatása érdekében, befogadó-tér funkcióra alkalmas, oktatási, képzési feladatokat is felvállaló európai színvonalú roma multifunkcionális központot kell létrehozni.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2014. június 30.

Forrás:

TIOP 1.2.

A korábbi jelentésekben már jelzett kockázatok bekövetkezte miatt a program nem az eredetileg tervezett formában valósul meg, hanem pályázatos konstrukcióként jelent meg 2014. 02. 24-én a TIOP-1.2.6-14/1 „Multifunkcionális Nemzetiségi – Roma Módszertani, Oktatási és Kulturális Központ infrastrukturális feltételeinek kialakítása” (1 700 millió forint) konstrukció keretében. A pályázatok benyújtására 2014 áprilisáig volt lehetőség, a támogatási szerződések megkötése 2014. II-III. negyedévben valósulhat meg.

VI.5.0.

VI.6. A kulturális intézmények bázisán az egész életen át tartó tanulást és a társadalmi felzárkózást erősítő, (alap) kompetencia- és készségfejlesztő, tehetséggondozó, digitális írástudást fejlesztő programokat, szakköröket, foglalkozásokat kell szervezni, különös tekintettel a mélyszegénységben, illetve a leghátrányosabb helyzetű térségekben élőkre.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2014. június 30.

Forrás:

TÁMOP 3. prioritás

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 2012. évi módosításakor a **közgyűjtemények alapfeladatai bővítésre kerültek**, a hozzáférés lehetőségeinek kiterjesztésével biztosítva a **nevelési és oktatási intézmények tevékenységeinek hosszú távú támogatását**. A 2013. szeptember 1-jén hatályba lépett új **Nemzeti Alaptanterv a kompetenciafejlesztés területein teremtett új lehetőségeket az iskolán kívüli non-formális és informális képzés fejlesztésére**. A közgyűjtemények bevonása az oktatásba olyan új ismeretszerzési lehetőség, amely a megszokott frontális tanítás - tanulás - számonkérés módszer helyett, az érdeklődés alapú, interaktív, tapasztalatra, tevékenységre épülő, problémafelvető, gyakorlatorientált módszerek alkalmazási lehetőségét nyújtja. A közgyűjteményi foglalkozások során alkalmazott **tanulási módszerek**, illetve a diákok életkori sajátosságait, életkörülményeit és a tananyag kapcsolódási pontjait figyelembe vevő **könyvtár- és múzeumpedagógiai foglalkozási formák jó terepei a kulturális sokféleség, a másság megismerésének, segítséget jelenthetnek a fogyatékkal élők elfogadásában és a toleranciára nevelésben**. Az integrációra nemcsak tantervi kereteken belül van mód, hanem délutáni foglalkozások, szakkörök, táborok, projekthetek formájában is. Ezekkel a foglalkozásokkal egyrészt az egész napos iskola megvalósítása segíthető elő, másrészt a **közgyűjtemények teret adhatnak a kulturális felzárkózási programoknak is**.

VI.6.0.

A könyvtárak, a muzeális intézmények és a levéltárak számára egyaránt kiemelt feladattá vált az információközvetítés az élethosszig tartó tanulás elvárás-rendszerének történő megfelelés. A közgyűjtemények hiteles, **alternatív oktatási helyszínen** túl a digitalizáció következtében **egyenlő esélyű hozzáférést biztosító, felzárkózást segítő virtuális tereket**, valamint az **új tartalommal töltődő innovatív közösségi helyeket** is jelentik. **Deklarált cél, hogy a település közigazgatási területén lévő muzeális intézmények, könyvtárak a helyi közművelődési tevékenység legkülönbözőbb formáinak**: a kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének, a szabadidő kulturális célú eltöltésének és egyéb művelődést segítő lehetőségeknek, az iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző tanfolyamok, életminőséget és életesélyt javító tanulási, felnőttoktatási lehetőségeknek **is a színtereivé válnak**.

A kulturális terület nagyszabású fejlesztéssel szolgálja a felzárkóztatási lehetőségek kialakítását a rászoruló településeken az önkormányzat nyilvános könyvtári ellátási kötelezettsége, a település közigazgatási területén lévő muzeális intézmény közművelődési tevékenységének támogatása alapján. **2013-ban minden megyében bevezetésre került** az ötezer lakosnál kisebb népességű települések nyilvános könyvtári ellátása keretében a **megyei könyvtár által működtetett Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer** (a továbbiakban: KSZR), amelynek az a célja, hogy elősegítse a felzárkózást a kulturális alapszolgáltatásnak tekinthető korszerű könyvtári szolgáltatások igénybevételi lehetőségének biztosításával. A KSZR működtetését a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított forrás felhasználása biztosítja. A támogatás felhasználásáról, szabályairól megjelent a települési önkormányzatok könyvtári, közművelődési és múzeumi feladataihoz nyújtott támogatások részletes szabályairól szóló 13/2013. (II.14.) EMMI rendelet, amelynek keretében támogatást élvezhetnek a **megyei hatókörű városi múzeumok, támogatásra kerülnek a megyeszékhely megyei jogú városok közművelődése, valamint a települési önkormányzatok muzeális intézményi feladatai**.

Uniós forrásokból támogatott fejlesztések

Az **Építő közösségek programok** keretében a TÁMOP 3.2.3/A-B/11 kiírás teljes forrása 3 400 millió Ft volt, a pályázaton a konvergencia régiókban 115 pályázat került támogatásra. A pályázatok megvalósulási határideje 2014. december 31. A TÁMOP 3.2.3/A-B/12 kiírás teljes forrása 700 millió Ft volt, a pályázatok benyújtására (A és B komponens) 2013 áprilisáig volt lehetőség. Összesen 155 pályázat került támogatásra, a megvalósulás határideje 2015. június 20.

Nevelési-oktatási intézmények tanórai, tanórán kívüli és szabadidős tevékenységeinek támogatása: A TÁMOP 3.2.13-12/1 "Kulturális intézmények részvétele a tanórán kívüli nevelési feladatok ellátásában" konstrukció teljes forrása: 7 872 622 369 Ft volt, a pályázatok benyújtására 2013 áprilisáig volt lehetőség. A pályázaton 346 pályázat került támogatásra, a megvalósulás határideje 2014. december 31. A hátrányos helyzetű kistérségekben megvalósuló pályázatokra megítélt támogatás mintegy 3,1 milliárd Ft, itt a programokba bevont résztvevők száma közel 75 000 fő.

VI.7. Meg kell erősíteni a helyi esélyegyenlőségi programok szerepét. A program készítésére kötelezett önkormányzatok tisztviselői körében képzési programot kell indítani a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésére. Meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy a fejlesztési forrásokra kiírt pályázatok elbírálásánál hogyan lehet egységesen a helyi esélyegyenlőségi programok végrehajtásának bemutatását figyelembe venni a támogatások elbírálásában.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. december 31.

Forrás:

ÁROP 1.1.16. (800 millió Ft)

A helyi esélyegyenlőségi programok szerepének megerősítése érdekében kidolgozásra került a helyi esélyegyenlőségi programokkal kapcsolatos részletes szabályozás (Id. 2012. évi LXXXVI. tv. a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet). Az önkormányzatok tisztviselői körében képzések valósultak meg a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésére a TKKI által korábban képzésben részesült 50 mentor és mentorasszisztens munkatárs segítségével a 2014. szeptember 30-ig tartó, 1200 millió Ft-ból megvalósuló ÁROP 1.1.16. kiemelt pályázat keretében. A mentorhálózat segítségével eddig 3033 helyi esélyegyenlőségi program készült el. Az Ebktv. előírja, hogy 2013. július 1-től az önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha a törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos esélyegyenlőségi programmal rendelkezik. A törvényi és kormányrendelet szintű változások azt a célt is szolgálták, hogy olyan, a helyi viszonyokat napi szinten ismerő települési önkormányzati köztisztviselők és közalkalmazottak alkossák meg a helyi esélyegyenlőségi programokat, akik a program kidolgozásához szükséges település-specifikus ismeretekkel rendelkeznek, továbbá a helyi közösséghez tartozásuk miatt közvetlenül érdekeltnek szívnálmas, megvalósítható és fenntartható helyi esélyegyenlőségi program létrehozásában.

A Területfejlesztési Információs Rendszer (TeIR) keretein belül a tervek elkészítését támogató adatlekérdező felületet alakítottunk ki.

VI.8. Elő kell segíteni a roma fiatalok elhelyezkedését a rendvédelmi szervek és a honvédség állományában. Mentorprogramokkal, ösztöndíjakkal kell segíteni a roma fiatalokat a szükséges

végzettség megszerzésében és a munkahelyi beilleszkedésben.

Felelős:

belügyminiszter
honvédelmi miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

költségvetési törvények (a 2012. évi tervezetében:

XIII. fejezet 1/1 Honvédelmi Minisztérium igazgatása

- a célokat e keret egy része szolgálja közvetlenül. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

Az állaspályázatok, képzési lehetőségek kiírásakor a BM nagy gondot fordít arra, hogy az információ eljusson a cigány fiatalokhoz is. Ehhez igénybe veszi a roma nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek segítségét. A tárca romaügyi referense országos szintű fórumokon, konferenciákon, munkaértekezleteken tájékoztatja a roma fiatalokat a rendészeti szervek által kiírt aktuális pályázatokról és rendszeres kapcsolatot tart cigány nemzetiségi önkormányzatokkal, alapítványokkal, médiával.

VI.8.0.

A BM OKF és az ORÖ által 2012. decemberben aláírt együttműködési megállapodásban megfogalmazottak szerint, 2013-ban a megyei igazgatóságok együttműködési megállapodásokat kötöttek a megyei szinten működő roma önkormányzatokkal, elősegítve ezzel a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiában meghatározott feladatok végrehajtását. A büntetés-végrehajtási szervezetnél lévő romaügyi referens rendszeresen tart pályaaorientációs előadásokat középiskolákban, illetve azokban az oktatási intézményekben, ahol a roma fiatalok aránya kiemelkedően magas.

A romák folyamatos rendvédelmi szerepvállalását biztosítandó kidolgozásra került a roma fiatalok rendészeti szakközépiskolákba (Miskolc, Körmend, Szeged, Adyliget) történő bejutásának kedvezményes feltételrendszere. A rendőrség roma ösztöndíjas programjában résztvevők 5 többletpontban részesülnek, mely a 2013 szeptemberében induló évfolyamra jelentkezők esetében már beszámításra került. Az ORFK támogatási rendszert működtet a rendőri munkát hivatásként választó roma fiatalok pályaválasztásának megkönnyítésére, melynek alapjait az ORÖ-vel 1999-ben kötött együttműködési megállapodás tartalmazza. A feladat végrehajtása a 6/2011. (V. 23.) ORFK utasítással módosított 1/2010. (OT 1.) ORFK utasítás alapján történik. A 2012/2013-as tanévre 24 fő roma középiskolással kötöttek új szerződést, így jelenleg, a 2013/14-es tanévben, – leszámítva az időközben középiskolai tanulmányaikat befejezőket – 40 középiskolással, valamint a két felsőfokú tanulmányokat folytató diákkal van szerződéses kapcsolat.

2013 júliusában – a minisztérium szervezésében – ismételten megrendezésre került a 10. rendészeti pályára irányító tábor cigány fiatalok számára. A táborban 45 fő (közülük 33 fő a középiskola 11-12. évfolyamán tanult, 12 fő már leérettségizett), akik áttekintést kaptak a rendészeti szervek munkájáról, a felvételi feltételekről és a karrierlehetőségekről. A résztvevők az adyligeti rendészeti szakközépiskola tanárainak segédletével lebonyolított „próba felvételin” (fizikai állapotfelmérés, műveltségi tesztek, pszichikai alkalmasság) vettek részt, kb. 40 %-os eredménnyel. A tájékoztató, felvilágosító fórumokon és pályaaorientációs előadások során a BM ösztönzi a középiskolákat, hogy a rendvédelmi fakultációs képzés bevezetését fontolják meg különösen azért, mivel az érettségi tárgynak is választható rendészeti tárgyakból történő sikeres vizsga megkönnyíti a roma fiatalok felvételét a középfokú rendvédelmi képzésbe. A BM romaügyi referense a roma fiatalok beilleszkedését segíti és kiemelten foglalkozik egyéni panaszaiikkal. Az oktatási intézményekben és a munkáltatóknál romaügyi referensek/mentorok kerültek kijelölésre hasonló feladatokkal.

VI.8.0.

Az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Oktatási Központja által meghirdetett támogatási formák közül a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézetében tanulmányokat folytató, roma fiatalok részére meghirdetett ösztöndíjra jelentkező nem volt. Az egységes rendvédelmi moduláris szakképzésben tanuló, roma fiatalok tanulmányai eredményes befejezésének elősegítésére és a katasztrófavédelmi pályaválasztásának ösztönzésére 2013. augusztus 26-án kiírt

pályázatra egy érvényes pályázat érkezett, a pályázó a pályázati feltételeknek megfelelt, a támogatási szerződés aláírásra került.

A Katasztrófavédelmi Intézet a pályázat beadási határidejét a 2012. évi 30 nap helyett 2013. évben már 60 napban határozta meg, növelve ezzel a pályázat szélesebb körben való megismertetésének lehetőségét.

A szervezetbe való beilleszkedés és munkavégzés kapcsán a roma kollégák személyes tapasztalatainak megismerése céljából a BM kérdőívet készített. A kérdőív 2013. május hónapban a Belügyminisztériumban és a belügyi szerveknél közzétételre került. A kérdőívet összesen 21 magát romának valló kolléga töltötte ki önkéntes alapon. Az eredmények összegzése után megállapítható, hogy a kérdőívet kitöltött kollégáknak mintegy 1/4-e volt nő. Az életkori adatok alapján az a következtetés vonható le, hogy a legkevesebb válasz a 18-29 év közötti korosztály részéről érkezett. Megállapítható, hogy az átlag roma lakossághoz képest az állományban dolgozó roma kollégák relatíve magas iskolai végzettséggel rendelkeznek. A válaszadók ¾-e a belügyminiszter irányítása alá tartozó fegyveres szerveknél teljesít szolgálatot, ezen belül a rendőrségnél és a büntetés-végrehajtásnál. A válaszolók többsége beosztottként dolgozik, ugyanakkor kiemelkedő, hogy az összes roma kitöltő mintegy 1/5-e vezetői jellegű beosztást lát el. A roma kollégák többsége elégedett a munkájával, ugyanakkor háromnegyed részük elégedetlen az elérhető fizetéssel és az előrelépési lehetőségekkel. Bár a hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatos kérdésekre többen nem kívántak válaszolni, a válaszadók mintegy 1/3-át érte érzése szerint munkakörülményeiben, előmenetelében hátrányos megkülönböztetés, és a válaszolók több mint a fele (52 %) gondolja úgy, hogy előítéllettel fogadták munkahelyén származása miatt. A kérdőív alapján egyértelmű, hogy a roma kollégák több mint a fele úgy érzi, ha jó teljesítményt nyújt, akkor sem kap felettesétől elismerést. Figyelemre méltó, hogy a megkérdezettek többsége nem igényli, hogy származása miatt bármilyen pozitív bánásmódban részesüljön. Fontosnak tartják a romák oktatását, mert szerintük ez segítené elő a munkahelyi integrációt.

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiáról, valamint végrehajtásának a 2012-2014. évekre szóló kormányzati intézkedési tervéről szóló 1430/2011. (XII. 13.) Korm. határozatban, valamint a Magyarország Kormánya és az Országos Roma Önkormányzat (a továbbiakban: ORÖ) között létrejött keretmegállapodásban foglaltak figyelembevételével a Honvédelmi Minisztérium és az ORÖ 2012. november 27-én kötött együttműködési megállapodást. A megállapodásban rögzítettek értelmében az alábbi feladatok kerültek végrehajtásra:

a) Az ORÖ-vel együttműködésben a 2013. évben összesen 10 alkalommal került sor a cigány népismereti tájékoztató tanórákra az MH Ludovika Zászlóalj (Budapest) és az MH Altiszi Akadémia (Szentendre) honvéd tiszt- és altiszt-jelölti állománya (mintegy 160-180 fő) számára. Az interaktív tanórákon a hallgatók betekintést nyerhettek a romák történetébe, a roma életmód sokszínűségébe, a többségi társadalomban elfoglalt helyébe, valamint az előítéletesség és diszkrimináció problematikájába, továbbá a romák hadseregben elfoglalt helyzetébe. A visszajelzések szerint szükséges és indokolt a tájékoztató és az interaktív beszélgetés megtartása, ily módon ebben az évben ismételten sor kerül a beszélgetésekre.

b) A tárca által működtetett „KatonaSuli” program a roma és hátrányos helyzetű fiatalok számára is biztosítja egy olyan közösséghez való tartozás lehetőségét, mely vallástól, nemtől és etnikai hovatartozástól függetlenül esélyt nyújt az egyéni és közösségi teljesítményre épülő elismertségre, megbecsülésre és felemelkedésre. A tapasztalatok szerint egyre több középiskola (jelenleg mintegy 50-60 iskola, 2000-2200 fiatal) csatlakozik a programhoz, melynek keretében a katonai hivatás iránt érdeklődő fiatalok érettségi tantárgyként választhatják és tanulhatják a katonai alapismereteket.

c) A Lippai Balázs esélyegyenlőséget elősegítő ösztöndíj pályáztatásának és odaítélésének rendjéről szóló 68/2012. (X.1.) HM utasítás értelmében a tárca évente kétszer ír ki pályázatot. Az ösztöndíj havi mértéke a köztisztviselői illetményalap 25%-ának a személyi jövedelemadó előleggel növelt összege. Az utasítás alapján az ösztöndíjat egy naptári évben, két tanulmányi félévben összesen tíz, magát roma származásúnak valló vagy hátrányos helyzetű, a „KatonaSuli” programban részt vevő fiatal tanuló nyerheti el. A 2014. évtől a HM a nyertes pályázók létszámát tíz főről húsz főre emelte, ezzel is kifejezve a tárca azon törekvését, hogy – a lehetőségeihez mérten – további segítséget

nyújthasson a nehéz élethelyzetben lévő tehetséges fiatalok számára. Az ösztöndíj jellegéből adódóan jelenleg még nem állnak rendelkezésre olyan információk, tájékoztató adatok, hogy az ösztöndíjat elnyert középiskolás fiatalok milyen arányban vállaltak katonai szolgálatot, illetve jelentkeztek katonai oktatási intézménybe.

d) Az esélyegyenlőségi tábor része a honvédelmi tárca romaügyi stratégiájának, hiszen a hadsereg fontos mobilitási csatornaként egyfajta kitörési lehetőséget és a társadalmi felemelkedés lehetőségét biztosítja a hátrányos helyzetű fiataloknak, ily módon megtapasztalhatják, hogy a katonai közösségben az embereket kizárólag a teljesítmény és az elvégzett munka, a bajtársi közösség részeként történő feladatvállalás, a hazáért való elkötelezettség alapján ítélik meg, nem a társadalmi helyzetük, bőrszínük, etnikai hovatartozásuk alapján. A tábor fő célcsoportja a 17 és 25 év közötti, középiskolás vagy középiskolát végzett, a honvédség és a katonai pálya iránt érdeklődő roma, valamint hátrányos helyzetű fiatalok. A közel egy évtizede meghirdetésre kerülő tábor során a saját útkeresésük korában lévő, hátrányos helyzetű fiatalok képet kaphatnak arról, milyen lehetőségeket tud számukra nyújtani a Magyar Honvédség. A tábor magas színvonalon és lelkiismeretes szakmaisággal történő megrendezésére legutóbb 2013. július hónapban került sor az MH Altiszti Akadémián. A tábor végén kitöltött kérdőívek alapján a résztvevők (12 fő) mintegy fele érdeklődik a katonai hivatás iránt, illetve a középiskola elvégzése után ezt a pályát szeretné választani.

e) Szervezeti egységenként működik esélyegyenlőségi referens. A referensi hálózat szakmai felügyeletét és működtetését a tárca esélyegyenlőségi referense látja el. Az esélyegyenlőségi referensek szakmai továbbképzését, szakmai napja évente 1-2 alkalommal kerül megrendezésre: 2013-ban 1 alkalommal került sor a szakmai továbbképzésre az MH Altiszti Akadémia bázisán. A szakmai napok keretében a résztvevők tájékoztatást kaphatnak a szakterületet érintő aktualitásokról és változásokról. A rendezvény előadói között - többek között - az ORÖ képviselői is szerepeltek, ily módon is hozzájárulva a tárca és az ORÖ szoros együttműködéséhez, az együttgondolkodás hatékonyságához.

f) A katonai pályán megjelenő pozitív roma életutakat bemutató „Jövőjük a haza védelme” című film ünnepélyes bemutatójára – a megállapodás aláírásának évfordulójához kötődően – széleskörű médianyilvánossággal és érdeklődéssel 2013. november 28-án került sor. A film bemutatása kapcsán felmerült annak lehetősége, hogy a honvédelem ügyét támogató ernyőszervezetek - saját specifikus eszközrendszerükkel - is részt vállalhassanak a tárca romák társadalmi integrációját segítő feladatai tekintetében pl. a katonai pálya népszerűsítésével.

g) 2013. decemberében került sor az Önkéntes Tartalékos Rendszerrel kapcsolatos tájékoztató megtartására az ORÖ képviselői részére. Az érdeklődők képet kaphattak az állományba kerülés feltételeiről, a szolgálatvállalással járó járandóságokról és kötelezettségekről, az állomány lehetséges alkalmazási területeiről, illetve az ORÖ-vel történő együttműködés lehetséges területeiről is.

VI.9. A városi és vidéki lakosság közbiztonsága és a közösségek konfliktusmentes együttélése érdekében helyzetfelmérésen alapuló konkrét, településekre - szükség szerint bel- és külterületekre, tanyavédelmi területekre - bontott, az eszközrendszert bemutató és a végrehajtás ellenőrzésére is kiterjedő vagyon- és közbiztonsági terveket kell készíteni, elsősorban a közösségek békéjét veszélyeztető ismétlődő elkövetések és atrocitások, valamint az életellenes bűncselekmények megelőzése érdekében. A közbiztonsági tervekben ki kell használni a rendőrség, a polgárőrség, a cigány kisebbségi önkormányzatok és a civil szervezetek együttműködésében rejlő lehetőségeket.

Felelős:

**belügyminiszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter**

Határidő:

folyamatos

Forrás:

nem releváns

A külterületi ingatlanokban, a magányos településekben és az elnéptelenedő apró- vagy törpefalvakban élő személyek sérelmére elkövetett bűncselekmények megelőzése, visszaszorítása, szubjektív biztonságérzetük javítására 2013. év július 8-án kiadásra került a közbiztonság és a közrend további erősítését elősegítő bűnügyi és rendészeti intézkedések egységes megtételéről szóló 29000/18265-12/2013. Ált. számú Intézkedési terv, melynek alapján – a helyi közösség véleménye figyelembe vételével – az illetékességi területükön található településeket „kiemelten veszélyeztetett”, „veszélyeztetett” és „nem veszélyeztetett” kategóriába sorolták be. Tekintettel arra, hogy a 2012. július 5-én jóváhagyott 29000/6510-131/2012. Ált. számú országos vagyon- és közbiztonsági tervben foglalt feladatok beépítésre kerültek az új Intézkedési tervbe, így az utóbbi visszavonásra került.

A lakosság szubjektív biztonságérzetének és a közbiztonsággal kapcsolatos véleményének további felmérése és megismerése érdekében – a korábban e tárgykörben – az ORFK Rendészeti Főigazgatóság által kiadott kérdőívek folyamatosan feldolgozásra és felhasználásra kerülnek az objektív közbiztonsági és bűnügyi adatokat tartalmazó, rendszeresen (minimum negyedévente) frissített munkatérképekhez.

Az eddig felvett mintegy 24 000 (terv: 50000) kérdőív alapján a lakosság biztonságérzetét és közbiztonsággal kapcsolatos véleményét továbbra is az egyéni környezetük biztonságának helyzete befolyásolja, illetve a többség még mindig attól tart leginkább, hogy sérelmére rablást, járműlopást, lopást vagy betöréses lopást követnek el. A szubjektív biztonságérzet további felmérése, annak folyamatos értékelése és elemzése által a munkatérképek aktualizálásával egyidejűleg lehetőség van a fokozott ellenőrzések helyeinek és időpontjainak aktuális megszervezésére és végrehajtására, amellyel elősegíthető a lakosság biztonságérzetének további erősítése.

VI.10. Az etnikai konfliktusokkal nagymértékben terhelt településeken konfliktuskezelő, mediációs, közösségfejlesztő, valamint közösségi bűnmegelőzési és rehabilitációs programokat kell indítani a rend tartós helyreállítása és a közösségek konfliktusmentes együttélése érdekében.

Felelős:

belügyminiszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

XIV. fejezet 20/1/6 Bűnmegelőzéssel összefüggő kiadások 24,8 millió Ft, a továbbiakban a költségvetési törvények forrásainak függvényében.)

Az ORFK Humánigazgatási Szolgálat Rendészeti Szervek Kiképző Központ (a továbbiakban: RSZKK) szervezésében 2013. évben iskolarendszeren kívüli felnőttképzés, 3 napos tanfolyam, keretében 4 alkalommal – etnikai konfliktusokkal is nagymértékben terhelt helyszíneken – került sor konfliktuskezelési tanfolyam megrendezésére. A tanfolyam célja elsősorban a rendőrség azon állományának rendészeti alapokra épülő – kommunikációs-konfliktuskezelési technikákkal történő – megerősítése, amely a mindennapi szolgálati feladatok ellátása során folyamatosan kapcsolatba kerül az állampolgárokkal. Ennek során a tanfolyam olyan módszereket, technikákat mutatott be, amelyek segítségével az érintett résztvevő megtalálja, és kifejleszti a személyiségéhez leginkább illeszkedő konfliktuskezelési metodikát. A tanfolyam eredményességére, valamint a résztvevők pozitív visszajelzéseire tekintettel a 2014. évben esedékes tanfolyamok megszervezése folyamatosan történik.

Az ORFK Bűnügyi Főigazgatóság Bűnmegelőzési és Áldozatvédelmi Osztály a Hans Seidel Alapítványtól nyert forrásból 2013. június 26-27-én került sor Budapesten, 40 fő részvételével. A program megvalósítására kapott összeg: 5000 EUR. az idei évben 7700 EUR összegből novemberben további képzések várhatóak.

A gyűlölet-bűncselekményekkel szembeni országos szakvonal működése során az egységes szakmai színvonal kialakítása is cél volt. Ennek keretében a rendőrség kiemelt hangsúlyt fordított a feladatvégzésbe bevont munkatársak képzésére. A területi szakirányítók és egyes fővárosi kerületek rendőrkapitányai számára civil szervezetek bevonásával tréningek kerültek megtartásra. A képzések során a másság megértése és elfogadása jelentette az első állomást, ezt követően pedig az előítéletesség és a rasszizmus magyarországi térnyerését ismerték meg. Az áldozatvédelem kérdésének fontossága, valamint a bűncselekmények megfelelő minősítése a tréningek anyagának legjelentősebb részét képezi, így a kiszolgáltatott közösségek (pl. romák), valamint az áldozattá vált egyes személyek iránti empátia erősítése eredményesebben biztosítható.

A társadalmi szerepvállalás részeként 2013 decemberében új szakmai – rendőr-civil egyeztető – fórum elfogadtatására került sor. Első lépésként ez év februárjában a 2012. augusztusi, devecséri gárdavonulás és az ahhoz kapcsolódó büntetőeljárások helyzete került megvizsgálásra, majd rendszeres időközönként (kéthavonta) további eseteket (pl. Konyár) értékelnek ki közösen. Az eszmecsere biztosíthatja, hogy a rendőrség hatékonyabban lépjen fel a helyi konfliktusok megelőzése és kezelése során.

VI.10.0.

VI.11. Célzott rendvédelmi intézkedésekkel kell fellépni az uzsora, valamint az emberkereskedelem és a prostitúcióra kényszerítés jelenségének hatékony visszaszorítása érdekében.

Felelős:

belügyminiszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

nem releváns

A települési önkormányzatok a nemzetiségi önkormányzatok kapcsolattartóival közösen felmérték az uzsora bűncselekmények és az ezekhez szorosan kapcsolódó büntetendő cselekmények tekintetében a bűnügyi fertőzöttséget, a megállapított tendenciákat folyamatosan figyelemmel kísérik. Az értékelő elemző munka során a legfertőzöttebb megyék (Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdú-Bihar) eljáró szervei beszámoltak a nyomozások állásáról, a büntetőeljárások lefolytatását elősegítő, illetve akadályozó tényezőkről.

A Rendőrség nyomozó hatóságai előtt uzsorabűncselekmény, valamint uzsorás jellegű cselekményekkel összefüggésben lévő büntetőeljárások adatai 2013. évben: a nyomozó hatóságok összesen 226 eljárást fejeztek be, a befejezett ügyek közül 48 esetben feljelentés elutasítással, 119 esetben bűncselekmény, illetve bizonyíték hiányában történő megszüntetéssel, 50 ügyben vádemelési javaslattal, 9 ügyben pedig egyéb módon (áttétel, egyesítés, átminősítés) zárult az eljárás. A 2014. január 1-jei adatok szerint 71 nyomozás vagy feljelentés-kiegészítés volt folyamatban uzsorás tevékenységgel összefüggésben, a legtöbb Borsod-Abaúj-Zemplén (20), Szabolcs-Szatmár-Bereg (11), valamint Pest megyében (9). Az említett eljárásokban 69 ismert elkövető került a nyomozó hatóságok látókörébe, míg 6 ügyben az elkövetők kiléte még ismeretlen volt. Az ismert elkövetők közül 23 fő kényszerintézkedés, ebből 22 fő előzetes letartóztatás, míg 1 fő házi őrizet hatálya alatt állt.

VI.11.0.

A 2013-2016-ra vonatkozó Emberkereskedelem Elleni Nemzeti Stratégia elkészítését az ÁROP 1.1.19. pályázat keretében a BM 2013. május 31. határidővel vállalta. A stratégiát a Kormány 2013. május 29-i ülésén a 1351/2013. (VI. 19.) Korm. határozattal elfogadta.

A 2013. július 1-jén hatályba lépett, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényre, valamint a 2011/36/EU számú irányelvre és a 354/2012. (XII. 13.) kormányrendeletre tekintettel, munkacsoport keretében megkezdődött a jelenleg hatályos, a prostitúcióval összefüggő jogsértések és az emberkereskedelem kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtását szabályozó 46/2007. (OT 30.) számú normatív utasítás felülvizsgálata és átdolgozása.

VI.12. Elő kell segíteni a fiatalok jogkövető magatartási kultúrájának kialakulását, ezért kiemelten támogatni kell az áldozattá és elkövetővé válásuk megelőzésére irányuló törekvéseket, programokat. Ennek érdekében modellprogramok kidolgozása, megvalósítás és értékelése szükséges. A tapasztalatok levonása, a programok tökéletesítése után a modellprogramok megvalósítását országossá kell tenni.

Felelős:

belügyminiszter
nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

költségvetési törvények (2011. évi költségvetési törvény XIV. fejezet 20/1/6 Bünt megelőzéssel összefüggő kiadások 24,8 millió Ft, a továbbiakban a költségvetési törvények forrásainak függvényében.)

A feladatban említett modell programok (DADA, ELLEN-SZER) rendelkezésre állnak. **A 2012/13-as tanévben a DADA programban az ország 207 települése 372 iskolájának 1 342 osztályában 33 258 gyermek vett részt, akiket 165 rendőr oktatott. Az ELLEN-SZER programban az ország 33 települése 59 iskolájának 148 osztályában 4 187 diák vett részt, akiket 31 rendőr oktatott.** Azokban az iskolákban, ahol a létszámhiány, illetve a leterheltség miatt a programokat egészükben nem tudták végrehajtani, bünt megelőzési foglalkozások keretében kaptak tájékoztatást a diákok, a tantestülettől érkezett kéréseknek megfelelően. Az oktatók szinte mindenhol szabadidős rendezvényeken, szakmai napokon, diákvetélkedőkön és nyári táborokban is közvetítették a programok szellemiségét. A 2013/2014. tanévre vonatkozó előzetes felmérések szerint mindkét program tanuló létszámát 1-2 %-kal tervezték növelni, konkrét adat a tanév végén áll majd rendelkezésre.

Az ORFK Oktatásigazgatási és Képzési Főosztály által szervezett, felügyelt és koordinált belügyi rendészeti középiskolai képzés országosan 76 civil oktatási intézményben képezi a pedagógiai program részét. Az alapvető jogi, szociológiai, kriminológiai ismeretek sok esetben szembesítik a fiatalokat cselekedeteikkel és hozzájárulnak a jogkövető viselkedés kialakításához, megerősítéséhez.

Az iskolarendszerben nem elérhető gyerekek és fiatalok jogkövető magatartási kultúrájának erősítését célzó modellprogramot a Nemzeti Bünt megelőzési Tanács titkársága elkészítette és a tesztelése jelenleg is folyik. A tesztidőszakban végrehajtandó program partnere a Szegényeket Támogató Alap Egri Alapítványa.

VI.13. Elő kell segíteni az áldozatsegítő támogatásoknak az áldozatokhoz történő hatékonyabb eljuttatása érdekében cigány önkéntesek bevonását az áldozatsegítésbe, így a cigány közösségekben, a mélyszegénységben és a telepeken élő áldozattá vált személyek az őket megillető, törvényes támogatásokat könnyebben tudják elérni.

Felelős:

belügyminiszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

TÁMOP 5.6.2

A TÁMOP 5.6.2 kiemelt projekt által érintett kilenc megyében az önkéntes-toborzás befejeződött, sor került a cigány nemzetiséghez tartozó önkéntesek felvételére. Minden önkéntes hospitáláson vett részt a megyei áldozatsegítő szolgálatnál. Valamennyi önkéntesünk részére szerveztünk képzéseket, így a roma nemzetiségű önkénteseknek is „Interjútechnikák, esetkezelés, empátiafejlesztés önkéntesek és önkéntes szervezők részére” címmel, amelyet belső képzésként valósítottunk meg minden régióban. **Az önkéntesek saját választásuk szerint vehettek részt a képzésen, a 14 roma nemzetiségű önkéntes közül 9 fő vett részt a tréningen és kapott tanúsítványt a részvételről.**

A TÁMOP 5.6.2. projekt támogatási időszaka lezárult, új önkéntesek felvételére és képzésére nincs lehetőség, de a képzésben részesült önkéntesek a továbbiakban is folytatják munkájukat.

VI.13.0.

VI.14. A cigány érdekképviseleti szervezetek cigány önkénteseinek segítségével képzéseket kell tartani az áldozatsegítéssel foglalkozó kollégák számára, hogy hatékonyabban, előítélet-mentesen tudjanak segíteni a hozzájuk forduló áldozatoknak. Egyúttal ezt a képzést az áldozatsegítők ügyviteli vizsgára felkészítő képzésének részévé kell tenni.

Felelős:
belügyminiszter

Határidő:
átfogó képzés kialakítására 2012. szeptember 1.
az ügyviteli vizsgába történő beépítésére 2013.
március 1.

Forrás:
forrást nem igényel

2011. december 29-én a KIMISZ felkérte az ORÖ-t, hogy nyújtson információt arról, hogy melyek azok a cigány érdekképviseleti szervezetek, akik bevonhatóak és segítséget tudnak nyújtani a feladat teljesítéséhez. A felkérésben egyidejűleg kértük kapcsolattartó személy kijelölését az ORÖ-től. A kapcsolattartó kijelölését követően a KIMISZ rajta keresztül, majd 2012. július 26. napján személyesen is felvette a kapcsolatot az ORÖ-vel. Az ORÖ képviselői ígéretet tettek arra, hogy megvizsgálják a rendelkezésre álló lehetséges képzéseket, amelyeket az esetleges észrevételek, javaslatok megtétele céljából megküldenek majd a KIMISZ részére is. Erre mindeközéig nem került sor, így az ORÖ érdemi válasza hiányában a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal a Kék-Vonal Alapítvánnyal vette fel a kapcsolatot annak érdekében, hogy a képzéseket megtartsák.

VI.14.0.

VI.15. A <http://www.kih.gov.hu/> honlapon az összes hivatalosan elismert magyarországi kisebbség nyelvén, valamint a Magyarországon használatos cigány nyelveken (pl. lovári, romungro) is elérhetővé kell tenni az Áldozatsegítő Szolgálat munkájával kapcsolatos információkat.

Felelős:
belügyminiszter

Határidő:
2013. június 1.

Forrás:

költségvetési törvények (A 2012. évi tervezetében:

X. fejezet 13. címsor Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Igazságügyi Szolgálat 356,9 millió Ft

A célokat e keret egy része szolgálja közvetlenül. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

Jelenleg angol, német, szlovén, lengyel, szerb, horvát, lovári, beás, bolgár, román és ruszin, valamint ukrán, örmény, szlovák és görög nyelven közzétételre került a KIH honlapján a tájékoztató anyag (ld. <http://kih.gov.hu/information-in-other-language>).

VI.15.0.

VII. A megvalósítás koordinációja

Az NTFS intézkedési terve 7, a Stratégia koordinációjával kapcsolatos konkrét intézkedést tartalmaz, melyek a minőségi oktatás és a szabadidő hasznos eltöltésének, egyenlő esélyű hozzáférését, a hátrányos helyzetű tanulók iskolai előmenetelének támogatását és a fejlesztési programok nyomkövetési rendszerének kidolgozását tűzik ki célul. A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia intézkedési tervében nevesített intézkedéseken kívül további intézkedések is szolgálják a célokat.

Az intézkedések előrehaladását a következő táblázat tartalmazza:

Intézkedés kód	Intézkedés rövid cím	Előrehaladás
VII.1.	TFCTB, ROK-T, LJGy-ÉB, CET működtetése	T
VII.2.	Országos Szegregációs Adatbázis létrehozása	K
VII.3.	Országos Szegregációs Adatbázis használata	K
VII.4.	Nagymintás vizsgálatok	T
VII.5.	Jó gyakorlatok	T
VII.6.	Érdekérvényesítés a fejlesztéspolitikában	T
VII.7.	NTFS monitoring rendszer kialakítása	M

M: Megvalósult

T: Terv szerint halad

K: Késik

V: Vezetői intézkedést igényel

VII.1. A kormányzati munkát illetően fejleszteni kell a felzárkózási politika szakpolitikai eszköztárát, a különböző szakpolitikák összehangolását szolgáló koordinációs rendszerét. A különböző szakpolitikai területek jogszabályi környezetének összehangolására módszertani fejlesztéseket kell megvalósítani.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. október 31.

Forrás:

ÁROP 1.1.9. (500 millió Ft)

A felzárkózási szakpolitikai eszköztárát és a különböző szakpolitikai területek összehangolását szolgáló koordinációs rendszer működtetése folytatódott 2013-ban is. A **Társadalmi Felzárkózási és Cigányügyi Tárcaközi Bizottság (a továbbiakban: TFCTB) keretein belül létrejött Monitoring munkacsoport folytatta munkáját.** A programmonitoring-rendszer kiépítése során lebonyolított pilot adatgyűjtést és jelentés összeállítását követően a Monitoring munkacsoport munkája nyomán készült el további három jelentés: 2013-ban a kormánynak szóló beszámoló mellett egy belső, évközi jelentés az NTFS intézkedési tervének végrehajtásáról, valamint e 2014. évi beszámoló a Kormány részére.

A TFCTB munkájáról külön részletes beszámoló készült, melynek egyeztetése ezen jelentéssel párhuzamosan zajlik.

A *Roma Koordinációs Tanács* (a továbbiakban: ROK-T) célja a cigány népesség hatékony felzárkózásának előmozdítását szolgáló intézkedések társadalmi partnerségen alapuló kialakítása,

VII.1.0.

végrehajtása és eredményeivel kapcsolatos véleménynyilvánítás. A ROK-T a felzárkózást szolgáló tanácsadó, konzultációs testület, színtere az érintett társadalmi csoportok érdekeire vonatkozó információk kormányzati munkába történő közvetítésének. A ROK-T a létrehozásáról szóló 1102/2011. (IV. 15.) Kormányhatározat alapján működik, és 2013-ban 2 ülést tartott.

A „*Legyen jobb a gyermekeknek!*” Nemzeti Stratégia Értékelő Bizottsága (a továbbiakban: ÉB) 2007-ben jött létre, amelyet a kormányzati felelősség markánsabb megjelenítése érdekében a Kormány 2011-ben átalakított, így a civil szervezetek mellett a kormányzat képviselői is tagjai lettek az új bizottságnak. Feladata a „*Legyen jobb a gyermekeknek!*” Nemzeti Stratégiának, valamint a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiában megfogalmazott, gyermekszegénységet érintő célkitűzések megvalósulásának nyomon követése, monitorozása, a Stratégia céljaival, prioritásaival kapcsolatos társadalmi folyamatok alakulásának figyelemmel kísérése, illetve vélemények javaslatok megfogalmazása a Társadalmi Felzárkózási és Cigányügyi Tárcaközi Bizottság számára. A 2013-as évben 4 alkalommal ülésezett, az üléseken a tagok egyebek mellett foglalkoztak az európai uniós források 2014-2020-as támogatási időszaka tervezésének jelenlegi helyzetével, a közfoglalkoztatás helyzetével és a 2014-re vonatkozó tervekkel, valamint a gyerekszegénység ellen 2014-2020-as időszakban tervezett uniós társfinanszírozású beavatkozásokkal.

A testületek a folytatják munkájukat 2014-ben is, s aktív szerepet vállaltak a stratégiához kapcsolódó nyomonkövetési, értékelési munkában.

VII.2. A Központi Statisztikai Hivatal és az Országos Roma Önkormányzat bevonásával létre kell hozni egy a Magyarországon található valamennyi szegregált lakóközösséget tartalmazó ún. Országos Szegregációs Adatbázist.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2013. március 31.

Forrás:

ÁROP 1.1.16. (800 millió Ft)

A feladat teljesítéséhez ki kell alakítani az Országos Szegregációs Adatbázist (OSzA), rögzíteni kell módszertani alapjait, meg kell teremteni a szabályozási hátterét annak, hogy adatait a pályázatok (hazai és uniós) elbírálásában figyelembe lehessen venni. A KSH az érintett államigazgatási szervekkel együttműködve jelenleg is dolgozik a rendszer módszertani alapjain, illetve a korábban alkalmazott módszertan felülvizsgálatán. A kidolgozott módszertan nyomán a 2011. évi népszámlálási adatok felhasználásával, a TFFÁT közreműködésével – a rendelkezésre álló források függvényében – a KSH várhatóan 2014. során hozza létre az adatbázist. A kapcsolódó szabályozási környezet, és az adatbázis elérhetőségét biztosító informatikai infrastruktúra kialakítása akkor kezdődhet meg, amikor a KSH az érintett tárcák bevonásával kidolgozta a módszertant.

VII.2.0.

VII.3. A kiírásra kerülő pályázatok során a területi célzás eszközeként figyelembe kell venni az Országos Szegregációs Adatbázist. Az érintett pályázatokról évente tájékoztatót kell készíteni a közigazgatási és igazságügyi miniszternek.

Felelős:

érintett miniszterek

Határidő:

az adatbázis elkészültétől folyamatosan

Forrás:

nem releváns

A feladat teljesítésének előfeltétele az előző pontban említett adatbázis létrejötte. A rendszeres jelentéshez szükséges egy sztenderd internetes beszámoló formátum kialakítása, mely a Társadalmi

VII.3.0.

Felzárkózásért Felelős Államtitkárság feladata lesz. A jelentések várhatóan a következő tervezési ciklus pályázataira állíthatók össze.

VII.4. A stratégiában foglalt célok megvalósulásának nyomon követésére, hatásainak vizsgálatára célzott, nagymintás vizsgálatokat, társadalomtudományi kutatásokat kell folytatni.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
érintett miniszterek

Határidő:

folyamatos

Forrás:

költségvetési törvények (2012. évi tervezetében):

**X. fejezet 20/9 Társadalmi felzárkózást segítő programok 900 millió Ft. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.),
TÁMOP 5.4.1. (A teljes keret: 1 640 millió Ft - a célokat e keret egy része szolgálja közvetlenül.)**

A TÁMOP 5.4.1 kiemelt projektben, a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, illetve a kutatási-fejlesztési eljárás nyerteseként a GfK Hungária Kft. bonyolította le 107 millió Ft értékben 7000 fős mintán nagymintás roma kutatás projektjét, melynek célja volt, hogy a kutatás révén átfogó, a korábbi meghatározó jelentőségű vizsgálatokkal összevethető, a bekövetkezett változásokat tükröző képet kapjunk a hazai cigányság életkörülményeinek változásairól. 2013-ban a nagymintás roma kutatás a tervek szerint lezajlott, őszre elkészült az előzetes értékelés és munkaanyagként az átfogó tanulmány.

Emellett a társadalmi folyamatok, a társadalmi különbségek, a szegénységben élők életkörülményeinek változását nyomonkövető **TÁRKI Háztartás Monitor vizsgálat** végrehajtásához támogatást biztosított a Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság. A támogatások a vizsgálat két évekenként felvett egy-egy hullámának lebonyolítását tette lehetővé. A TÁRKI Háztartás Monitor legutóbbi felvétele 2013 tavaszára elkészült, a zárótanulmány adatait, megállapításait felhasználjuk a további fejlesztések tervezéséhez. A TÁRKI-val továbbá együttműködünk a stratégia monitorozását szolgáló, a társadalmi környezet változásait bemutató tanulmány összeállításában is (a tanulmány alapja a Stratégia indikátor rendszere, valamint a Háztartás Monitor adatai.)

VII.4.0.

VII.5. A stratégia monitorozási rendszeréhez kapcsolódóan ki kell dolgozni a jó gyakorlatok gyűjtésének és elterjesztésének rendszerét.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

2012. december 31.

Forrás:

költségvetési törvények (2012. évi tervezetében):

X. fejezet 20/9 Társadalmi felzárkózást segítő programok 900 millió Ft. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

A *felzárkózási jó gyakorlatok számbavétele* programelem megvalósult, a jó gyakorlatok dokumentációja elkészült. Az *Önkormányzati jó gyakorlatok összegyűjtését* az EMMI-TFFÁT a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségével kötött szerződéssel támogatta. *További jó gyakorlat gyűjtési kutatások előkészítése* érdekében a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Értékelő Bizottság (ÉB) felkérésére az ÉB és a Roma Koordinációs Tanács közös Indikátor munkacsoportja módszertani előkészítő munkát kezdett, ehhez kapcsolódóan egy TÁMOP TA projekt keretében további módszeres megalapozó munkát (szisztematikus jó gyakorlat gyűjtési rendszer és adatbázis

VII.5.0.

kialakításának megalapozása, az adatbázis létrehozása és nyilvánossága megteremtése, széles körben elérhető adatlekérdező felület létrehozása) és kutatást tervezünk.

VII.6. A 2014-2020 közti időszakra szóló kohéziós politika kereteit meghatározó jogszabályok és fejlesztési tervek tárgyalása során fokozott hangsúlyt kell helyezni a romák társadalmi integrációjával kapcsolatos érdekek érvényesítésére.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter
külügyminiszter

Határidő:

2013. december 31-ig folyamatos

Forrás:

nem releváns

Az EMMI-TFFÁT munkatársai rendszeresen részt vesznek a tervezési folyamat megbeszélésein, s határidőre elkészítik a tervezésközi munkaanyagokat.

VII.6.0.

VII.7. NTFS monitoring rendszer kialakítása

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

2012. május 31.

Forrás:

költségvetési törvények (2012. évi tervezetében: X. fejezet 20/9 Társadalmi felzárkózást segítő programok 900 millió Ft. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

A Kormányhatározat normaszövegében szereplő intézkedés célja az intézkedési tervben foglalt feladatok megvalósulásának és hatásának nyomon követése érdekében monitoring rendszer kialakítása, melynek több eleme van. Az *indikátorrendszer kialakítása a társadalmi környezet változásainak nyomon követésére* 2012. június 1-ig kialakításra került a TÁRKI által 5 millió Ft költségvetési forrás felhasználásával, melynek adatokkal való feltöltése folyamatos. Az indikátorrendszer elérhetővé tétele az Társadalmi Felzárkózási Információs Rendszerben 2012. december 15-ig megvalósult. Az *intézkedés-nyomonkövetési és jelentési rendszer* kialakítása 2013. február 15-ig megvalósult a KPMG közreműködésével 5 millió Ft költségvetési forrás felhasználásával. A *Társadalmi Felzárkózási Információs Rendszer kialakítása* a Lechner Lajos Tudásközponttal (korábban VÁTI) közösen történt. A *stratégia monitoring nyilvánosságának biztosítása* a stratégia végrehajtásáról szóló éves jelentések közzétételével valósult meg az ÉB és a ROK-T testületek tagjai számára.

VII.7.0.

3. Az intézkedések előrehaladása

Az intézkedések előrehaladásának összefoglaló értékelése

Intézkedés kód	Intézkedés rövid cím	Előrehaladás
I.1.	Gyerekházak létesítése	T
I.2.	Gyerekesély programok kiterjesztése	T
I.3.	Bölcsődei férőhely bővítése	T
I.4.	Nyári étkeztetés bővítése, ingyenes étkeztetés kiterjesztése	T
I.5.	RGyK felülvizsgálata	M
I.6.	Szociális szolgáltatások elérhetővé tétele szegregátumokban	K
I.8.	Roma helyettes és nevelő szülők	T
I.9.	Megelőző pártfogás kidolgozása és bevezetése a gyermekvédelemben	T
I.10.	Javítóintézeti tevékenység sztenderdizálása és új férőhelyek létrehozása	T
I.11.	Gyermekszegénység mérésére alkalmas indikátorrendszer	M
II.1.	Gyermekjóléti szolgáltatások elérhetővé tétele	T
II.2.	IPR felkészítés, kiegészítő illetmény	T
II.3.	Tanodák létrehozása	T
II.4.	Iskolai lemorzsolódás csökkentése	T
II.5.	Roma ösztöndíjak működtetése, értékelése	T
II.6.	Ösztöndíj - IPR összehangolás	K
II.7.	Pedagógus képzési követelmények fejlesztése	T
II.8.	Roma szakkollégiumok működtetése és fejlesztése	T
II.9.	Felsőoktatási mentori szolgáltatás	T
II.10.	Felzárkózási pedagógiai programok	K
II.11.	Sport-terek fejlesztése	K
III.1.	Hátrányos helyzetű csoportok számára képzések és szolgáltatások	T
III.2.	Munkaerő-piaci programok hátrányos helyzetűek számára	T
III.3.	Képzéssel egybekötött közfoglalkoztatás	T
III.4.	Roma nők-program	V
III.5.	Hátrányos helyzetű térségek munkahelyteremtő beruházásai, alacsony képzettségűek foglalkoztatása	T
III.6.	Szociális gazdaság típusú, helyi programok támogatása	T
III.7.	Szakképzés, felnőttképzés fejlesztése	T
III.8.	Alapvető végzettség megszerzése	T
IV.1.	Koragyermekkorai szűrővizsgálatok módszertani és infrastrukturális fejlesztése	T
IV.2.	Gyermekkorai mentális problémák kezelése, szolgáltatásfejlesztés	T
IV.3.	Gyermekegészségügyi ismeretek hh szülőknek	T
IV.4.	Egészségfejlesztési ismeretek és szűrések hátrányos helyzetű térségekben	T
IV.5.	Betöltetlen egészségügyi állások betöltése	M
IV.6.	Közoktatásban egészségfejlesztési programok	T
V.1.	Lakáscélú támogatások felülvizsgálata	M
V.2.	Városfejlesztési programok	T
V.3.	Komplex telepprogramok	T
V.4.	Bérlakások kialakításának szabályozása	K
VI.1.	Képzések roma önkormányzatoknak	K

VI.2.	Antidiszkriminációs médiakampányok	M
VI.3.	Roma kultúra támogatása	T
VI.4.	Egyházi roma programok	T
VI.5.	Világsátor	V
VI.6.	Kulturális felzárkózási programok	T
VI.7.	Helyi esélyegyenlőségi programok pályázatokban	M
VI.8.	Romák a rend-, és honvédelemben	T
VI.9.	Közbiztonsági tervek	T
VI.10.	Helyi bűnmegelőzési programok	M
VI.11.	Uzsora, emberkereskedelem visszaszorítása	T
VI.12.	Jogkövető magatartás segítése	T
VI.13.	Roma önkéntesek az áldozatsegítésben	M
VI.14.	Áldozatsegítés-képzések	V
VI.15.	Áldozatsegítés az interneten	M
VII.1.	TFCTB, ROK-T, LJGy-ÉB működtetése	T
VII.2.	Országos Szegregációs Adatbázis létrehozása	K
VII.3.	Országos Szegregációs Adatbázis használata	K
VII.4.	Nagymintás vizsgálatok	T
VII.5.	Jó gyakorlatok	T
VII.6.	Érdekérvényesítés a fejlesztéspolitikában	T
VII.7.	NTFS monitoring rendszer kialakítása	M

M: Megvalósult; T: terv szerint halad; K: Késik; V: Vezetői intézkedést igényel;

4. A Stratégia céljainak és az intézkedési terv beavatkozásainak megfeleltetése

Pillérek (1. szint)	Célok (2. szint - Specifikus célok)	Beavatkozási területek	Intézkedés kód	Intézkedések	
I Gyermek jól-lét	2.1 A gyermekek szegénységének csökkentése.	1.0 Nincs részletezve	I.1.0.	Új Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatások létrehozása ITGyP kistérségekben	
			I.2.0.	Az integrált térségi gyermekesély programok kiterjesztése további LHH kistérségekre	
			I.3.0.	A bölcsődei és az egyéb napközbeni kisgyermek ellátást szolgáló férőhelyek bővítése	
			I.4.0.	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők étkeztetésének kiterjesztése	
			I.5.0.	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (RGYK) intézményének felülvizsgálata	
			I.6.0.	A családsegítő és gyerekjóléti szolgáltatásokhoz közvetlen hozzáférés biztosítása a szegregátumokban, gettósodó településeken	
			I.8.0.	Roma helyettes szülők és nevelő szülők képzése, az ellátásra szoruló roma gyermekek megfelelő elhelyezése	
			I.9.0.	A gyermekkorú és fiatalkorú szabálysértést, bűncselekményt elkövetők szocializációjának és reszocializációjának elősegítése	
			I.10.0.	A fiatalkorú bűncselekményt elkövetők szocializációjának és reszocializációjának, egyenlő esélyű hozzáféréseinek biztosítása, elősegítése	
			II Oktatás-képzés	2.2 A roma és mélyszegénységben élő gyerekek oktatáshoz való hozzáférése javítása, 2.3 Az iskolai lemorzsolódás csökkentése	2.1 Óvodáztatás
2.2 Befogadó iskolai környezet biztosítása, az oktatás hátránykompenzációs képességének erősítése	II.2.0.	Az óvodai fejlesztő program szerinti foglalkozás, illetve az alap- és középfokú oktatás támogatása			
	II.3.0.	A tanoda és „második esély” típusú programok folytatása			
	II.4.0.	Célzott programok indítása az iskolai lemorzsolódás csökkentésére			
	II.5.0.	Ösztöndíj programok folytatása			
2.3 Hátrányos helyzetű, köztük roma fiatalok közép- és felsőfokú oktatásba való eljutásának és bennmaradásának elősegítése	II.6.0.	Az ösztöndíj programok, az iskolai sikeresség javítását célzó uniós fejlesztések és az integrációs pedagógiai rendszerek összehangolása			
	II.7.0.	Integrált nevelési ismeretek és kompetenciák szerepeltetése a pedagógusok képzési követelményei között			
	II.9.0.	A felsőoktatási intézmények mentori, koordinátori, tanácsadói szolgáltatásainak bővítése			
	II.10.0.	Felzárkózást segítő pedagógiai programok kidolgozása a szükséges területeken			
2.4 Közművelődés, kulturális és sport szolgáltatások fejlesztése	II.11.0.	Meglévő, szabadon használható, sportolásra alkalmas terek fejlesztése, nyitvatartásuk meghosszabbítása			
III Foglalkoztatás	1.1 A romák, mélyszegénységben élők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, illetve foglalkoztatottsági szintjük emelése.	3.1 A munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű emberek munkaerőpiacra való belépése			III.1.0.
			III.2.0.	A hátrányos helyzetű munkanélküliek, szegregátumokban élők számára munkaerőpiaci programok működtetése	
			III.3.0.	A hátrányos helyzetű munkanélküliek számára szakmai képzésekkel egybekötött közfoglalkoztatási programok indítása	
			III.4.0.	A roma nők szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatást nyújtó intézményekben való foglalkoztatását elősegítő programok indítása	
			III.5.1.	A kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetű térségekben a KKV-k munkahelyteremtő beruházásainak támogatása	
			III.5.2.	A magas élőkommunikációs igényű kezdeményezések elősegítése	
			III.5.3.	Alacsony iskolai végzettségűek - ezen belül különösen a nők, romák - foglalkoztatását és képzésükben való együttműködést vállaló vállalkozások előnyben részesítése	
			III.7.0.	A hátrányos helyzetű emberek, elsősorban romák képzéshez való hozzáféréseinek és a piacképes szakma megszerzésének támogatása	
			III.8.0.	Alapfokú végzettség, illetve a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakképzés megszerzésének támogatása és nyomonkövetése	
			3.2 A szak- és felnőttképzési rendszer fejlesztése	III.6.1.	A helyi piac védelmét, a helyi termelést, felhasználást és fogyasztást ösztönző komplex programok indítása
				III.6.2.	Szociális földprogramok indítása
				III.6.3.	Szociális gazdaság típusú programok indítása
				III.6.4.	Mikrohitel programok indítása
			3.3 Gazdaság- és vállalkozásfejlesztés a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű emberek foglalkoztatása érdekében, elsősorban a nyílt munkaerőpiacon a magas élőkommunikációs igényű ágazatokban és atipikus foglalkoztatási formák alkalmazásával		

			3.4 A foglalkoztatás vonzóvá tétele, a munka kifizetővé tétele	-	Foglalkozáspolitikai szinten kezelve		
			3.5 A foglalkoztatás rugalmasságának növelése	-	Foglalkozáspolitikai szinten kezelve		
IV	Egészségügy	3.3 A romák, mélyszegénységben élők és gyermekek egészségi állapotának javítása, a születéskor várható élettartam növelése, valamint az egészségügyi ellátórendszerhez való hozzáférésük javítása	4.1 Egészségfejlesztés, egészségvédelem	IV.3.0.	A korszerű gyermek-egészségügyi ismeretek nyújtása a hátrányos helyzetű szülők számára		
				IV.4.1.	A legfontosabb egészségfejlesztéssel kapcsolatos üzenetek eljuttatása a hátrányos helyzetű emberek részére		
				IV.6.0.	A közoktatási intézményekben programok indítása a társadalmi csoportokat veszélyeztető egészségügyi rizikófaktorokra, problémákra, szenvedélybetegségek megelőzésére		
					4.2 Egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőtlenségeinek csökkentése	IV.4.2.	Népegészségügyi szűréseken való részvétel ösztönzésére programok indítása az LHH településeken és szegregátumokban
						IV.5.0.	Egészségügyi alapellátás megerősítése
						IV.1.0.	A területi különbségekből fakadó hátrányok csökkentését célzó program indítása koragyermekkori fejlődési szűrővizsgálatra
		4.3 Csecsemő-, gyermek- és ifjúság egészségügy fejlesztése	IV.2.0.	Gyermek- és serdülőkorai mentális problémák kezelésére célzott, az egész ország egész területét lefedő szolgáltatások kialakítása			
V	Lakhatás	3.1 A lakhatási körülmények, a lakhatás biztonságának javítása, lakhatási lehetőségek bővítése (bérlet).)	5.1 Lakásfenntartás támogatása, adósságkezelés	V.1.0.	A lakáscélú állami támogatások rendszerének felülvizsgálatával a szociális bérlet és lakhatási támogatások átalakítása		
				V.4.0.	A szociális bérlet kialakítására vonatkozó keretfeltételek meghatározása		
		3.2 A települési és térségi szegregáció csökkentése	5.2 Telepprogramok, szociális városrehabilitáció, szociális lakhatás	V.2.0.	Alacsony infrastruktúrájú városi lakótelepek rehabilitációja, valamint az ott élők foglalkoztatási és társadalmi integrációjának elősegítése		
				V.3.0.	A telepeken, telepszerű lakókörnyezetben élők társadalmi felzárkózásának érdekében komplex programok végrehajtása		
VI	Bevonás, szemléletformálás, a diszkriminációs jelenségek elleni küzdelem	3.5 Az érintettek bevonása a programok tervezésébe, végrehajtásába, értékelésébe	6.1 Roma önkormányzatok, civil szervezetek képzése és bevonása	VI.1.0.	Képzések indítása a roma nemzetiségi önkormányzatok számára		
						VI.3.0.	Roma kulturális intézmények és szervezetek működésének támogatása
				6.2 Kétirányú szemléletformálás	VI.4.0.	Az egyházak roma közösségek körében végzett missziós és pasztorációs tevékenységének támogatása	
					VI.5.0.	Roma multifunkcionális központ létrehozása (világsátor)	
					VI.6.0.	Társadalmi felzárkózást erősítő foglalkozások szervezése a kulturális intézmények bázisán	
					VI.7.0.	A helyi esélyegyenlőségi programok szerepének erősítése a fejlesztési pályázatokban	
					VI.2.0.	A mélyszegénységben élők és a romák médiában történő, sztereotípiákat mellőző ábrázolásának támogatása	
			3.4 A társadalmi együttélés alapját jelentő bizalom erősítése, a romákkal szembeni diszkrimináció csökkentése	6.4 Közösségi konfliktusok – közbiztonsági problémák	VI.8.0.	A roma fiatalok elhelyezkedésének elősegítése a rendvédelmi szervek és a honvédség állományában	
						VI.9.0.	Vagyon- és közbiztonsági tervek készítése a rendőrség, a polgárőrség és a roma nemzetiségi önkormányzatok együttműködésével
						VI.10.0.	Az etnikai konfliktusokkal terhelt településeken konfliktuskezelő, mediációs, bűnmegelőzési és rehabilitációs programok indítása
						VI.11.0.	Célzott rendvédelmi intézkedések az uzsora, az emberkereskedelem, valamint a prostitúció visszaszorítására
						VI.12.0.	A fiatalok jogkövető magatartásának kialakulását segítő programok, modellprogramok kidolgozása
						VI.13.0.	Cigány önkéntesek bevonása az áldozatsegítésbe
						VI.14.0.	Az áldozatsegítéssel foglalkozó kollégák számára képzések tartása
						VI.15.0.	Az Áldozatsegítő Szolgálat munkájával kapcsolatos információk elérhetővé tétele az interneten
VII	Megvalósítás koordinációja	1.2 A gyermekszegénységet, mélyszegénységet és a roma népességet célzó szakpolitikák, beavatkozások tervezését, nyomon követését, értékelését szolgáló adminisztrációs és statisztikai adatforrások, információs rendszerek fejlesztése.	7.1 Megvalósítás koordinációja	VII.1	A felzárkózás szakpolitikai eszköztárát és a különböző szakpolitikai területek összehangolását szolgáló koordinációs rendszer fejlesztése		
						VII.5	A jó gyakorlatok gyűjtése és elterjesztési rendszerének kialakítása
					7.3 Az intézkedések hatásának vizsgálata, indikátorrendszer fejlesztése	VII.2	Országos Szegregációs Adatbázis létrehozása
						VII.4	Célzott nagymintás vizsgálatok és társadalomtudományi kutatások lefolytatása a célok megvalósításának nyomonkövetésére és hatásainak vizsgálatára
						VII.6	A romák társadalmi integrációjával kapcsolatos érdekek érvényesítése a 2014-20-as tervek tárgyalása során
		7.4 Beavatkozások korrekciója, és a következő időszak terveinek					

		elkészítése		
--	--	-------------	--	--

